

संस्कृतवर्त्तानि

७७॥संज्ञितरेऽक्षद'ल'रहुण'परेऽक्ष॥

क'द'स'सु'स'द'शु'स'प'रे'ल'र'क'स'व'कु'ल'स'।

संस्कृतवर्त्तनि

७७॥संज्ञितरिज्ञान'प'रहुण'परि'ज्ञा

妙音声明论・天城体比较研究

ཚངས་ལྷན་དགུའི་པའི་ལང་ཆོས་བཅུ་མ་ལ།

ཡུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

妙音声明论·天城体比较研究: 藏文/桑德著—北京:

中国藏学出版社, 2008.7

ISBN 978-7-80057-978-3

I. 妙…II. 桑…III. 梵语—研究 IV. H711

中国版本图书馆CIP数据核字 (2008)第097975号

妙音声明论·天城体比较研究

作 者: 桑德

责任编辑: 阿南

封面设计: 李建雄 仁增旺沐

出 版: 中国藏学出版社出版发行

印 厂: 北京洲际印刷有限责任公司

开 本: 16开

印 张: 13.75

版 次: 2008年7月第1版 2008年7月北京第1次印刷

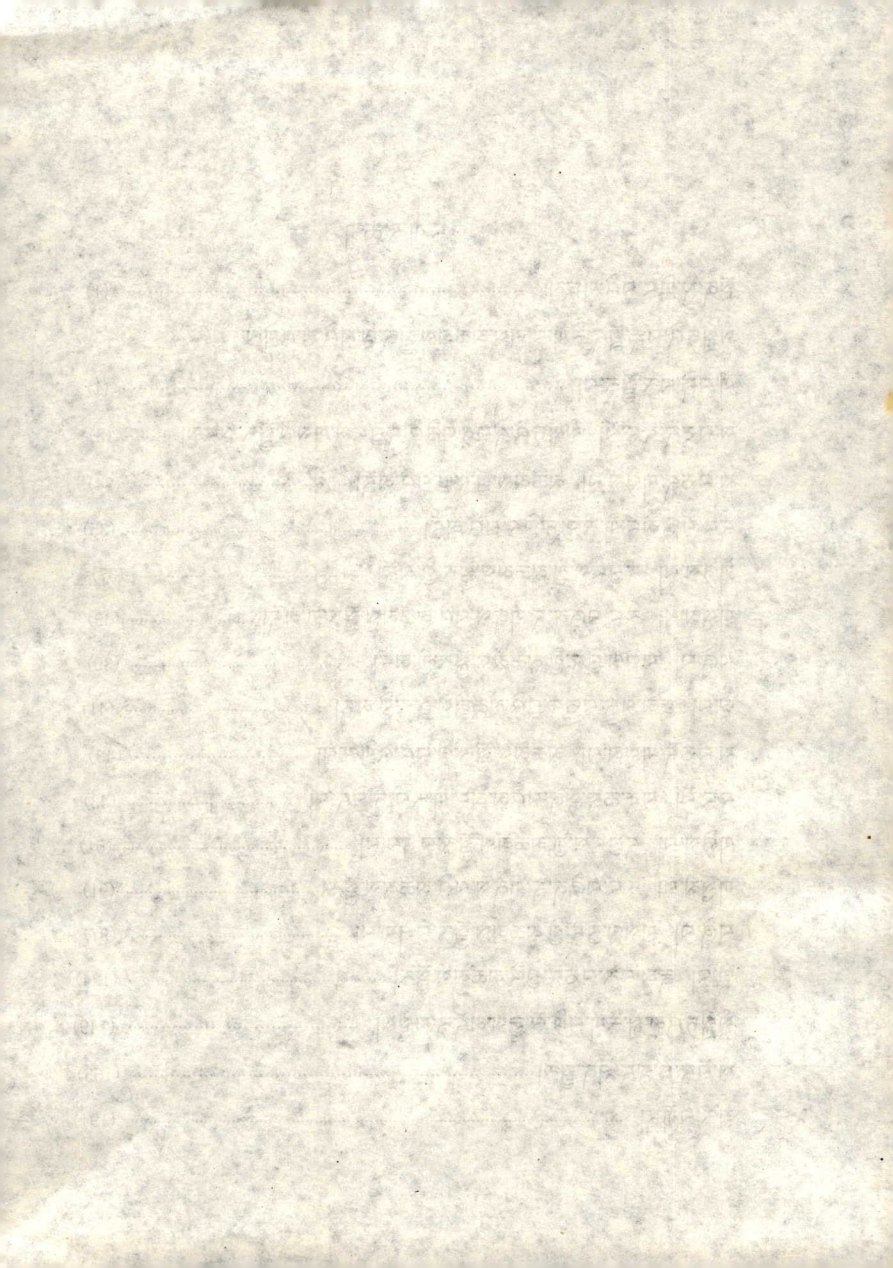
印 数: 0001—2000册

书 号: ISBN 978-7-80057-978-3/H. 12

定 价: 16.80元

དཀར་ཆག

- སྟོན་ཏུ་སྒྲིང་བའི་གཏམ། (1)
- སྦྲིལ་བའི་བུ་སྟོན་རིག་པ་ལས་མཆོམས་སྟོན་ལྟ་བུ་འབྲེལ་
གོ་བའི་བར་སྟོན་བ། (1)
- ས་བཅད་དང་པོ། སྦྲིལ་བའི་དེབ་ལྟ་བུ་དེབ་ལས་ལྟོན་སྟངས། (3)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། མཆོམས་སྟོན་ལྟ་བུ་མདོ། (34)
- དང་པོ། མིང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་མདོ། (35)
- གཉིས་པ། དེབ་ལྟ་བུ་མཆོམས་སྟོན་གྱི་མདོ། (37)
- གསུམ་པ། རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་མཆོམས་སྟོན་གྱི་མདོ། (39)
- བཞི་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་སྟོན་གྱི་མདོ། (39)
- ལྟ་བུ། རྣམ་པར་བཅད་བྱའི་མཆོམས་སྟོན་གྱི་མདོ། (41)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། མཆོམས་སྟོན་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ། (43)
- དང་པོ། བུ་ཆད་སྟོན་པའི་མིང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། (43)
- གཉིས་པ། དེབ་ལྟ་བུ་མཆོམས་སྟོན་བཤད་པ། (61)
- གསུམ་པ། རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་མཆོམས་སྟོན། (91)
- བཞི་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་སྟོན་བཤད་པ། (97)
- ལྟ་བུ། རྣམ་པར་བཅད་བྱའི་མཆོམས་སྟོན། (124)
- སྦྲིལ་བའི་བུ་སྟོན་རིག་པའི་ལྟ་བུ་མདོར་བསྟུན། (149)
- སྦོད་ཐ་སྟོན་གན་སྟུང་། (165)
- བྱུང་བའོད། (191)

༣༡། ཐུན་ཏུ་སྒྲིང་བའི་གཏམ།

༡། ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱ་ཡངས་པའི་སྒྲིག་མཁན་ནམ་པའི་སྒྲིན་ལམ་དུ་སྤུལ་བའི་
 སྦྲིལ་ལོ་སྒྲིང་ལ་འཇུག་པའི་སྦྲིལ་པའི་དེབ་རྒྱུང་འདི་ནི། དེང་སང་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཐོག་
 ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་བཞོལ་སྦྱང་བྱེད་པའི་སྦྲིལ་ལོ་སྒྲིང་ཡིག་དེབ་ལྷན་རྒྱུ་ཡིག་གཟུགས་
 དེ་སྦྱང་དེ། ཐོད་ལ་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་སྒྲིག་པའི་གཞུང་དབྱངས་ཅན་སྒྲིམ་མདོའི་
 དགོངས་དོན་དང་སྦྲེལ་སྦྱོར་ཅིང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མེན་གྱི་སྦྱི་འགྲམ་ཅི་ལགས་
 དབྱང་བསྐྱར་གང་འཆོམ་ཡོད་པའི་སྦྲེལ་སྦྱོར་སྒྲིག་པའི་མཆོངས་སྦྱར་ལ་བའི་བརྗོད་
 བྱ་གཞིར་བཞག་གིས་ལེགས་སྦྱར་སྒྲིང་ལ་འཇུག་ཆུང་ལ་གོ་བདེ་བར་ཆོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་
 ཡིན། དེང་གི་སྦྱིལ་ལོ་སྒྲིང་ལོ་སྒྲིང་ཡིག་ཀན་ས་བབས་དང་ཐོད་ཀྱི་སྦྲེལ་སྦྱོར་རིག་
 ཀན་ས་མ་ཉམས་དར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའམ་ཡང་ན་སྒྲིག་པའི་སྦྲེལ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྦྲེལ་
 ཏུ་ནམས་ལ་ཐན་རེ་སྦྲིལ་སྦྱོར་ལོ་སྒྲིང་ལོ་སྒྲིང་དག་གིས་དགོ་བའི་སྦྲིན་འདུན་
 དང་བཅས་དེབ་རྒྱུང་འདི་སྤུལ་བ་ལགས།

སྦྲིལ་ལོ་སྒྲིང་ཡིག་ནི་གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་དུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་ཅམ་
 ལས་དར་ཐུགས་ཆེ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྲིང་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ལ། གནའ་པོའི་
 རྒྱ་གར་གྱི་སྦྲིང་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཉེ་ལེགས་སྦྱར་སྒྲིང་དང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྲིང་། ག་
 ཟའི་སྦྲིང་དང་ཐུར་ཆག་གི་སྦྲིང་བཅས་སྦྲིང་རིགས་བཞི་པོ་དེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་
 གཤིས། དེང་སང་ད་དུང་རྒྱ་གར་དང་བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁ་ཤས་སུ་ཐུར་
 བཞིན་བེད་སྦྱང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། སྦྲིལ་ལོ་སྒྲིང་ལོ་སྒྲིང་ལོ་སྒྲིང་གི་སྦྲིང་རིག་གི་

ཞུག་ཤིང་ཉ་པུ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་མ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གཏམ་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་བཞི་སྟེ་མཆོད་རྒྱུན་དང་། སྤྱིད་སྤྱང་། དེས་བརྗོད་། སྟན་ཆོག་
བཅས་ལས་མཆོད་འོངས་ཤིང་། རིག་བྱེད་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་སྦྱར་
སྐད་དང་གནའ་བོའི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་གཉིས་ལ་དོ་བའི་ཐོག་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དེ་
གཉིས་ལོ་རབས་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་དང་བར་སྔོན་རིག་པའི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གང་
ནས་ཀྱང་འདྲ་གི་མ་རེད།

ལེགས་སྦྱར་སྐད་ནི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་རིག་གནས་བང་མཛོད་ཀྱི་སྟབ་ཆ་གཙོ་བོ་
ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ལས་སྟབ་པའི་གནའ་བོའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གནའ་རབས་རྒྱ་
གར་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་འདྲ་ཤེས་མཆོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟན་པ་གང་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ཅི་རིགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་ཚུན་ན་མིང་ཏུ་གྲགས་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་དང་རྒྱུས་གར་ལ་སོགས་པའི་མཛད་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རིག་སྒྱུ་རྩལ་གང་མང་
ཡོད་པ་དང་། གསེར་རིག་དང་ཆེས་རིག་དང་སྐར་ཆེས་ལ་སོགས་པའི་གནའ་བོའི་
ཆོན་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མྱོད་
ཏའི་སྐད་ཡིག་གིས་ཨེ་ཤི་ཡའི་དབུས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་མང་ཞིག་གི་
རིག་གནས་དར་འཕེལ་ལ་ཕྱགས་སྟེན་ཟབ་མོ་ཟེའབས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་
ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱགས་སྟེན་དེ་བས་ཀྱང་གཏིང་ཟབ་མོ་ཟེའབས་ཡོད་
པ་རེད། ཐུན་ཕྱི་སྤྱིར་རུ་བ་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་གསུམ་གྱི་སྐད་རིགས་ཞིབ་དཔྱད་
རིག་པ་དང་། ལྷ་སྤྱིར་ཞིབ་དཔྱད་རིག་པ། ཆོས་རིག་ཞིབ་དཔྱད་རིག་པ། ཆོས་
ལུགས་ཞིབ་དཔྱད་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་གཞུང་མ་ལག་དེ་རིགས་ཀྱང་མྱོད་ཏའི་
སྐད་ཡིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

སྒྲིཉ་འི་སྐད་ཡིག་གིས་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུགས་སྦྱོར་ཐེབས་ཚུལ་ནི་
 གཞན་ཀྱན་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མངོན་ཏེ། དེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཐུགས་སྦྱོར་
 ཐེབས་པ་ནི་ཏུས་ཡུན་རིང་ཞིང་བྱུང་ཁོངས་ཆེ་བ་དང་གཏིང་ཟབ་པ་བཅས་སྒྲིཉ་
 བས་མཚོན་ཏེ། ཐོག་མར་གནའ་བོའི་བོད་ཡིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་སྒྲིཉ་འི་ཡི་གེ་
 ཡིན་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་བརྒྱ་ཐག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་མ་ལག་གི་འབྱུང་ཁུངས་
 ཀྱང་སྒྲིཉ་འི་སྐད་ཡིག་ལས་ཐུབ་པའི་རིག་གནས་དེ་ཡིན་ཕྱིར། རྒྱ་བོད་སྐད་ཡིག་
 གི་རྟེན་ཅིང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བའི་འབབ་ཐག་རིང་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཏུས་ད་ལྟའི་བར་
 ཏུ་བཞུགས་པའི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་རྩ་ལའི་ལོ་མར་བྲིས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
 བཏུན་གསུང་རབ་གཙུག་ལག་གིས་མངོན་པར་བདེན་དཔང་བྱིད་ཐུབ་པས་མཚོན།
 ཤིང་རྩ་ལའི་ལོ་མའི་བཏུན་བཙུན་དེ་རིགས་ལས་ཆེས་མང་ཤོས་ཤིག་ནི་དེ་མུར་ལོ་བཅ
 མའས་ཐུབ་རྣམ་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཏུན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་མ་ལག་གི་ཐུག་
 དཔེ་དངོས་ཡིན་པས་རིན་ཐང་གཞལ་ཡས་བྲལ་བའོ། ཤིང་རྩ་ལའི་ལོ་མ་ནི་ཤིང་
 རྩ་ལ་ཞེས་པའི་ལྷན་ཤིང་དེའི་ལོ་མ་ལྟེ་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་སྐགས་སུ་ཤོག་བྱ་མེད་ཏུས་
 ཡི་གེ་འབྲི་གཞིར་སྦྱོང་པས། ལོ་མ་དེར་བྲིས་པའི་སྒྲིགས་བཅའ་རྣམས་ལ་རྩ་ལའི་ལོ་
 མའི་གསུང་རབ་སྒྲིགས་བཅའ་ཞེས་བོད་ཁམས་སྤྱི་ལ་མ་ཟད་འཛམ་སྐིང་ཚོན་ནའང་
 དཀོན་ཅོར་ཉིད་ཏུ་བཅི་བར་བྱའོ། དེའང་མངོན་མཐོང་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་བཀོད་ལྟར་ན།
 བང་པ་སངས་རྒྱུས་བཏུན་པའི་གསུང་རབ་བོད་ལ་ཐོག་མར་སྦྱོར་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཏུས་
 ཏེ་བོད་རྒྱལ་ཉེར་བདུན་པ་ལྷ་མོ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་ཏུས་ནས་བོད་ལ་དངོས་སུ་
 དར་འགོ་ཚུགས་པར་མངོན་ཡང་། རོན་ཏུ་དེ་ལས་ཀྱང་ཏུས་ཐུ་མོ་ཞིག་ནས་བོད་
 དམངས་ཁྱོད་ཏུ་དར་འགོ་ཚུགས་ཡོད་པར་འདྲ་དོ།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལའི་ལོ་མའི་བསྟན་བཅས་མིས་མ་དེ་རིགས་ནི་ལ་རྒྱས་
 གྱི་རིག་དངོས་ནང་རིག་གཞུང་ཡིག་ཆ་གང་ནས་དབྱུང་ཀྱང་དེའི་རིག་མང་ནི་གཞུང་
 ཡས་ནས་མཐོང་ཐོས་ཞིང་། དེ་ལས་དབྱུང་བོད་མི་རིགས་ནི་གནའ་ནས་ཤིས་
 རིག་ལ་དགའ་ཞིང་གཞན་གྱི་ཤིས་རིག་གི་ལེགས་ཆའམ་ཉིང་བཅུད་རང་གི་གསལ་སྒྲུ་
 འདྲེན་པའི་སྒྲོ་ཁོག་ཡངས་ཤིང་གང་མཁོ་ཅི་རིགས་འདྲར་ལེན་གྱི་རིག་པ་རྣམས་པའི་རང་
 གཤིས་ཅན་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་མཆོན་འདུག དེར་བརྟེན་གནའ་བོའི་བསྟན་
 བཅས་དེ་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་གྱི་ཤིས་རིག་ལ་དགའ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་
 པའི་མཐོང་སྒྲུབ་དང་སྒྲོ་ཁོག་ཕྱགས་སའི་གནས་ཤིག་ཏུ་ཐུར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ལའི་ལོ་
 མའི་བསྟན་བཅས་དེ་རིགས་ལས་མང་ཆེ་ཤོས་བོད་གྱི་ལོ་ལུ་མཁས་ལྷན་གྱི་འཕེལ་སྐྱོན་
 གྱིས་མཐུན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་བཀའ་བསྟན་ནང་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཐོན་པ་
 དག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལས་དབྱུང་བོད་ཡིག་ཏུ་ཡོན་མ་བསྐྱར་མེད་པའི་ཕྱི་རིམ་སྒྲུ་
 རྟེན་པའི་ཡིག་ཆའང་རེ་འགའ་ཡོད་པ་དང་། མང་ཆེ་ཤོས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་བསྟན་མདོ་ལྷགས་རིག་གནས་སྐོར་ཡིན་ཏེ། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་དབྱེ་ན།
 མདོ་ཉི་དང་རྒྱུད་ཉི། ཤེར་ཕྱིན། བལ་ཆེན། དཀོན་བཅེགས། འདུལ་བ། ཏུས་
 འཁོར་འབྲེལ་བ། གཟུངས་འདུས། དབུ་མ། སེམས་ཅན། མདོན་པ། ཆོད་མ།
 རྒྱ་མདོ། བརྩོ་རིག་དང་སྟན་རག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པའི་ཕྱོགས་པའུགས་ཤིང་། དེ་དག་
 བསམ་པའི་གནས་ཏུས་མི་གཅིག་པས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་འདྲ་མིག་རྣམས་
 ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་ཡིག་དང་བྲུ་ལྟའི་ཡིག། རྟ་རིག་ རྟ་གྲི། མག་རྟི།
 རྟེན་ལ། རེབ་ལ། ལུ་བཅས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་བཅས་
 དེ་རིགས་མཛད་མཁན་གྱི་གསུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་དང་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ།

རིན་ཆེན་གྲགས་པ། འཇིགས་བྱེད་ལྟ། འཕགས་པ་ལྟ། འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།
 བཞུང་དཀའ་མེད་གོ། སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། རྒྱལ་པའི་གོ་ཆ། དབྱིག་གཉེན།
 ཐེས་རབ་གོ་ཆ། ཞི་བ་ལྟ། སྤྱོད་རམ་གཟིགས་དབང་ལྷག་ རྒྱལ་པའི་ཐམས་པ།
 ལུང་དེ་བ། ལུང་། ཞི་བ་འཆོ། ལུང་གི་ ཉིན་བྱེད་དོ་རྩེ། གཉིས་མེད་དོ་རྩེ།
 བདེ་བྱེད་དགའ་བ། ཆོས་གྲགས། ཐོགས་མེད། རྒྱགས་སྤང་། གཞན་པ་ན་
 བཟང་པོ། ཐེས་རབ་འབྱུང་གནས། ལྡེའི་དབང་པོ། ཆོས་མཆོག་ ཏུལ་པའི་ལྟ།
 སྒྲིག་རྒྱ། རིན་མེད། གམལ་སྤྱིལ། ཅན་གྱི། དག་སྤང་། ཉི་མ་སྤྱོད་པ། རིན་
 ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། ཐར་པའི་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པ། རྒྱལ་དབང་སྤྱོད་པ་དང་
 རྒྱལ་འབྱུང་རྒྱ་བ་མེགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་པས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་
 དངོས་བཞུགས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ལོ་ལོ་མཁའ་སྤྱོད་རྒྱལ་པས་བཞུགས་པའི་ཕྱག་
 སྤྱོད་དངོས་ཀྱང་མང་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། བོད་གངས་ཅན་ནི་ལེགས་སྤྱོད་གསུང་
 རབ་གྱི་གནས་མཆོག་གཉིས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའང་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་གལ་ཡིན།

འོ་ན་ཏུ་བ་རྒྱགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་གཙོས་པའི་འཇམ་ཏུ་མེད་གི་ཁྱོན་ན་བོད་
 ཏུ་ཉར་པའི་མི་སྤྱོད་འཇིགས་ལས་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ལའི་ལོ་མཁའ་གསུང་རབ་བྱིས་མ་དེ་
 རྒྱལ་པས་ལོ་རྒྱུང་དང་ཞི་བ་འབྱུག་བྱེད་མཁན་དེ་བས་མང་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་
 ཞེས་ན། དེའང་རྒྱ་མཚན་ཏུ་མཁའ་རྒྱལ་ལ་རག་ལས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ལའི་ལོ་
 མཁའ་གསུང་རབ་འབྱུང་མཁའ་རྒྱ་གར་ལུལ་ཏུ་དེ་སྤྱོད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཐའི་འབྲུག་
 ཆོད་དང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་བཅན་འདུལ་དམག་འབྲུག་བསྐྱངས་པ་དང་།
 ཡང་ན་རང་བྱུང་ལུལ་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་པའི་ཁ་བྲུགས་ཆ་རྒྱན་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་
 གནལ་བའི་རྒྱ་ལའི་ལོ་མཁའ་གསུང་རབ་བྱིས་མ་ཁག་ཅིག་ཏུ་ལམ་རྟེན་མེད་ཏུ་འཇིག་

པར་ལྷན། ཡིན་ནའང་ཐོད་གངས་ཅན་དུ་སྒྱིཛྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་པའས་དང་རང་བྱུང་
 འཁོར་ལུག་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། ཆོས་ལུགས་བསམ་སྒྲོ་དང་གོམས་འདྲིས་
 ལུགས་སྒྲིལ་ལ་སྐོར་པའི་སྒྲིལ་གྱིས་ལོ་རྒྱུང་ལུག་ལྷག་གི་རིང་ལ་མི་རབས་ནས་མི་
 རབས་བར་དུ་གཅིས་ནོར་བཞིན་དུ་ཉར་ཆགས་བྱས་འོངས་པས། ད་ལྟ་དུང་ཁྱེ་
 ལའི་ལོ་མའི་གསུང་རབ་བྱིས་མ་གང་མང་ཞིག་ང་ཆོའི་མཐོང་སྣང་དུ་མཐུལ་རྒྱ་ཡོད་པ་
 དེ་ནི་ཐོད་ཀྱི་སྒྲིལ་གྱི་ཐོན་ལོ་པའི་མཐུལ་བྱུང་ནས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ཅིང་། ཐོད་དུ་
 ཉར་བའི་གསུང་རབ་བྱིས་མ་དེ་རིགས་ནི་དེ་སྔ་ཐོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་བའི་མ་ཡིག་དངོས་
 ཡིན་པས་གནའ་ཐོད་རྒྱ་གར་རིག་གནས་དང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔལ་དངོས་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཞེ་ཤི་ཡ་རྩོད་ཀྱི་རིག་གནས་བྱུང་
 ཁོངས་སུ་འདྲེས་རིག་གི་རིན་ཐང་གཞལ་ཡས་དཔག་ཐབས་བྲལ་བའི་གནའ་ཐོད་
 ཡིག་ཆ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རིག་པའི་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། གཉིས་སུ་ཁ་ཤིས་ཀྱིས་
 སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོའི་ཤེས་རིག་ཡིན་པར་བརྒྱུམས་ནས་གང་ཐབས་ཀྱིས་སོ་
 སོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཁུངས་གཏུག་སར་བཅིས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་
 དུ་ན་ཁ་ཤིས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་བསྟར་ནས་དཔྱད་པ་བཏང་བས་ཆོས་ལུགས་
 བསྟར་དཔྱད་རིག་པ་དང་སྐད་ཡིག་བསྟར་དཔྱད་རིག་པ་སྐོར་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་བྱི་
 མོར་བཅིས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཤིས་ཀྱིས་ནང་
 པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཁུངས་འཁྱོལ་བའི་ཤེས་རྟོགས་ལེན་རྒྱ་དང་
 ཡང་ན་ནང་པའི་གསུང་རབ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རི། །གང་ལྟར་ཤེས་རྟོགས་ཅན་དེ་ཆོ་མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་གནའ་ཐོད་
 གསུང་རབ་བྱིས་མ་དེ་རིགས་ནི་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དུ་

མཐོང་བས་དེའི་ཤེས་བྱའི་རིན་ཐང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ནི་ཐི་བས་བརྗོད་ཀྱང་
ཚད་ལས་འདས་པའི་ཐོན་ཏུ་མི་ངེས་པར་མཁུན་པས་དོན་དང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད།

ཅུབ་ཚུགས་པས་ཐོག་མར་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དུས་ནི་ལ་
ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་ནས་འགོ་ཚུགས་པར་མངོན་ཏེ།
ཡོ་རོབ་སྤྱིང་པའི་སྐད་རིགས་སྦྱར་བ་དང་ཆོས་ལུགས་རིག་པ་བ། ཆོས་ལུགས་སྤེལ་མི་
དང་ཆོང་པ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་སྦྱངས་རྗེས། རིམ་གྱིས་ལེགས་སྦྱར་
སྐད་ནི་ལ་ཉིང་སྐད་དང་ཞི་ལའི་སྐད་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་འཕྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཡོད་པ་
རྟོགས་པས། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཡིག་ལས་བྱུང་པའི་ཡིག་ཆ་ལྷན་ཆོགས་ལ་ཡོ་རོབ་སྤྱིང་
པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དང་བྱས་ཏེ་དེར་རབས་ཚན་རིག་གི་ཐབས་ཤེས་སྦྱང་
ནས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་བརྗོད་རིག་པ་དང་། རིག་གནས། ཆོས་ལུགས་བཅས་
ལ་སྒོ་ཀྱན་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐད་ཡིག་བསྟར་དབྱང་རིག་
པ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བའི་ཁྲོད་དུ་སྦྱང་པས་རིམ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་བསྟར་
དབྱང་རིག་པ་ཞེས་པའི་རིག་གཞུང་དེ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། ཅུབ་
ཚུགས་པའི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྟངས་དེ་རིག་ལམ་མང་ཞིང་ཁྱབ་
ཁོངས་ཆེ་བའི་ཚུགས་སྦྱང་ར་འཕེལ་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས། ཆོས་
ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་
བས་ཀྱང་གཡུར་བ་བར་ཐོབ་ཡོད་པར་མངོན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
པའི་རྒྱ་ཆ་གཙོ་བོ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱོན་འེེ་ཡིག་ཆ་དེ་རིགས་ཡིན་ཅིང་།
ཡིག་ཆ་དེ་རིགས་ལུ་ལ་ཚུགས་ཀྱན་ཏུ་བསྟར་འདྲན་བྱེད་པའི་རིང་ལ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་
རིག་གནས་བར་མཐོང་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པར་དར་རྒྱས་སྟེ་འགོ་བར་པན་ནུས་ཆེན་པོ་

[illegible]

དག་ལས་གཞན་ད་དུང་བརྒྱུད་རིག་པའི་མ་ལག་དང་ཚུལ་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་འགྲམ་
 སྒངས་དང་ཡང་གིའི་འབྲི་སྒངས། ཚུལ་གྱི་ཆོག་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བའི་མཚན་ས་
 རྟགས་འགོད་ཚུལ་ལ་རྒྱ་རིམ་པ་བརྟུན་ཞེས་རིག་གཞུང་གི་དོན་མི་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་
 བཏབས་པའི་རྒྱ་རིམ་པ་བརྟུན་ཏེ་དོན་མི་འབྲུག་པ་ཆོག་གི་རྒྱ་དང་། ཆོག་རྒྱུད་མི་
 འབྲུག་པ་གད་ཀྱི་བྱ། ཆོག་དོན་མི་འབྲུག་པ་ལེའུའི་བྱ། ཤོ་མ་ཀ་མི་འབྲུག་པ་
 བམ་པོའི་བྱ། མཐའ་མི་འཆོལ་བ་ལྷེ་ཐིག་གི་བྱ། སྤྱོད་ས་བམ་མི་འབྲུག་པ་གདོད་
 ཡིག་གམ་སྤྱན་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་བཅས་ལས་བར་ཆོག་འབྲི་སྒྲུལ་ཐོད་རང་གི་དཔེ་ལ་མ་ཟད་
 དེ་བྱིངས་ཆར་མ་ལེགས་སྤྱར་རྒྱུ་སྒྲུལ་ཇི་བཞིན་དུངས་ཡོད་བ་དང་། གཞན་
 ད་དུང་སྤམ་རྟགས་ཀྱི་ཆོག་ཐོད་དང་རྣམ་དབྱེ། ཐོ་མོ་མ་ནིང་། རྣམ་བཅད།
 ང་རོ། ལས་སྒྲུབ་བ། བྱེད་པ། དགོས་ཆེད། འབྱུང་ཁུངས། འབེལ་བ།
 གནས་གཞི། འཛོད་སྒྲ། སྒྲ་སྤྱི་ཡང་གི་སྤྱེད་སྒྲུར་ལ་སོགས་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་
 མཚོན་སྒྲུངས་རྣམས་ཀྱང་མི་སྤྱི་ཏེ་རྒྱུད་ཡིག་ལ་དཔེ་བརྟུན་ནས་བརྒྱུ་ཡོད་བ་མངོན་
 བར་གསལ་ལོ། །རྣམ་པའི་ཐོག་བརྟུན་ན་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུར་འབྲེན་བྱེད་པའི་
 མཚུངས་སྒྲ་རྒྱ་གར་གེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟུད་རྣམས་ཀྱང་གང་འདོད་ཀྱིས་སྤེལ་ས་
 གཅིག་དུ་བརྒྱུར་འབྲེན་བྱས་པར་མངོན་ཡང་། དོན་དུ་དེ་འབྲེན་མ་ཡིན་པར་མི་
 རིགས་གང་གི་རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་རང་གི་བརྟུད་དུ་
 བྱང་འབྲེན་བྱས་ཏེ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གཏོང་བར་བྱེད་ན། ཐོག་
 མར་རང་གི་སྤྱི་ཆོག་ས་འབེལ་འབྱུར་གྱི་གནས་བབས་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་ཞིང་
 འཛུལ་པའི་སྒྲ་ནས་འབེལ་འབྱུར་བྱེད་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་གེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟུད་ལས་
 གང་དགོས་ཅི་རིགས་འདེམས་གསེས་ཡོད་པ་དང་དམིགས་ལུལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་ནས་

ནང་འདྲིན་བྱས་ཏེ་རང་གི་རིག་པ་ནས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཆར་འབྱུར་བར་བྱས་པ་རེད།

གང་ལྟར་ཏུ་ལའི་ལོ་མའི་བསྟན་བཅས་ཅི་རིགས་ཤིང་ལ་བསྐྱར་པ་ནས་བསྐྱར་།
 རྒྱ་གར་ཤེས་རིག་གིས་ཤིང་གྱི་རིག་གནས་ལ་ཐེབས་པའི་འུགས་རྒྱུན་ནི་གཞན་ཀྱང་
 ལས་ཀྱང་ལྷག་ཉེ། ཕྱི་ལོ་ནམ་པའི་བྱང་ཚལ་ཐང་ཡི་གེའི་གཟུགས་དང་བརྗེས་
 རིག་པའི་མ་ལག་ཁྲིང་བརྗེས་ཐུག་། རིག་གནས་ཐེ་ཚན། དཔེ་ཆའི་སྟེགས་
 བཅའ་དང་གིང་དཔར་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་བཅས་དང་། བར་བསམ་སྒྲིའི་རྒྱ་ཆལ་ཐང་
 ཐང་ག་ཐེབས་རིས་དང་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཆལ། བར་བསྟན་རིག་གནས་ལས་ཀྱང་པའི་
 བསམ་སྒྲིའི་འདུ་ཤེས་དང་ཀྱན་རྒྱུད་ལ་སྟགས་པའི་ཐང་ཐེབས་པའི་འུགས་རྒྱུན་ནི་དེ་
 བས་ཀྱང་གཏིང་ཟབ་པར་མངོན་ནོ། རྒྱིར་སྦྲིལ་ཏའི་རིག་གནས་ཀྱིས་ཤིང་གྱི་རིག་
 གནས་ལ་འུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པའི་དུས་ལྟན་ནི་ལོ་རྩེ་ཆེན་ལྟར་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་
 དེའང་རྒྱུད་དང་ལོ་མ་རྩ་ལུའི་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རུབ་རྒྱགས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཁག་ཏུ་དར་བའི་སྦྲིལ་རྒྱུད་དོན་ལ་ཏིང་ཡི་གེའི་འབྲི་སྒྲལ་དེ་དར་ནས་ལོ་རྩེ་བརྒྱ་
 རྒྱལ་ཚམ་ལས་སང་མེད་ཀྱང་། དེས་རུབ་རྒྱགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཐེབས་
 པའི་འུགས་རྒྱུན་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱགས་གང་སར་སེམས་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་མཁས་པ་སྐྱེའབས་
 ཅིན་ཁེ་ལུས་གསུངས་དོན། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཁུག་ཚམ་ལ་ལེགས་སྦྱར་
 རྒྱུད་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་བརྗེས་རིག་པའི་མ་ལག་ཡོ་རོབ་སྤྱིར་དུ་དར་ཆེས་ཉེ་རབས་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་ཞིབ་བཅུར་རིག་པ་དར་འཕེལ་བྱུང་ཞིང་། མིང་དང་ཆོག་ བྱིངས།
 རང་བཞིན། རྒྱུན། རྩམ་འཁྱར། རྩོན་འཛུགས། རྩེས་འཛུགས། རྩགས་ཆོག

རྒྱལ་ཆོག་བཅས་ལ་སོགས་པ་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་པ་དང་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་བསྐྱབས་ནས་སྐྱབ་པའི་
 འཕྲས་ལྷངས་ཞིབ་ཆོགས་དམ་པའི་ལེགས་སྐྱར་བརྒྱན་རིག་པའི་མ་ལག་གིས་ཞི་
 ལའི་སྐད་དང་ལ་ཏིང་སྐད་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་རོབ་མྱེད་གི་སྐད་ཡིག་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 ཞིབ་འཇུག་བྱ་བའི་གནས་རྟེན་པར་ལྟར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་རབས་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཆོག་རྒྱན་པའི་ལ་ཏིང་ཡིག་གི་སྐྱོན་འདྲི་སྐད་ཡིག་དེ་ནི་རྩ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་
 པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡོ་རོབ་མྱེད་གི་མིས་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ལ་ཏིང་ཡིག་གི་སྐྱོན་
 ཏའི་ཡིག་འབྲི་ལྷངས་དེ་ནི་རྒྱ་གར་དབྱིན་རིའི་མི་མེད་སྟེ་ལ་ཏུ་རྒྱུར་རྒྱལ་
 རྒྱགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཆོས་རྒྱ་གར་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཕྱིར་གསར་བཟོ་བྱས་
 པ་ཞིག་རེད། དེ་མ་ཟད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་རྒྱན་པའི་སྐྱོན་འདྲི་བརྒྱན་རིག་པའི་རྒྱབ་
 དེབ་དེ་ཡང་རྒྱབ་རྒྱགས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འདྲ་བའི་ཤེས་མཁན་ཁོ་ཆོའི་བརྒྱན་རིག་པའི་
 རིགས་ལམ་ལྟར་ལེགས་སྐྱར་བརྒྱན་གྱི་གོ་རིམ་ཁ་ཤས་སྤོར་ཡང་མཛད་པ་ལྟས་གྱིས་
 རྒྱར་སྤྲིན་བྱས་ཏེ། ལེགས་སྐྱར་བརྒྱན་གྱི་ཆ་ཆོག་གསལ་མཛད་མེད་པ་དང་ཡིག་ཐུ་
 བཅོས་སྐྱར་པའི་སྐྱབ་གཟུགས་མ་གཏོགས་ཅི་ལྟར་ལྟར་རམ་ཅིའི་ཕྱིར་འཕྱར་པའི་
 གོ་རིམ་མེད་པར་རྒྱར་བཟོས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཁོ་ཆོའི་རྒྱབ་རྒྱན་བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་
 ཏུ་རེད། བོད་ཏུ་དར་བའི་སྐྱོན་འདྲི་བརྒྱན་རིག་པ་ནི་གསར་བཟོ་དང་སྤོར་ཡང་
 ཏུ་བཅོས་པའི་སྐད་ཅི་ཡང་མེད་པར་ལེགས་སྐྱར་བརྒྱན་རིག་པའི་མ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་

① ཅིན་ཁེ་ལུས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་རིག་གནས་དཔུང་ཆོས་རྒྱགས་བསྐྱར་ཞེས་པ་ཀྱང་ཁོའི་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་དཔེ་སྐྱོན་
 ཁང་གིས་1983 ལོར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ལེགས་སྐྱར་བརྒྱན་པའི་ཡིག་ཀྱང་གི་སྤྱི་བཟང་ཅས་པའི་ཤོག་ཁྱེ་233 ལས་
 གསུངས།

བསྐྱར་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་རྒྱུ་ན་འཛིན་བྱས་ཏེ། སྒྲིམ་བཅ་ཐེ་ལྷ་ཅིས་མཛད་པའི་ལྷ་ཁྲི
 རྒྱུ་ཀར་ཏ་དང་། གཞིན་ཅུ་གདོང་དྲུག་གིས་སྒྲིབ་དཔོན་དཔང་ལྷུག་གོ་ཆར་གསུངས་
 པའི་རྟོགས་སྒྲིབ་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀླུ་བླུ་ཀར་ཏ། སྒྲིབ་དཔོན་ཅན་
 གཞིས་མཛད་པའི་རྟོགས་དཀའ་བ་པ་རྒྱུ་འཛིན་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཅན་བླུ་ཀར་ཏ།
 རྩོ་བོ་དྲུག་འབྱར་གྱིས་མཛད་པའི་ཀླུ་པོའི་འབྲེལ་བ་སྒྲིབ་མ་ལ་མན་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་
 དབྱངས་ཅན་བླུ་ཀར་ཏ་བཅས་ཚད་ལྡན་གྱི་སྒྲིབ་གཞུང་བཞི་པོ་དང་བཅས་པའི་འབྲེལ་
 བ་རྣམས་ཐོད་ཏུ་དར་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་གི་གཞུང་འབྲེལ་དང་སྒྲིབ་མཆན་མང་པོ་ཐོད་
 གྱི་ལོ་པ་ཆ་མཁས་གྲུབ་རིམ་ལྡན་གྱིས་སྒྲིམ་གང་མང་མཛད་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ནི་
 འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ལས་ཀྱང་མང་ཞིང་ཚད་ལྡན་ཏུ་མཛོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱང་
 གཞིའི་ཡིག་རིགས་ལས་བདེན་དཔང་བྱས་ཟིན། དེ་མ་ཟད་ཐོད་ཡིག་གིས་འབྲི་བའི་
 སྒྲིམ་ཏེ་རྒྱུ་དོད་སྒྲིབ་རིག་པའི་བརྟེན་ལ་ཡིག་གམ་སྒྲིབ་ཀྱི་དེའང་ཐོད་གྱི་ལོ་པ་ཆ་
 མཁས་གྲུབ་རིམ་ལྡན་གྱིས་སྒྲིམ་ཡང་ཡང་དབྱང་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ཀུན་གྱིས་ཚད་མར་
 འཛིན་པར་གཅིག་གྱུར་གྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བས། ཏུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 ཚད་ལྡན་གཅིག་གྱུར་གྱི་དམ་སྒྲིབ་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྒྲིབ་དཔོན་གན་
 རྒྱུར་གྱི་ཆོག་མཛད་ཀྱང་ཏུ་མ་ཞིག་མཛད་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཐོད་འབྱུར་སྒྲིམ་ཏེ་
 བརྒྱ་སྒྲིབ་རིག་པ་ནི་ཁྱུངས་བཅན་ལ་འབྱུར་དག་པའི་ཚད་ལྡན་སྒྲིབ་གཞུང་ཡིན་པར་
 བཞེད་པ་དེའང་དོན་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་གཏམ་ཡིན་ནོ། ། ཏུས་རབས་
 བཏུ་གཉིས་པའི་འཇུག་ཙམ་ནས་གཞི་ནས་སྒྲིབ་རིག་པ་ཞིས་པའི་ཤེས་རིག་གི་མ་ལག་ཆ་

ཆང་པར་བྱལ་པའི་རིག་གཞུང་འདི་པོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིག་ཤིང་ངམ་
གཞི་ཅན་ལྟར་པའི་བརྒྱ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ལྟར་གཞིས།
ལཱ་འོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་ལ་པོད་ཀྱི་དགོན་ཆེ་ཁག་དང་སྒྲོབ་གྲྲ་དང་དམངས་ཁྱོད་
ཀྱི་མཁས་པ་སོ་སོས་སྒྲིལ་སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
པར་རྒྱ་བྱལ་ཏུ་དར་སྒེལ་གནང་སྟེ། པོད་ཀྱི་ལ་རྒྱས་ཐོག་སྒྲིལ་པའི་མཁས་པ་
ཉིས་སྟེང་ལྷག་ཕྱོད་པར་མ་ཟད། སྦྲིལ་ཁྱེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བཅམས་
ཆས་ཀྱང་རིགས་སྒྲིལ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་འབྲེལ་ཡོད་དཀར་ཆག་ལས་མངོན་གྲུམ་
མཐོང་པར་སྣང་ངོ།།

འོན་ཀྱང་དེང་སང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་སྦྲིལ་ཁྱེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་གཙོ་བོ་ནི་ཨ་མེ་རི་ག་དང་འཇར་མན། ཨ་སི་ལྷ་རེ་ཡ། འཇར་པན། སྤ་
རན་སི་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཨེ་ཐ་ལི་དང་ཉོ་ལན། རེ་ལི། ལྷང་ཡ་ལི།
པོ་ལན། སི་མེ་ཟི་ཡན་ཀི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ནང་བཟུན་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱེད་མཁན་རེ་མང་ཏུ་སྔར་བའི་མོད་ལ། སྦྲིལ་ཁྱེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
མཁའ་དེ་བཞིན་མང་པར་འཕེལ་ཞིང་། དེ་དང་སྦྱགས་མཆུང་ས་ཏན་མེད་དང་ནོ་མེ།
ལུ་ཐོའ་ཡ་དང་ཞི་པན་ཡ་ལ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་སོ་སོར་ཡང་སྤྱིར་ནང་
བཟུན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྦྲིལ་ཁྱེད་ཡིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་
ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། ཏུས་རབས་འདིའི་ཏུས་མགོར། ལཱ་
འོ་ཆེག་སྟེང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལ་རྒྱས་མངའ་བའི་བྲག་བཞོས་སྤྱི་དབྱང་ཉོན་པའི་སྤྱུ་ཆེན་

བོད་ཨ་ཁུ་ཉན་གྱི་རོལ་ག་ཅག་ཚོགས་གྱིས་མེ་སྒྲིག་ས་གྲིས་བཅོམས་པའི་ལུ་ཏུའང་ཁ་
 ལའི་མེ་མའི་གསུང་རབ་བྱིས་མ་འཤོར་ཆེན་རྒྱུད་བ་དེ་རིགས་ནོ་མེ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
 རིག་དངོས་ཉར་མཛོད་ཁང་ཏུ་ཉར་ཆགས་བྱས་ཤིང་ཆེད་བསྐྱོས་མེ་སྒྲིག་ཞིབ་འཇུག་
 རྒྱུད་བཞིན་ཡོད་པར་གྲགས། གཞན་སྤྱི་དང་ཁྱིམ་པེ་ཏི་པ། ཏོང་ཅིན་དང་ཀེ་
 རི་ཏུ་སྐགས་སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་མའི་ནང་ཏུའང་སློབ་ཉེ་སྐྱད་ཡིག་སྒྲུབ་ཁྲིད་ལྟེན་གྱིན་ཡོད་
 པ་དང་། ལ་ཏིང་མེ་སྒྲིང་ཏུ་སྒྱི་མ་1940 ལོར་གཞི་ནས་སློབ་ཉེ་སྐྱད་ལ་ཞིབ་འཇུག་
 རྒྱུད་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། དེར་སང་མའེ་ཁི་མི་ཁན་དང་ཏོང་ཏུའུ་ར་མི། གི་ལེ་དང་
 བོ་ལེ་མེ་ཡ་སྐགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུའང་སློབ་ཉེ་གསུང་རབ་བྱིས་མར་ཞིབ་འཇུག་
 རྒྱུད་གྱིན་ཡོད་པར་གྲགས་པས་ན། འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་ས་གནས་སོ་སོར་ནང་བཞུན་
 ཆོས་ལུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་རྒྱུད་ས་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གནས་དེར་ཅི་ནས་ཀྱང་སློབ་ཉེ་
 སྐྱད་ཡིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་རྒྱུད་མཁན་ཡོད་པ་དང་། ཨེ་ཤི་ཡ་རྩ་རྒྱུད་ནང་བཞུན་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་བོད་རྒྱུད་ནང་བཞུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཡོད་མའི་
 སྒྲིབ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཅི་ནས་ཀྱང་སློབ་ཉེ་སྐྱད་གྱི་སྒྲུབ་ཆོན་དེས་པར་ཡོད་ཡིད་དོ།

མི་སྤྱོད་འཇགས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་དམིགས་བསལ་གནས་བབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་
 དམིགས་ནས་དེ་བརྒྱུག་རྟེན་ཡིག་གསུགས་དང་པོ་དེ་གྱི་སྒྲུ་རིག་སློལ་རྒྱུ་ཞུགས་ཡིག་
 གཉིས་སྒྲགས་མ་ཕྱུགས་དེ་བ་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་ཕྱག་པ་ཡིན།

ཕྱི་མ་པ་དོན།

༄༅། སྦྲིཏའི་བརྩ་སྦྲུང་རིག་པ་ལས་མཆོམས་སྒྱུར་ལྟ་བུའི་
ཅ་འགྲེལ་གྱི་བདེ་བར་སྒྱུར་བའི་དབྱངས་ཅན་
དགྲེས་པའི་སྒྲ་གྲས་ཞེས་བྱ་བ།

༄༅། ། ཁྱ་གར་སྐད་དུ། स्वरस्वतीव्याकरणसूत्र ॥ ལྷར་སྦྲིཏུ་གར་ཏུ་ཤ། བོད་
སྐད་དུ། དབྱངས་ཅན་མའི་བརྩ་སྦྲུང་པའི་མདོ་ཞེས་འབགས་མ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་
བྱག་འཆོལ་ལོ།

འདིར་ སྦྲིཏའི་མཇུག་སྒྱུར་སྐད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྩ་
བྱ་གཅི་བོ་ནི་དབྱངས་ཅན་སྦྲུང་མདོ་ལས་མཆོམས་སྒྱུར་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིའི་
བརྩ་སྦྲུངས་སྒྲ་ལ་རྒྱལ་ཁྱུ་ཁྱེ་སྦྲུང་འགྲོས་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི།
བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་སྦྲིཏའི་སྐད་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་མཆོལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་རིག་
གཞུང་གི་སྦྲུང་འགྲོས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ལ་སྒྲ་བསྟན་ཤིང་། དེང་སང་འཛམ་གྱི་
སྤིང་ན་ཡོད་ས་གྲགས་སུ་སྦྲུང་པར་བྱེད་པའི་དེབ་རྒྱལ་རྩིའི་ཡིག་གཟུགས་དངོས་དེ་ནི་
བཞེན་སྦྲུང་ནས་བོད་ཡིག་གི་སྒྲ་ལ་རྒྱལ་ཁྱུ་ཁྱེ་སྦྲུངས་དང་ཆ་མཐུན་པར་བྱང་འབྲེལ་
བྱས་ནས་དེབ་རྒྱལ་རྩིའི་དབྱངས་གསལ་དང་སྒྱུར་བཏང་གི་སྒྱུར་སྟངས་རྩོམ་བྱེད་
པའི་མཆོངས་སུ་མཆོམས་སྒྱུར་ལྟ་བུའི་ཅ་འགྲེལ་གྱི་བདེ་བར་སྒྱུར་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཡིན།

འདིའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་འདྲ་སྦྱིན་པའི་ཡིག་རྩལ་མ་དེ་རིམ་གྱི་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་
 ཡིན་པས་ན། ཐོག་མར་དེ་བཞུགས་པའི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་རིམ་གསལ་
 རིམ་པར་རྟོགས་དགོས་པས། གཤམ་ཏུ་དབྱངས་གསལ་ནས་མཆོམས་སྦྱོར་ལྟ་པའི་
 སྒྲིལ་བཤུགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོར་ལྟར་བཤུགས་པར་བྱ་བའི་དཔེ་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོར་
 ཡིག་སྦྱོར་སྦྱོར་གྱི་དཔེ་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོར་ལྟར་བཤུགས་པར་བྱ་བའི་དཔེ་བཞུགས་

ས་བཅད་དང་པོ། སྒྲིཉའི་དེབ་རྒྱ་གརྒྱའི་དབྱངས་གསལ་
སྒྱུར་སྒྲངས།

དབྱངས་ཀྱི་ཡིག།

अ आ इ ई।	उ ऊ ऋ ॠ।	ए ऐ।	ओ औ अं अः
ཨ ཨ ཨ ཨྲ	ུ ུ ུ ུྲ	ེ ེ ེ ེྲ	ེ ེ ེ ེྲ ཨྵ
a ā i ī	u ū r ṛ	! e ai	o au am ah

གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིག།

མཁྱེས།	क ख ग घ ङ।	च छ ज झ ञ।	क् ख
ཀ ཁ ཀ ཀྲ	ཅ ཇ ཅ ཅྲ	ཅ ཇ ཅ ཅྲ	ཅ ཇ ཅ ཅྲ
ka kha ga gha ṅa		ca cha ja jha ṅa	

ཐཱེ་ཀྲ་ལྷུར་	ट ठ ड ढ ण।	त थ द ध न।	त् थ
ཐ ཐ ཐ ཐ ཐ	ཏ ཏ ཏ ཏ ཏ	ཏ ཏ ཏ ཏ ཏ	ཏ ཏ ཏ ཏ ཏ
ta tha da dha ṇa		ta tha da dha na	

པཱུ་མ།	प फ ब भ म।	य र ल व।	མཐར་གནས་ཡིག།
པ པ པ པ པ	ཡ ར ལ ལ	ཡ ར ལ ལ	
pa pha ba bha ma		ya ra la va	

རྩ་བའི་ཡི་གེ། ས ཐ ས ཏ །

ཤ ར ས ཏ །

śa śa sa ha

མ ཟ ། མཐའ་བཅད་ཀྱི་ཡི་གེ།

ཤ ཟ །

kṣa jña

དེ་བཞུགས་ཀྱི་མི་གེ་ཡི་གས་ལ་བྱེད་ཡི་གེ་ལའང་སྐྱེ་མེད་ཡི་གེ་དང་སྐྱེ་ལྡན་ཡི་གེ་
 ཞེས་སྐྱེ་གདངས་བྱེད་ཚལ་དྲག་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་དབྱེ་ཅི། སྐྱེ་མེད་ཡི་གེ་
 ཞེས་པ་ནི་དབྱགས་མགྲིན་པར་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་བལ་པའི་སྐྱེ་རྩེས་སྐྱེ་
 བས་ན་སྐྱེ་མེད་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནང་གསེས་སྐྱེ་ལྡན་པའི་མོག་མ་གཉིས་ནི་
 སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། རྩེ་པ་སོ་སོའི་བར་མ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁོངས་སྐྱེ་གཏོགས་
 ཤིང་། མཐའ་མ་ལྡན་པའི་རྩེས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཡི་གེ་ལྡོམ་ཞེས་དབྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 དེའི་དབྱངས་གསལ་གྱི་སྒྲུབ་ལྟངས་ནི་དཔེར་ན། འ ཡ་དང་ཀ ཀའི་སྒྲུབ་ལྟངས་
 ལ་ཆ་མཆོཅ་ན། ག་ཤམ་གསལ་གྱི་བྱུང་གཟིགས་འདི་ལྟར་ཏེ།

འ	x	ཀ	ཀ	ka
ཨ	xI	ཀའ	ཀྱ	kā
ཨ	xI	ཀི	ཀི	ki
ཨ	xI	ཀི	ཀི	kī
འ	ṣ	ཀུ	ཀུ	ku
འ	ṣ	ཀུ	ཀུ	kū

ཀ	x	ཀ	ཀྱ	kr
ཀ	x	ཀ	ཀྱ	kr
ཀ	x+ཀ	ཀལ / ཀྱ	ཀྱ	kl
ཀ	x	ཀེ	ཀེ	ke
ཀ	x	ཀེ	ཀེ	kai
ཀོ	xo	ཀོ	ཀོ	ko
ཀོ	xo	ཀོ	ཀོ	kau

ཡང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་མེད་ལ་དབྱངས་ཁྱེགས་པའི་ཐུབ་གཟུགས་འི་ལྟར་འབྱུང་
ཚུལ་གྱི་བདེ་བར་རེུ་མིག་ཏུ་བཞོན་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཀ	+	ཀ	=	ཀ	ka
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	kā
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	ki
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	ki
ཀ	+	ཀ	=	ཀ	

ཀ	+	འ	=	ཀུ	ku
ཀ	+	ཡ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kū
ཀ	+	ཡ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kr
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kr
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	ke
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kai
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	ko
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kau
ཀ	+	འ	=	ཀུ	
ཀ	+	འ	=	ཀུ	kam
ཀ	+	འ	=	ཀུ	

क + अः = कः kah

गा + ङः = गाङ्

ཞེས་པ་སྐད་གསུངས་ཞུ་བ་ལྟར་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བསྐྱེས་པས་རྟོགས་སྟེ་བཤོ།
 ཞར་བྱང་ཡི་གེའི་མཚན་རྟགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། अनुस्वार ཨུའྲ་ར།
 ཞེས་པ་ནི་ཐེས་སྟངས་སྟེ། anusvāra འུ་འྲ་ལྷ་བྱ་དང་། विसर्ग བིས་རྟ་ཞེས་
 པ་ནི་རྩམ་བཅད་དེ། visarga : ḥ ལྷ་བྱ་དང་། अवग्रह ཨའགར་ (ལྷ)
 avagraha ऽ ལྷ ཞེས་པ་སྟེ་རྟགས་འདིས་མཚན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

अ x̣ कं कै kam

अः x̄ कः का kah

ཞེས་གོང་གསལ་དཔེ་མཚན་གྱིས་རིགས་བསྐྱེས་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱེད། མྱིར་བཏང་དུ་
 གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་རེ་རེའི་སྐྱོད་ལ་ཨ་ཡིག་ཞུགས་པ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འོ་ཞེས་ཏ་ས་རྩམས་
 ལ་སྐྱོད་དུ་ཨ་ཡིག་ཞུགས་པ་ནི་ཁ་ནས་བརྒྱུད་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཤོ།
 དཔེར་ན།

।	का	ि	कि	ी	की
अ	ग	अ	ग	अ	ग
ā	kā	i	ki	ī	kī

ུ	ུ	ུ	ུ	ུ	ུ
ུ	ུ	ུ	ུ	ུ	ུ
u	ku	ū	kū	r	kr

ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ
ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ	ཀླ
k	kā	l	kl	e	ke

འི	འི	འི	འི	འི	འི
འི	འི	འི	འི	འི	འི
ai	kai	o	ko	au	kau

ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།

གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་རིང་ཐུང་གང་ཞུགས་ན་ཐུབ་གཟུགས་འདི་ལྟར་འཕྱར་
བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་གསལ་བྱེད་ག་གེ་མོ་ཞེས་གི་སྐྱེག་ལ་དབྱངས་སྒྲུབ་རིང་ཞུགས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འུ་སྐྱེག་འདི་ས་སའི་མཐའི་རྒྱང་པ་། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་
དེ། དཔེར་ན།

འུ་ a ཀ་ ka ད་ dha ཡ་ ya ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

ཐ དབྱངས་ཨི་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ི འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨི i ཅི ཅི ci ིི ིི ti ཡི ཡི yi ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨྱི་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ཱི འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨྱི i ཱི ཱི ni ཱི ཱི bhi ཱི ཱི yi ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨུ་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ུ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨུ u ུ ུ ku ུ ུ ru ུ ུ su ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨུ་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ཱུ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨུ ū ཱུ ཱུ rū ཱུ ཱུ hū ཱུ ཱུ sū ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་རི་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ེ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ རི r ེ ེ kr ེ ེ dhr ེ ེ hr ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་རྩི་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ེ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ རྩི r ེ ེ kr ེ ེ hr ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨེ་ཡིག་ཁྱགས་པ་ཡིན་ན་གས་ ེ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨེ e ེ ེ ke ེ ེ te ེ ེ ye ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨེ་ཡིག་འདི་ཁྱགས་ཅེ་གས་ ེ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨེ ai ེ ེ kai ེ ེ tai ེ ེ sai ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཐ དབྱངས་ཨོ་ཡིག་འདི་ཁྱགས་པ་ཡི་ཅེ་གས་ ེ འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ།

ཐ ཨོ o ེ ེ ko ེ ེ co ེ ེ bho ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

འོ དབྱངས་ཨ་ཡིག་ཞུགས་པའི་ཆེ་རྒྱས་ཀྱི་ འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་དེ།
 འོ ཨ་ au འོ ཏ་ tau འོ ཉ་ nau འོ ལ་ yau ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།
 ལ དབྱངས་ལི་ཡིག་འདི་ཞུགས་ཆེ་རྒྱས་ཀྱི་ འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་དེ།
 ལ ལི། ལྷ་ལྷི་ kl ལྷ་ལྷི་ ml ཞེས་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཤམ་དུ་གསལ་བྱེད་ཡི་གེའི་སྒྲིག་པོ་དབྱངས་ཞུགས་པའི་ཐུབ་གཞུགས་དཔེ་
 མཆོན་རེའུ་མིག་དུ་བཀོད་ནས་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱས་འདི་ * ཅན་ནི་དམིགས་
 བསལ་རང་བཞིན་དུ་གཏོགས།

+a	+ā	+i	+ī	+u	+ū	+r	+ṛ	+e	+ai	+o	+au	+am	+ah
क	का	कि	की	कु	कू	कृ	कृ	के	कै	को	कौ	कं	कः
ग	गा	गी	गी	गु	गू	गृ	गृ	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
ख	खा	खि	खी	खु	खू	खृ	खृ	खे	खै	खो	खौ	खं	खः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	लृ	लृ	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गृ	गृ	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घृ	घृ	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
ङ	ङा	ङि	ङी	ङु	ङू	ङृ	ङृ	ङे	ङै	ङो	ङौ	ङं	ङः

क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ	म
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
व	श	ष	स	ह	ळ	वृ	श्रृ	जृ	झृ	णृ	तृ	थृ	दृ	धृ	नृ	पृ	फृ	बृ	भृ	मृ	य	र	ल	वः
२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०
५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५
७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००

ਫ	ਫਾ	ਫਿ	ਫੀ	ਫੁ	ਫੂ	ਫੁ	ਫੂ	ਫੇ	ਫੈ	ਫੋ	ਫੌ	ਫੰ	ਫੰ:
ਕ	ਕਾ	ਕਿ	ਕੀ	ਕੁ	ਕੂ	ਕੁ	ਕੂ	ਕੇ	ਕੈ	ਕੋ	ਕੌ	ਕੰ	ਕੰ:
ਘ	ਘਾ	ਘਿ	ਘੀ	ਘੁ	ਘੂ	ਘੁ	ਘੂ	ਘੇ	ਘੈ	ਘੋ	ਘੌ	ਘੰ	ਘੰ:
ਚ	ਚਾ	ਚਿ	ਚੀ	ਚੁ	ਚੂ	ਚੁ	ਚੂ	ਚੇ	ਚੈ	ਚੋ	ਚੌ	ਚੰ	ਚੰ:
ਟ	ਟਾ	ਟਿ	ਟੀ	ਟੁ	ਟੂ	ਟੁ	ਟੂ	ਟੇ	ਟੈ	ਟੋ	ਟੌ	ਟੰ	ਟੰ:
ਠ	ਠਾ	ਠਿ	ਠੀ	ਠੁ	ਠੂ	ਠੁ	ਠੂ	ਠੇ	ਠੈ	ਠੋ	ਠੌ	ਠੰ	ਠੰ:
ਡ	ਡਾ	ਡਿ	ਡੀ	ਡੁ	ਡੂ	ਡੁ	ਡੂ	ਡੇ	ਡੈ	ਡੋ	ਡੌ	ਡੰ	ਡੰ:
ਣ	ਣਾ	ਣਿ	ਣੀ	ਣੁ	ਣੂ	ਣੁ	ਣੂ	ਣੇ	ਣੈ	ਣੋ	ਣੌ	ਣੰ	ਣੰ:
ਤ	ਤਾ	ਤਿ	ਤੀ	ਤੁ	ਤੂ	ਤੁ	ਤੂ	ਤੇ	ਤੈ	ਤੋ	ਤੌ	ਤੰ	ਤੰ:
ਥ	ਥਾ	ਥਿ	ਥੀ	ਥੁ	ਥੂ	ਥੁ	ਥੂ	ਥੇ	ਥੈ	ਥੋ	ਥੌ	ਥੰ	ਥੰ:
ਦ	ਦਾ	ਦਿ	ਦੀ	ਦੁ	ਦੂ	ਦੁ	ਦੂ	ਦੇ	ਦੈ	ਦੋ	ਦੌ	ਦੰ	ਦੰ:
ਨ	ਨਾ	ਨਿ	ਨੀ	ਨੁ	ਨੂ	ਨੁ	ਨੂ	ਨੇ	ਨੈ	ਨੋ	ਨੌ	ਨੰ	ਨੰ:
ਪ	ਪਾ	ਪਿ	ਪੀ	ਪੁ	ਪੂ	ਪੁ	ਪੂ	ਪੇ	ਪੈ	ਪੋ	ਪੌ	ਪੰ	ਪੰ:
ਯ	ਯਾ	ਯਿ	ਯੀ	ਯੁ	ਯੂ	ਯੁ	ਯੂ	ਯੇ	ਯੈ	ਯੋ	ਯੌ	ਯੰ	ਯੰ:
ਰ	ਰਾ	ਰਿ	ਰੀ	ਰੁ	ਰੂ	ਰੁ	ਰੂ	ਰੇ	ਰੈ	ਰੋ	ਰੌ	ਰੰ	ਰੰ:
ਲ	ਲਾ	ਲਿ	ਲੀ	ਲੁ	ਲੂ	ਲੁ	ਲੂ	ਲੇ	ਲੈ	ਲੋ	ਲੌ	ਲੰ	ਲੰ:
ਵ	ਵਾ	ਵਿ	ਵੀ	ਵੁ	ਵੂ	ਵੁ	ਵੂ	ਵੇ	ਵੈ	ਵੋ	ਵੌ	ਵੰ	ਵੰ:
ਸ਼	ਸ਼ਾ	ਸ਼ਿ	ਸ਼ੀ	ਸ਼ੁ	ਸ਼ੂ	ਸ਼ੁ	ਸ਼ੂ	ਸ਼ੇ	ਸ਼ੈ	ਸ਼ੋ	ਸ਼ੌ	ਸ਼ੰ	ਸ਼ੰ:

व	वा	वि	वी	वु	वू	वृ	वृ	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घृ	घृ	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
भ	भा	भि	भी	भु	भू	भृ	भृ	भे	भै	भो	भौ	भं	भः
ङ	ङा	ङि	ङी	ङु	ङू	ङृ	ङृ	ङे	ङै	ङो	ङौ	ङं	ङः
म	मा	मि	मी	मु	मू	मृ	मृ	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
य	या	यि	यी	यु	यू	यृ	यृ	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रृ	रृ	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	लृ	लृ	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
व	वा	वि	वी	वु	वू	वृ	वृ	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
श	शा	शि	शी	शु	शू	शृ	शृ	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षृ	षृ	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हृ	हृ	हे	है	हो	हौ	हं	हः

ས སཱ སི སཱི སུ སུ་ སུ སུ་ སེ སེ སོ སོ་ ས་ ས་
 ས སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ སྐ
 ཨ ཨཱ ཨི ཨཱི ཨུ ཨུ་ ཨུ ཨུ་ ཨེ ཨེ ཨོ ཨོ་ ཨ་ ཨ་
 ཉ ཉྐ ཉི ཉཱི ཉུ ཉུ་ ཉུ ཉུ་ ཉེ ཉེ ཉོ ཉོ་ ཉ་ ཉ་

ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།

གཤམ་གསལ་གྱི་དབྱངས་གསལ་རྒྱུར་རྟངས་གྱི་གཟུགས་འབྱུར་འདི་ཚར་
 དམིགས་སུ་ཡིད་འཛིག་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན།

དུ དུ་ དུ དུ་ དུ དུ་ དུ དུ
 དུ དུ་ དུ དུ་ དུ དུ་ དུ དུ
 du dū dṛ ru rū su sū sr hu

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་ཡི་གེའི་ནང་གསལ་ཐན་ཚུན་འཕྲད་པ་ལས་ཐུབ་གཟུགས་
 འདི་རིགས་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱུར་རྟངས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

ཁྱ + ཐ = སྐ
 གྱ + ར = སྒ

འ + ར = འ

ཀ + ར = ཅ

ཁ + ར = ཟ

ང + ར = ཇ

མ + ར = ཨ

ཤ + ར = ས

ད + ར = ཪ

ན + ར = ཏ

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དབྱངས་སྒྲིག་ན་མེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཡིག་རྣམས་ནི་ **विराम** བིརྭམ་ (དཔྲན་) ཞེས་པའི་རྟགས་འདིས་མཆོད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། **वाक्** བླཀ **vāka** དག་གམ་སྐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དབྱངས་སྒྲིག་ན་མེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཡིག་གཉིས་སམ་གསུམ་ཡན་འདུས་པ་དེ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་རྒྱུར་སྟངས་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེའི་འགྱུར་སྟངས་གསལ་གསལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།

གཅིག་གསལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་དང་པོའི་གཡས་སུ་ཨ་ལྟའི་རྟགས་ ། ཡིག་གཟུགས་འདི་ཡོད་ཆོ། གསལ་བྱེད་མཆོམས་རྒྱུར་སྟངས་ ཨ་ཨ་ཡིག་གི་ ། ཀར་པ་འདི་དབྱི་བར་བྱ་ལྟེ། སྒྲ་མདོ་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་གྱི་མིང་ཅན་དེ་ནི་དབྱིའོ་ཞེས་ཆེན་དང་བྱིངས་སྒྲིགས་གང་ལ་ཡང་ཆེས་འབྲེལ་དབྱི་བ་དེ་ལ་ཡིན་གྱི་མིང་ཅན་ཅེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ནི་དབྱི་

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན།

ग + द = गद

ग द ग
ga da gda

च + य = च्य

च य च्य
ca ya cya

ष + ट = ष्ट

ष ट ष्ट
ṣa ṭa ṣṭa

त + म् + य = त्म्य

त म् य त्म्य
ta ma ya tmya

གཉིས། གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་ཡིག་དང་པོའི་གཡས་སྒྲིགས་ན་ཨ་ ། ཀྱང་པ་ཅན་གྱི་
ཡིག་མེད་ཆོ་གསལ་བྱེད་གཉིས་པའི་མགོའི་ — གཟུགས་འདི་ཕྱིས་ནས་འབྲི་བར་བྱ་
ཞི། དཔེར་ན།

ङ + क = ङक

ङ क ङक
ṅa ka ṅka

क + क = कक

क क कक
ka ka kka

ट + ट = ट्ट

ट ट ट्ट
ṭa ṭa ṭṭa

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ། དང་པོའི་དམིགས་བསལ་ཅན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་གཉིས་པ་ནི་

འ ལ ར་དང་ལ་གཉིས་ཡིན་ཕྱིན་མ་དེའི་སྒྲུབ་གི་འབྲེང་ཐིག་ —གཟུགས་དེ་དོར་
ནས་ཕྱི་མའི་འོག་གམ་ལྷགས་སུ་འབྲི་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན།

འ + འ = འའ ར + ལ = རལ

འ	ར	འར	འ	ལ	འལ
ta	na	tna	pa	la	pla

ཞེས་བ་ལྟར་རོ།

བཞི། གཉིས་པའི་དམིགས་བསལ་ཅན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་གཉིས་པ་ནི་
མ ཡ མ་དང་ལ་ཡིན་ཕྱིན་རྗེས་ལ་འབྲི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན།

ཀ + མ = ཀམ ཀ + ཡ = ཀཡ

ཀ	མ	ཀམ	ཀ	ཡ	ཀཡ
ka	ma	kma	ka	ya	kya

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ།

ལྔ། གཞན་དམིགས་བསལ་ཅན།

ཀ + ཐ = ཀཐ

ཀ	ཐ	ཀཐ
ka	tha	ktha

ka sa ksa

ṇa ṇa ṇṇa

བདུན། རར་ཡིག་ནི་གསལ་ཁྱེད་དམ་ཡང་ན་ རྒྱ་རི་ཡིག་གི་ཐོན་ཏུ་གསལ་.....
 གསལ་ཁྱེད་གསལ་གསལ་འདི་ས་མཆོལ་པར་ཁྱེད་དེ། དཔེར་ན།

rka rke rr

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བརྒྱད། གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ཡིན་ཡང་འགྱུར་སྒྲངས་པལ་ཆེར་གཅིག་
ཉེ། དཔེར་ན།

ད + ཕ + བ = དཕྱ

ད ཕ བ དཕྱ
da dha va ddhva

ཏ + ར + ཡ = ཏྟ

ཏ ར ཡ ཏྟ
ta ra ya trya

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དག། ལྷན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གསལ་བྱེད་མཆོམས་སྦྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁག་ཅིག་ཉེ།
དཔེར་ན།

ཀ	ཀ	ཀམ	ཀཀལ	ཀཀལ	ཀ	ཀལ	ཀ
ཀ	ཀ	ཀ	ཀཀ	ཀཀ	ཀ	ཀ	ཀ
ka	kka	kkha	kkna	kkya	ka	ktya	ktra

ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ
ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ	ཀྟ
ktva	ktha	kthna	kna	knya	kma	kya

ཀ	ཀྱ	ཀླ	ཀ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱམ
ṅ	ṅa	ṅa	ṅ	ṅ	ṅ	ṅa
Kra	krya	kla	kva	kṣa	kṣṇa	kṣam

ཀྱམ	ཀྱམྱ	ཀྱམྱ	ཀྱམྱ	ཀྱམྱ	ཀྱམྱ	ཀྱམྱ
ṅma	ṅmya	ṅya	ṅva	ṅra	ṅsatra	ṅsanta

ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ
ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ
kha	khna	khya	khva	khra	khll	khalvāṭa

ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ
ga	gda	gdha	gdhva	gna	gnya	gbha	gbhya

ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ	ཀྱ
ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ	ṅ
gva	gma	gya	gra	grya	gla	gadyāna

घ	घ	घ्न्य	घम	घ्य	घ्र	घ्र्य	घव्य
𑖦	𑖦	𑖦ྱ	𑖦ྱ	𑖦ྱ	𑖦ྱ	𑖦ྱྱ	𑖦ྱྱ
gha	ghna	ghnya	ghma	ghya	ghra	ghrya	ghvya

ङ	ङ	ङ्क	ङ्क	ङ्क	ङ्क	ङ्क	ङ्क
𑖧	𑖧	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ
na	nka	nkta	nktya	nkya	nkva	nkṣa	nkha

ङ्ख	ङ्ख	ङ्ख	ङ्ख	ङ्ख	ङ्ख	ङ्ख
𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ	𑖧ྱ
nkhya	ngya	ngra	ngha	ngbna	ngbha	nkṣya

च	च	च	च	च	च	च	चन्द्र
𑖛	𑖛	𑖛	𑖛	𑖛	𑖛	𑖛	𑖛
ca	cca	ccha	cchra	cchva	cña	cñya	candra

चम	च्य	च	च	च
𑖛	𑖛	𑖛	𑖛	𑖛
cma	cya	cva	cchma	cchla

छ	छ्य	छ	छद	छाग	छद्मन
ཅ	ཅྱ	ཅ	ཅད	ཅག	ཅདྭན
cha	chya	char	chada	chaga	chadman

ज	ज्ज	झ	ज्झ	ज्ज्व	झ	झ्य
ཇ	ཇྱ	ཇླ	ཇླླ	ཇླཔ	ཇླ	ཇླྱ
ja	jja	jha	jjha	jjva	jra	jya

ञ	ञ	ञ्च	ञ	ञ्य	ञ्च्य	ञ्श्र
ཉ	ཉྱ	ཉླ	ཉླ	ཉླཔ	ཉླཔ	ཉླྱ
ña	ñca	ñcha	ñja	ñjya	ñśya	ñśra

ट	ट्ट	ट्ट	ट्ट	ट्य	ट्ट	ट्ट
ཏ	ཏྱ	ཏྱ	ཏྱ	ཏྱ	ཏྱ	ཏྱ
ta	tka	tta	ttha	tya	tva	tsa

थ	थ्य	थ
ཐ	ཐྱ	ཐྱ
tha	thya	thra

ཇ	ཇླ	ཇུ	ཇཱ	ཇྲ	ཇུྲ	ཇཱྲ
ṭ	ṭṣ	ṭṣṭ	ṭṣṭṭ	ṭṣṭṭṭ	ṭṣṭṭṭṭ	ṭṣṭṭṭṭṭ
da	dga	dda	dgya	dgra	ddha	ddhya

ཇ	ཇཱ	ཇྲ	ཇྲླ
ṭ	ṭṣ	ṭṣṭ	ṭṣṭṭ
ḍha	ḍhya	ḍhva	ḍhra

ཇླ	ཇླླ	ཇླླ	ཇླླ	ཇླླླ	ཇླླླ	ཇླླླླ
ṇ	ṇṭ	ṇṭṭ	ṇṭṭṭ	ṇṭṭṭṭ	ṇṭṭṭṭṭ	ṇṭṭṭṭṭṭ
na	nṭa	nṭha	nṇa	nṇya	nṇha	nna

ཇླླླ	ཇླླླླ	ཇླླླླླ
ṇma	ṇya	nva

ཇླླླ	ཇླླླླ	ཇླླླླ	ཇླླླླླ	ཇླླླླླ	ཇླླླླླླ	ཇླླླླླླླ
ṭ	ṭṭ	ṭṭṭ	ṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭ	ṭṭṭṭṭṭṭ
ta	tka	tta	ttya	ttva	ttha	tna

ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
tña	ttra	tpa	tpha	tma	tnya

ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
tya	tpla	tsa	tsya	tsna	tkra

ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
tha	thya	thna	thnya	thva	thvya

ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
da	dga	dgra	dda	ddha	ddhya	ddra

ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ	ཐྱ
drya	dghya	dghra	dna	dbra	dbhya

ཕ	ཐ	ཧྲ	ཨ	ཐ	ཧྲ	ཨ
ཕྱ	ཐྱ	ཧྲྱ	ཨྱ	ཐྱ	ཧྲྱ	ཨྱལ
dha	dhna	dhmā	dhya	dhra	dhva	dhrya

ན	འ	འྲ	འྲ	འྲས	འྲ	འྲ
ནྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱས	འྲྱ	འྲྱ
na	nta	ntyā	ntra	ntsa	ntha	nda

འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ
འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ
nddha	ndra	ndha	ndhya	ndhra	nna	

འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ	འྲ
འྲལ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ	འྲྱ
nnya	nma	nya	nva	nsa	nhya	

ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ
ཕྱ	ཕྱ	ཕྱ	ཕྱ	ཕྱ	ཕྱ	ཕྱ
pa	pta	ptya	pna	pma	pya	ppra

ལ	ཤ	ཏ	ཅ	ཐ	ཕ
ལ	ཤ	ཏ	ཅ	ཐ	ཕ
pla	psa	pta	pcha	ptva	ppha

ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ
ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ	ཕ
pha	phy	phra	phrya	phla	phtha

བ	བ	བ	བ	བ	བ
བ	བ	བ	བ	བ	བ
ba	bra	bja	bda	bdha	bdhva

བ	བ	བ	བ	བ	བ
བ	བ	བ	བ	བ	བ
bba	bbha	bva	bma	bra	bla

མ	མ	མ	མ	མ	མ
མ	མ	མ	མ	མ	མ
bha	bhya	bhrva	bhva	bhvy	bhna

མ	མག	མྱ	མཔ	མཔ	མབ	མཡ
མ	མྱ	མྱ	མྱ	མྱར	མྱ	མྱ
ma	mna	mna	mpa	mpa	mba	mbya

མམ	མཡ	མྱ	མྱ	མབ	མམ
མྱ	མྱ	མྱ	མྱ	མྱ	མྱ
mbha	mya	mra	mra	mva	mha

ཡ	ཡག	ཡཡ	ཡབ	ཡམ	ཡལ	ཡམ
ཡ	ཡྱ	ཡྱ	ཡྱ	ཡྱ	ཡྱ	ཡྱ
ya	yna	yya	yva	yma	yla	yha

ལ	ལག	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ
ལ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ
la	lka	lga	lja	lta	lpa	lva

ལམ	ལམ	ལཡ	ལྱ	ལྱ	ལྱ
ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ	ལྱ
lma	lsa	lya	lla	lha	lhya

व	न	व्य	ल	ह	न्य	ण
𑖆	𑖨	𑖔	𑖌	𑖘	𑖕	𑖙
va	vna	vya	vla	vha	vnya	vṇa

श	श्च	श्च्य	श्न	श्च्य	श्च्य	श्च
𑖭	𑖭𑖜	𑖭𑖕	𑖭	𑖭𑖕	𑖭𑖕	𑖭
śa	śca	ścya	śna	śnya	śrya	śrva

श्च	श्च्य	श्ल	श्च्य
𑖭𑖜	𑖭𑖕	𑖭	𑖭𑖕
śva	śvya	śla	ścya

ष	ष्क	ष्क्र	ष्ट	ष्क्ष	ष्कल	ष्ट्य
𑖯	𑖯𑖅	𑖯𑖅	𑖯	𑖯𑖅𑖕	𑖯𑖅	𑖯𑖕
ṣa	ṣka	ṣkra	ṣṭa	ṣkṣa	ṣkla	ṣṭya

ष्ट	ष्ट्य	ष्ण	ष्ण्य	ष्प	ष्प
𑖯𑖕	𑖯𑖕	𑖯	𑖯𑖕	𑖯	𑖯𑖕
ṣṭva	ṣṭhya	ṣṇa	ṣṇya	ṣpa	ṣpra

ष	ष्य	ष्व	ष्वा	ष्ण	ष्फ
𑖦	𑖧	𑖨	𑖩	𑖪	𑖫
ṣma	ṣya	ṣva	ṣṣa	ṣpla	ṣpha

स्	स्क	स्क	स्व	स्त	स्तय	स्त्रा
𑖬	𑖭	𑖮	𑖯	𑖰	𑖱	𑖲
sa	ska	skra	skha	sta	stya	stra

स्त्व	स्थ	स्थ्य	स्न	स्प	स्फ
𑖳	𑖴	𑖵	𑖶	𑖷	𑖸
stva	stha	sthya	sna	spa	spha

ह	ह	ह	ह	ह	ह	ह
𑖹	𑖺	𑖻	𑖼	𑖽	𑖾	𑖿
ha	hna	hna	hma	hya	hva	hla

ह	हु	हू	ह
𑖿	𑗀	𑗁	𑗂
hri	hu	hū	hra

ཞེས་པ་ལ་སྒྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལེགས་སྐྱར་ཡི་གེའི་ཚིག་མཚམས་གཅིད་དུས་ཐོད་ཡིག་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་
པའི་ཚིག་ཤད་ ། འདིས་ཚིག་གི་མཚམས་སམ་སྟན་ངག་གི་ཚིག་བྲེད་གཅིག་གི་
མཚམས་གཅིད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིས་ཤད་ ། འདིས་ཚིག་ཚིགས་ལས་རྫོགས་
ཚིག་གམ་སྟན་ངག་ཤོ་ལ་ཀ་གཅིག་གི་མཇུག་རྫོགས་མཚམས་མཚན་པར་བྱེད།
གཞན་འབྲུམ་ཞབས་ཀྱི་(Avagraha) འམ་སྤྱུང་ཞེས་པའི་རྟགས་ 5 ལྟ་ འདིས་ཐོག་
མའི་ཡི་གེའི་ འ ཞ་བསྐྱངས་པར་མཚན།

ཚིག་གང་དུ་དབྱངས་ཡིག་གམ་རྫོགས་སུ་ འཕྱུར་བྱེད་ (Anusvāra) འམ་
ང་རྩ་དང་ཡང་ན་ विस्मा བིསམ་ (visarga) རྩ་བཅད་གང་རུང་ཞིག་གིས་མཇུག་
བསྟུ་བར་བྱེད་ཅིང་དེའི་རྫོགས་སུ་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་གང་རུང་ཞིག་གིས་འགོ་འཇུགས་
པར་བྱེད་དུས་སོ་སོར་དབྱེས་ནས་འབྲི་དགོས་པ་དེ་ཐོད་ཡིག་དང་གཞི་ནས་ཡོངས་སུ་
མཚུངས་པ་ཀུན་གྱིས་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་ལེགས་སྐྱར་སྐད་ཀྱི་ཨང་གི་འབྲི་སྐྱངས་ནི་ཐོད་ལ་མཚན་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་ཆ་ཡོད་ཅེས་གྱི་ཚེས་སུ་སྤྱང་བར་མཐོང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཐོད་ཀྱི་ཨང་
གི་འབྲི་སྐྱལ་གྱི་ཁུངས་ནི་ལེགས་སྐྱར་ཡི་གེའི་ཨང་གི་འདི་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། ། དེ་མ་
བློན་དེང་སང་འཛམ་བུ་སྤོང་གིས་སྤུན་མོང་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཨང་གི་འབྲི་སྐྱལ་གྱི་
ཁུངས་ཀྱང་ལེགས་སྐྱར་ཨང་གི་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

१	२	३	४	५	६	७	८	९	०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	०

ཞེས་པ་ལྟར་ར། །

འདིར་དམིགས་སུ་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དེར་སང་འཛམ་གླིང་
 མིང་གི་ཡལ་ཤུ་ཀུན་ཏུ་ संस्कृत संज्ञित्वात् ལེགས་སྤྲེལ་སྒྲིབ་པ་གཉེར་དང་རྟོག་
 དཔྱད་བྱེད་མཁན་ཆོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ देवनागरी དེབ་རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་གཟུགས་འདི
 དང་འདིའི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་ Roma རྩ་མའི་ལ་ཉིང་ཡི་གེ་ཞེས་པ་དེ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་སྦྱོང་ཀྱིན་ཡོད་པས་ན། ང་ཆོས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་འདི་ལ་ངེས་ཤེས་ཅམ་
 འདྲོངས་དགོས་པར་མངོན་རྟེ། དེར་སང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་སྦྱོང་པའི་ देवनागरी
 དེབ་རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་ཡི་གེའམ་ལེགས་སྤྲེལ་ཡི་གེ་དེ་
 ངེས་སྟོན་ཅན་དུ་གཅིག་གྱུར་མ་ཆགས་གོང་ཡོངས་སུ་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་སྣ་
 ཆོག་སུ་ལག་བྱིས་ཁོང་ལ་སྦྱོང་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེ་དཔེར་ན། मघध མཁྱེད་འི་ཡི་གེ་
 དང་ धरिक རྩ་རིག་འདི་ཡི་གེ། भ्रवि ཡི་གེ། झं ཐུགས་པའི་ཡི་གེ། दघु སུ་ཀྱི་ཡི་གེ་
 དང་ लज्ज ལུ་ལྷའི་ཡི་གེ་དང་ वर्तु ཐུག་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་རིགས་དུག་ཅུ་རེ་
 བཞི་ཡོད་པར་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རྩལ་པ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་རྟེ། ཡིག་རིགས་དེ་
 རིགས་རིམ་གྱིས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ནས་སྤྲོད་མོང་གི་ངེས་སྟོན་
 ཅན་དུ་ཆགས་པའི་མདེའ་དང་བཞིན་གྱི་ཆོད་ལྡན་ཡིག་གཟུགས་དུ་མ་བྱུང་བའི་གསལ་
 ལས་པོད་ལ་དར་ཤུགས་ཆེ་བའི་ལུ་དང་ཐུག་གཉིས་ཡིན་ཡང་། པོད་དུ་ཉར་བའི་

[illegible]

ཉམས་དང་ཆོག་ཤོག་ལ་ཐུབ་ཅིང་གི་མདོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྒྱབ་སྤེལ་ཅི་ཅི་ལྟར་
 འབྲེལ་དགས་ཐེན་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་པར་བརྒྱུར་ཡོད་པས། སྤྱི་ལོ་གོ་རིམ་ལ་
 འཆོལ་བར་མཆོམས་ཐུར་ནས་བརྒྱབ་སྤེལ་གྲུབ་གཞུགས་སམ་འཕྱར་གཞུགས་རེ་
 རེར་ཅི་ལྟར་ཇི་བས་འཕྱར་པའི་གོ་རིམ་དེས་ཅན་རེ་ཡོད་པ་མདོན་པར་གསལ་ཞིང་།
 སྤྱི་ལོ་གོ་རིམ་ལྟར་བརྒྱབ་སྤེལ་འབྲེལ་ན་མ་ལྟོང་ཁྱད་ཆོས་ཇི་བཞིན་མཆོན་ལ།
 འོན་ཀྱང་ལྷི་མིང་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱུད་རིག་པའི་གཞུང་ནི་ཁོང་ཆོ་རང་
 གིས་བརྒྱགས་པའི་ལྟར་ཅ་བར་འཛིན་པའི་མདོ་ཞེས་གཞི་བཙུག་མེད་ལ། བརྒྱབ་
 བྱ་ཆོད་མར་འཛིན་པའི་མདོ་ལྟར་བརྒྱུད་སྤེལ་མེད་པས་ལྟུབ་གཞུགས་ཀྱི་གོ་
 རིམ་ཡང་སལ་ཆེར་མཁས་པ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་བརྒྱགས་ཡོད་ལྟམས། མཐའ་
 མའི་ལྟུབ་གཞུགས་སམ་འཕྱར་གཞུགས་ཁོན་ལས་ཅི་ལྟར་ཇི་བས་འཕྱར་པའི་གོ་རིམ་
 ལྱི་འགོ་ལྟར་སྤེལ་པ་ཐུབ་ཅིང་གི་མདོ་ཡང་མེད་པས་ལྷི་མིང་པའི་ཁྱད་ཆོས་མདོན་
 བར་གསལ་བར་མཛོང་།

དེའང་མི་སྤྱོད་པའི་ཡིག་གི་དོན་དུ་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་མཚན་པར་བྱེད་པ་ལ་
 དེར་སང་འཛམ་གུ་སྤྱིར་དུ་རོ་མའི་ཡི་གེ་འམ་ལ་ཉིང་ཡི་གེ་ཞེས་པ་དེ་དང་རེ་ཆོའི་བོད་
 ཡིག་འདི་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཁྱད་སྡོད་པའི་ཅིང་ཆོད་ལྟར་དུ་མཐོང་བ་ནི་
 བོད་ཡིག་གི་སྤྱི་རིག་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན་པར་མཛོན་པས་ན། གཤམ་དུ་བོད་དུ་
 དར་བའི་སྤྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལས་མཚན་པས་སྤྱིར་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་དང་དེའི་ཐུན་མོང་གི་
 སྤྱིར་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་དབྱེད་པ་ཅན་སྤྱི་མཐོང་པའི་ཆ་འབྲེལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་སྟོང་སྤྱོད་ཀྱི་
 དཔེ་ལྟར་དེ་བརྟུན་པའི་ཡིག་གཞུགས་དང་བཅས་ཏེ་གོ་བ་དེ་བར་འབྲེལ་པར་བྱའོ།

[illegible]

काययित् ॥ १ गङ्गाये नमः । श्रीगङ्गाय नमः ।

यस्येतसंज्ञातस्यलोपः ॥ यश्चोत्तरं चोत्तरं चोत्तरं चोत्तरं चोत्तरं ॥

वर्णादर्शनलोपः ॥ बह्वर्कवर्णः ॥ यि.शे.खि.वर्ण.व.द.वृ.व.व. ॥

वर्णविरोधोलोपश ॥ ३ मङ्गलैकैयसम । विषेक्यसमन्तैयसवेदमुच
उक्तम् ।

मित्रवदागमः ॥ ॐ ह्रीं वज्राय ॥ गणेशाय नमः ॥ ॐ ह्रीं वज्राय ॥

शतबुद्धादेशः । महुवद्देमः दशदर'अह'वा'के'गुव'कष'चञ्चुर'वर्ये ।

स्वरानंतरिताहसाःसंयोगाः ॥ शुद्धं नैव शुद्धं संयोगः ॥ द्रष्टव्यं च वक्ष्यते ॥
सर्वे शुद्धं च वक्ष्यते ॥

कुचुडतुपुवर्गाः ॥ शुभं शुभं शुभं ॥ शुभं शुभं शुभं ॥ शुभं शुभं शुभं ॥

अरेदोनामिनोगुणः ॥ अरेदोद्विक्वोशुठ। अरेदोद्विक्वोशुठ। अरेदोद्विक्वोशुठ।

आरौऔवृदिधः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

अन्त्यस्वरादिष्टिः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

अन्त्यात्पुर्बउपध ॥ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॥

असंयोगादिवरोहस्वलघुः ॥ १॥
 ॥ १॥ असंयोगादिवरोहस्वलघुः ॥ १॥
 ॥ १॥ असंयोगादिवरोहस्वलघुः ॥ १॥

གནིས་པ། དབྱངས་ཀྱི་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་མདོ།

इयंस्वरे ॥ *ཨིལྱུརེ། དབྱངས་ལ་ཨིལྱེ།

हसेऽहर्हसः *ཏ་སེ་འལྷ་སེ། ཏ་ས་ལ་ར་ཏ་མ་ཡིན་པའི་ཏ་ས་ནམས་སོ།

झभेजवाः *ཟླ་མེ་འལྷ་སེ། ཟླ་མ་ལ་འལ་ནམས་སོ།

स्वरहीनंपरणसंयोज्यं ॥ *སྐར་ཀྱི་འལ་པ་ཤེས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་ལ་ར་ལ་
ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རོ།

राद्यबोद्धिः *ར་ཏུ་བོདྱེ། ར་ལས་ཡ་ཡང་གནིས་སོ།

उवं । *ཨུལྱེ། ཨུལྱེ།

ऋवं । *རྩེ། རྩེ།

ललं ॥ *ལེལྱེ། ལེལྱེ།

एअय् *ཨེལྱེ། ཨེལྱེ།

ओअव् *ཨོལྱེ། ཨོལྱེ།

नव्यझनेस्वरासन्धेयाः *ནུལྱེ་མེ་སྐལྱེ་གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་ནམས་
མཆམས་སྒྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ऐआय् । *ཨེལྱེ། ཨེལྱེ།

औआव् । *ཨོལྱེ། ཨོལྱེ།

य्वोरलोपशवादान्ते । *ཡྱེ་ལ་ཤེས་པའི་ཡོད་པ་དག་ཡང་ན་དབྱེ།

लोपशिपुननसिन्धः ॥ लपपिपुननसिन्धः ॥ लपपिपुननसिन्धः ॥ लपपिपुननसिन्धः ॥

एदोतोऽतः ॥ ॐ ह्रीं ५ हः ॐ ह्रीं ह्रीं द ग व स ॐ ह्रीं ॥

सवर्णदीर्घःसहः ॥ सवर्णदीर्घःसहः ॥ सवर्णदीर्घःसहः ॥

ଅହଂ । * ଖେଉଁଖେଉଁ ଖେଉଁଦାଉଁଦା ।

અડઓ । ॥ જ્યજ્યજ્ય જ્યજ્યજ્યજ્ય ॥

ॐ अर् । ॥ ॐ ॥ ॐ ॥

क्वचिदार् । ॥ गृहेन्द्र । अक्षरश्रुतसुखे ।

लुभल । ॥ विजया विजय ।

एऐऐ । ॐ जेजेजे । जेददजेदजेद ।

ओऔऔ । ॐ ङङङ ङं द ङं व ङं त ।

ओष्ठोत्वौ । ॥ ॐ नमः ॥ ॐ नमः ॥ ॐ नमः ॥

इतिस्वरस्वस्तिव्याकरणस्यसूतृत्स्वरसिन्धसमाप्ताः ॥ इति सूत्रश्लेषः ॥ १८ ॥

[illegible]

庚午年

གསུམ་པ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་མདོ།

नामी । ¶ རྒྱ་མི། ཡ་མི་ལས་མ་ཡིན་ནོ།

येद्वेत्वे । ¶ ཡེདེ་རྟེ། ལྷོ་ལྷོ་གཉིས་ཉིད་ལས་སོ།

औपातः । ¶ ཨོཅི་ཤུར་། ལྷོ་ཨོཅི་ཤུར་ལོ།

सुतः । ¶ སྤུར་། སྤུར་ལོ།

दूरादाहानेतेऽप्युतः । ¶ རུ་རྒྱ་རྒྱ་ལེ་ཏེ་སྤུར་། རྒྱུང་རིང་བོར་འབོད་པའི་ཁི་ལ་སྤུར་ལོ།

इतिस्वरस्वस्तिव्याकरणस्यसूत्रात्प्रकृतस्थानसिन्धसमाप्ताः । ཨི་ཏི་སྤྱར་སྤྱི་བྱུ་གར་
ཏུ་སྤྱི་བྱུ་ཨི་ཏི་སྤྱི་བྱུ་གར་སྤྱི་བྱུ་གར་། བད་སྒྲིབ་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོ་ལས་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་རྣམས་ཚྛོགས་སོ།

བཞི་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་མདོ།

चपाअवेजवाः । ¶ ཅ་པ་ཨ་འེ་བེ་། ཅ་པའི་ཨ་འེ་འེ་བེ་ལོ།

अमेजमावा । ¶ ཨ་མེ་ཨ་མ་ལ་། ཨ་མ་ལ་ཨ་མ་ལ་ལ་ལ་ལོ།

चपाच्छशः । ¶ ཅ་པ་ཤ་ཤ་། ཅ་པ་ལས་ཤ་ཤི་ཆོད་ལོ།

होझभः । ¶ ཏོ་ཁྱ་ཁྱ་། ཏའི་ཁྱ་ཁྱ་རྣམས་སོ།

स्तोःश्रुभिःश्रुः । ¶ སྤོ་ཤྱི་ཤྱི་ཤྱི་། ས་ཏའི་ཤ་ཤ་ལ་ཤ་ཤ་ལོ།

नशात । ¶ བ་སྤྱུ་། ཤ་ལས་མ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་བ། ནམ་པར་བཅད་བྱའི་མཆེན་པོ་གྱི་མདོ།

विसर्जनीयस्यसः ¶ བེས་ཇཱྱི་ཡ་གུ་སུ། ནམ་པར་བཅད་བྱའི་མདོ།

शषसेवा । ¶ ཤཤ་སེལ། ཤཤ་ས་ལ་ཡང་ནའོ།

कुण्डोः ¶ ཀུའོ་རྒྱལིལ། ཀུལུ་དག་ལ་རྒྱལི་དག་ཡང་ནའོ།

वाचस्यपत्यादयः ¶ བུཅགུ་བཅུད་ཡུམ། བུཅའི་བཀྲི་ལ་སྐགས་པ་ནམས་ལའོ།

अहोरोरात्रिषु । ¶ ཨཱཱོ་རྩྱུ་འིཤུ། ཨཱཱུ་གྱི་རྩྱུ་འི་མ་ཡིན་པ་ལ་རའོ།

अतोऽत्युः ¶ ཨཱོ་ཉྱུ་ཅུམ། ཨཱཱ་ལས་ཨཱཱ་ལ་ཨཱཱོ།

झवि । ¶ ཅུ་བེ། ཅུ་བ་ལའོ།

आदवेलोपश् ¶ ཨྱཱད་བེལ་བཤ། ཨྱ་ལས་ཨྱ་བ་ལ་དབྱའོ།

स्वरेयत्वंवा । ¶ སྱེ་ལཱྱིལ། དབྱངས་ལ་ཤཱཉིད་ཡང་ནའོ།

भोसः ¶ རྟོ་སུམ། རྟོ་ས་ལས་སོ།

नमिनोरः ¶ རྣམིནྱེ་རུམ། རྣམིན་ལས་རའོ།

अुषसोरोवुधे । ¶ ཨཱཱུ་སྐོ་རྩྱུ་རྩེ། ཨཱཱུ་སའི་བུརྩ་ལ་རའོ།

रेफप्रकृतिकस्यखपेवा । ¶ རེཕཤཱྱི་ཉི་ཀཤཱལ་ཤེལ། ར་ཡིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁ་བ་ལ་ཡང་ནའོ།

ॐ नमः शिवाय ॥

रिलोपोदीर्घश्च । ॥ ॐ नमो भगवते ॥ ॥ ॐ नमो भगवते ॥

सैषाधसे । ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

མཚམས་སྒྲོལ་ལེ་པའི་མདོ་ན་མས་རྒྱལ་མེད། ད་ནི་མདོ་རེ་པའི་ཞེན་ཞེས་
གསལ་བྱ་བ་གྲུ་བར་བྱའོ།

ས་བཅད་གསུམ་པ། ལྷོ་ཉེ་མཆོམས་སྦྱར་ལྷ་བའི་འགྲེལ་པ།

དང་པོ། བད་ཆད་སྟོན་པའམ་མིང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གཞུང་དོན་དོན་ལ་འཇུག་པར་ཐོག་མར་ཡིག་ནམས་ཀྱི་མ་ཕྱིའི་ནམ་འཇུར་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་ལྷའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ཡིག་སྐོམ་མིང་དང་བད་ཆད་དོན་འཛིན་རྒྱ་གལ་ཆེ་བས་མིང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གོ་དོན་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས། དེ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་ན། ཕྱིས་འབྲུང་གཞུང་མང་བར་དྲག་པའི་འཐོམས་སྤང་གི་འགལ་བར་མཐོང་བའི་སྦྱོན་དང་། མ་ཕྱིའི་གོ་དོན་མ་གསལ་བས་སྒྲོ་འཇུགས་པར་འཇུར་བའི་ལྷག་རྟོགས་ཀྱི་འཇུག་སྦྱོན་དང་བརྗོད་ཆུལ་མི་བདེ་བའི་སྦྱབ་འདོད་མེད་པའི་ཡིད་ལྷག་པར་འཇུར་བའི་སྦྱོན་སྤང་གི་སྦྱོན་ཏུ་འཇུར་ཤས་ཆེ་བས། མཆོམས་སྦྱར་གྱི་ཐོག་མར་མིང་བཅའི་གོ་དོན་དེས་པར་སྟོན་ལ་འཆད་པར་བྱེད་དེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིང་ཏུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྫོངས་པར་འཇུར། དེ་བས་རྫོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། མགོན་པོས་མིང་ཏུ་གདགས་པར་མཛད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གོང་གསལ་མདོ་རེ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་བར་བྱ་ཞྩ།

[illegible][illegible]

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ ལུ་ ལི་ལ་རིང་པོའི་ཆོག་མེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ནི་སྐབས་འགར་ཡོད་
 པར་བཞེད་པས། ཀུན་མཁྱེན་^①གྱིས་ཀལ་པའི་ཁྱིམ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་ལས།
 ལུ་ ལི་ལ་རིང་པོ་བྱས་པའི་རབ་སྒྲུར་མེད་པས། དཔེར་བརྗོད་མེད་ཅེས་ལ་ཆེན་
 ཐུགས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་ཞེས་མཛད་ཡོད་པས་ན། དེ་ལ་ འ ཡ་རིང་ཐུང་
 གསུམ་ནང་པན་ཚུན་འདྲ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅིང་ འ ར ཡ་མི་གཉིས་ལྟ་བུ་
 མཚུངས་པ་ཡིན་ཡང་ནང་གསེས་པན་ཚུན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལྷག་མ་ནམས་
 ཀྱང་འདྲའོ། །དེས་ན་འདྲ་བའི་ཡི་གེ་བྱབ་ཆུང་ཞིང་མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་བྱབ་ཆེ་བར་
 མངོན་ཏེ། མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡི་གེ་ལ་སྟུགས་མ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།
 མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ་འདྲ་བའང་ཡིན་པའི་སྟུ་ལ་ འ འཇམ་དང་སྟུ་ལྟ་བུ་དང་།
 མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཡང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟུ་ལ་ འ ར ཡ་དང་མི་ལྟ་བུ་དང་།
 མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡི་གེ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྟུ་ལ་གསལ་བྱེད་ ཀཀ་ལྟ་བུ་
 བཅས་སོ། །

འདིར་སྐྱ་རིང་ཐུང་གི་ཆད་བྱེས་པ་ནི་ཡི་གེ་རེ་རེ་སྟོག་པའི་སྐྱ་གདངས་ཡུན་རིང་
 ཐུང་གི་བྱང་པར་ལ་གྲོ་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་
 མཐའ་ཡང་། མིག་འཕྲོམ་ཆད་ཏུ་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱེས་
 བྱ་དར་ལ་བབ་པ་ཞིག་གི་མིག་འབྱེད་འཕྲོམ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་སྟོག་པའི་སྐྱ་གདངས་ནི་
 ཐུང་བྱའི་ཆད་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ཆད་ནི་རིང་པོ་དང་། གསུམ་གྱི་ཡུན་

^① ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞེད་པ་སྐྱ་ཐུང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཀལ་པའི་ཁྱིམ་ནག་པོ་འགྲོས་ཞེས་
 པའོ།

ནུལ་ལ།^① ཞེས་སྟོན་ཆགས་བཞིའི་སྐད་ལ་དཔེར་བྱས་པ་རྟེ། དེའང་སྟོན་ཆགས་
བཞི་ག་ཤེས་ཤིང་དེའི་སྐད་ལ་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དེའི་སྐད་དང་ས་གྲི་
ཡུན་ཚད་ངེས་དཀའ་བས་སྤྱིར་བཏང་གོང་སྟོན་དེ་གོ་བདེའོ་ཞེས་སྟོན་པ་དཔེ་ཉིད་
ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

लोकाच्छेषस्यसिद्धिरिति वक्ष्यति ॥ * ཡུལ་སྟོན་གྱི་སྒྲིའི་ཉི་བཅུ་ཉི། ལྷག་
མ་འཇིག་རྟེན་ལས་གྲུབ་པ་འདྲིར་བཤད་དོ། །སྐབས་འདྲིར་མཚུངས་པ་དང་འབྲ་
བ་དང་རིང་ཐུང་གི་ཚད་ལ་སྟོན་པ་བརྒྱུད་མེད་འདོགས་བྱས་པ་ལས། གཞན་
གཞུང་འདྲིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རིགས་ཏེ་བསྟ་བ་དང་ཚོགའི་རྣམ་འགྱུར་དང་
རྟེན་ལ་སྟོན་པའི་ལྷག་མ་རྟེ་འཇིག་རྟེན་ལས་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཕལ་སྐད་གྱི་
རིགས་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་བརྗོད་བདེ་བར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
གཞུང་འདྲིར་ལ་སྐོང་གི་ཚུལ་ཏུ་སྦྱར་བྱང་བས་དེ་དག་ལས་སྒྲུབ་བར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་
དེ། ཅི་རིགས་པ་འོག་ཏུ་རིམ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྒྱུ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན།
གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ཐུང་བྱུང་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་རིང་པོ་རྟེ། གསུམ་གྱི་ཡུན་
ཚད་མུག། བྱེད་ཀྱི་ཡུན་ཚད་གསལ་བྱེད་དོ། །དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་སྟོན་གདངས་
སྐད་གསངས་མཐོན་པོར་འདོན་པ་ལ་ འདུག་ ལྷན་རྒྱུ་དང་། བར་བར་འདོན་པ་ལ་
स्वरित् ལུ་རྟེད་དང་། དམའ་བར་འདོན་པ་ལ་ འདུག་ ལྷན་རྒྱུ་རྟེ་གསུམ་གསུམ་

^① རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྐད་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་ལ་མཚུངས་པ་འདྲིར་བཤད་དེ་དེ་དག་པས་ཡུན་
ཅེས་པར་སྐད་དོད་མེད་ཀྱང་མི་ནོར་བའི་ཚེད་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སུ་བསྟན་ཏེ་ཡུན་ཚད་ཅེས་བྱའོ། ། བྱི་མོར་བསྟར་པ་ནི་ལྷན་ཞེས་མཐོང་མ་པ་མ་
ཞེས་པའི་མ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པས། མ་མོ་རྟེད་བྱངས་ལ་ཟེར་དབྱངས་ཐུང་བྱུ་གཅིག་གི་མིང་ཡིན་ན་དེ་ཚམས་དང་ཡང་། དབྱངས་བྱེད་པ་མེད་
ལ། ལྷན་བྱེད་པ་བྱུང་ཡང་དེ་གསལ་བྱེད་སྟོན་ཆགས་ལ་བཤད་པས། ལྷན་བྱི་མོར་བསྟར་པ་ནི་ཚུང་མི་ལགས་སྟོ་ཞེས་གསུངས།

ཡོད་པར་གྲགས་པ་ཞིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

[illegible][illegible]

अवर्जनामिनः । ¶ ཨ་བར་བ་རྒྱ་མཚན་སྟེ། དབྱངས་
ཡིག་རྒྱུ་ལྟར་ནས་ ཨ་ཡིག་རིང་ཐུང་དག་ཡར་བཅད་དེ་པོར་བའི་ལྷག་མ་ ར
ཨ་སྟགས་མཚུངས་པའི་ཡིག་དང་ གེ་སྟགས་མཚུངས་སྟུར་གྱི་ཡིག་བཅས་བརྒྱད་
དམ་ཉི་ལྷ་པོ་རྒྱུ་ལ་ནི་ **नामिन्** རྒྱ་མཚན་ཡིག་ཞེས་མིང་བྱུགས་པ་སྟེ་མིང་ཅན་ཅས་
ཟེར་རོ། རྒྱ་མཚན་ལས་རྩའོ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ལས་རྩའོ། ཞེས་
པའི་སྐབས་སྟགས་སྟུ་བྱ་པར་བྱའོ། རྟེན་དབྱངས་ཀྱི་མིང་དམ་བད་ཆད་ཀྱི་གོ་
རིམ་རྒྱུ་ལ་བརྟན་ཟེན་པས་དེ་རྒྱུ་ལ་མཚན་པར་བྱས་ནས། ད་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
མིང་དམ་བད་ཆད་ཀྱི་གོ་རིམ་རྒྱུ་ལ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ལ། ཐོག་མཐའ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
གོ་རིམ་དེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

हयवरलजणनङमझढधघभजडदगबखफछठथचटतकपशषसाद्यंताभ्यां ॥

ཏཱ་མར་ལ་ཉཾ་ནང་མཛྲ་རྒྱ་མཚན་རྟེན་དག་པ་ལས་ཆེན་མཆོཏ་ཏུ་གསལ་ལྟར་འཁྲུག་ཏུ་
हयवरल ཏཱ་མར་ལ་ལ། **जणनङम** ཉཾ་ནང་མ། **झढधघभ** རྒྱ་མཚན་
जडदगव རྟེན་དག་པ། **खफछठथ** ལས་ཆེན་མ། **चटतकप** ཆོཏ་ཏུ་གསལ།
शषस གསལ་རྒྱུ་ལ་མཚན་སྟེ། རྟེན་དབྱངས་ལས་ལས་ལས་པའི་ནི་སྟེ་
པ་ལྟེ་མཐའ་ན་གནས་པས་མཐའ་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཞེས་བྱ་ཞིང་། **झढधघभ** རྒྱ་
जडदगव རྒྱུ་ལ་པོད་ཀྱིས་སྟུར་བྱུང་མཐུག་པོ་ལྟེ་ཞེས་པ་རྟོག་པར་བྱས་ཀྱིང་།
དོན་ཏུ་སྟེན་ཏེ་སྐད་ཡིག་ལ་མཐུག་པོའི་འབྲི་སྟེ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་མེད་ཅིང་དེའི་
སྐད་དང་ས་ཁ་གསལ་པོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་མཚན་པར་བྱེད་ཆོ་པོད་ཡིག་བཅེགས་མས་
མ་གཏོགས་སྐད་དང་ས་མེ་ཡོང་བས་པོད་ཡིག་གིས་རྟོན་པའི་ལེགས་སྟུར་ཡིག་འི་

གསལ་བྱེད་ནང་བརྟེན་མ་ལུ་ཡོད་པས་མཐུག་པོ་སྤྲོལ་བ་གསལ་བ་དེའི་ཕྱིར་རྟོག་
 དེའང་ ཅ བ ཉ་ནས་བའི་བར་གྱི་ཡི་གེ་ནི་ཕུ་ཁོ་དེ་ལ་ཉ་བའི་ཡི་གེ་ཞེས་པ་བརྟུན་མིང་
 ཡིན་པ་དང་། གཞུང་གཞན་དུ་སྤྲོལ་བ་གྱི་ཡི་གེ་ནི་སྤྲོལ་བ་ཀྱང་གསུངས། སུ་སྤྲོལ་
 བ་ནས་བའི་བར་གྱི་ཡི་གེ་བརྟུན་མཐུག་པོ་ལ་ཁ་སའི་ཡི་གེ་ཞེས་པ་བརྟུན་མིང་ཡིན་ཅིང་།
 གཞུང་གཞན་དུ་སྤྲོལ་བ་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་ཀྱང་བརྟུན་དོ། ། ས བ ས བ་ཁ་ས་ཉ་བཞི་པོ་ལ་
 ཁོ་བའི་ཡི་གེ་ཞེས་ཀྱང་། །

[illegible]

जडदगब। इतदगव। गतिशपशुद्धे खफउठथ। लसकस्र। ददसं
 शुद्धे चटतकप। उत्तगपकससपठसपिगेतेदसुसिदिसुससिदपिक्
 पस। जमायपेडस्यबा। ददिदपपपपपपकससससिदपपपपपपपप
 पपपुस।। उतकससिदपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 कससदद। ददसपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 पिक्पस। नःसकउते। वदिकसपपपपप। सिदपपपपपपपपपपपपपप
 अबअपसिदप। दपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 पपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 पपपपपप। सिदपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 इअपसिदपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 कसिक्पपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 पपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 गपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 सिदपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप
 सिदपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपपप

[illegible]

हसाव्यञ्जनानि ।

[illegible]

स्वरहीनं व्यञ्जानि ।

[illegible]

काययित् ।

काययित् । ॥ गुरुयित् । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । ह स कृष्णः कृष्णः
 मधुसूदनः पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।
 दत्तः पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।
 पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।
 दत्तः पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।
 पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।
 दत्तः पदेऽन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः । अन्तर्विदुः पदेऽन्तर्विदुः ।

① ཐུལ་གསལ་ཅེད་དོ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible][illegible]

རེ་ལ་འཁྲ ཞུས་པ་ཁྱེན་མཐར་འཇུག་པའི་ གཤམ་ ཞུས་པ་དང་། དེལ་ དེས་
 མཐག་པ་ལ་ འདྲ ཞུས་པ་ལྟ་བུ་བྱིང་མཁྱེན་མར་ཁྱེན་པའི་ གཤམ་ ཞུས་པ་དང་།
 ཡོད་པའི་ཁྱེན་རྒྱ།

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

आरैऔवृद्धिः ॥ शुभैश्वर्यः शुभैश्वर्यं नयेत् ॥ नयेत् नयेत्
 नयेत् नयेत् अ रि इ उ ऋ ए औ नयेत् नयेत् आ आर ऐ औ शुभैश्वर्यः

[illegible][illegible][illegible]

असंयोगादिवरोद्धस्वलघुः ¶ གསེས་ལྟར་དེ་བརྒྱུན་པ་མཆོག་གི་ཡང་
 དག་པར་རྒྱུར་བ་ཞེས་པ་མེད་པའི་ཐུང་ཏུ་ཁྲི་ཡང་བཤོ། ། ཡི་གེ་གང་གི་པར་ལ་ཏུ་
 ཡང་དག་པར་རྒྱུར་བའམ་ རྩ་བ་ཏུ་མའི་ཡི་གེ་བརྗེ་གསལ་བ་དབྱེར་པ་བཅས་ཡོད་པའི་

ཡི་གེ་ནམས་ནི་མྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་སྟགས་པའི་ཁོངས་ནས་ནམ་བཅད་ཆོག་
 དྲག་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་ར་རྩ་ནམས་པ་རྩ་བ་ཡོད་པ་དང་རིང་པོ་ནམས་
 བྱིའང་མྱེ་བ་ཡིན་ལ། བ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའམ་བཞེགས་པ་སྟགས་མེད་
 པ་དང་ནམ་བཅད་དང་ར་རྩ་མེད་པ་ནམས་ནི་བྱང་དུ་དང་ཡང་བཤོ། །ཞེས་སྦྱོར་གྱི་
 གཞུང་ལས། །བཞེགས་པའི་ཐོག་མར་གང་བྱུང་དང་། ཆོག་དྲག་ཅན་དང་ཐོག་
 ལེ་ཅན། ཀླང་མཐའ་རིང་པོའི་ཡི་གེ་ནམས། མྱེ་བའི་ཡི་གེ་ནམས་སུ་བཤད། །
 དེ་ལས་ཐོག་པ་ཡང་བཤོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ། །དེའང་ལ་སྟག་གཉིས་ཀ་ནས་
 བརྗོད་དགོས་པ་ ག མ ཉ་མ་སོ་སོར་བསྟུ་བ་ལྟ་བུར་སྟག་ལྟེན་ཞེས་ཀྱན་ལ་གྲགས་པ་
 དང་། གཞན་ཡང་གཞུང་འགྲེལ་འདིར་ཡི་གེ་མཐའ་དག་ལ་སྟག་ལྟེན་གྱི་རིགས་
 འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞི་བའི་དགོངས་པའང་ཡིན་ཞེས་མཆོག་གསལ་ལས་
 གསུངས་སོ། །གཞུང་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྟག་པས་འདིར། འཁུའ་ཡུལ་རྩ་ནམ་
 བཅད་མཁའ་པ་ལས་སྟེན་པའོ། ། ར་ཅུ་ཡ་མ ཞི་ལྟེན་ནམས་ཀྱི་རྩ་བོ། ། ར་ཏུ་ར་པ
 རི་ཏུ་ར་ནམས་ཀྱི་སྟེན་པའོ། ། ལ་ཏུ་ལ་སྟེན་ནམས་ཀྱི་སྟེན་པའོ། ། ལ་ཏུ་ལ་སྟེན་ནམས་ཀྱི་
 རྩ་བོ། ། ཞིས་པ་སྟགས་ཡི་གེའི་སྟེན་གནས་དང་བྱེད་ཚོལ་སྟགས་ཀྱང་སྟེ་
 དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །

इतिस्वरस्वस्तिव्याकरणस्यूत्राज्ञाप्रक्रियसमाप्ताः ཞི་ཏི་སྟར་སྟེན་ལྟེན་པ་ཏུ་
 སྟེན་སྟེན་པ་ཡི་ལས་སྟེན་པ་ཏུ་ རྩ་བོ་ ཞི་ཏི་ལྟེན་པ་ཏུ་ ལས་
 མེད་པ་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ བྱིན་སྟེན་ བྱིན་སྟེན་ རྩ་བོ་ རྩ་བོ་
 ཏུ་འགྲོག་པའི་དོན། ག ཞི་ཏི་ལྟེན་པ་ཏུ་ འཁུའ་ཡུལ་རྩ་ནམ་དེ་

[illegible]

གཉིས་པ། དབྱངས་ཀྱི་མཆའ་སྒྲུབ་བཤད་པ།

དེ་ནི་དབྱངས་ཀྱི་མཆའ་སྒྲུབ་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དབྱངས་ཡིག་ཅན་
ཚུན་འབྲད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ། འདྲ་བའི་ཡིག་
མ་ཡིན་པ་འབྲད་པ་ལས་རྣམ་འགྱུར་འབྱུང་ཚུལ་དམིགས་གསལ་དང་བཅས་པ།
གཉིས་པ། མཆའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིག་འབྲད་པ་ལས་རྣམ་འགྱུར་འབྱུང་ཚུལ་ཞར་བྱུང་
དང་བཅས་པ། གསུམ་པ། མཚུངས་འདྲའི་ཡིག་འབྲད་པ་ལས་རྣམ་འགྱུར་
འབྱུང་ཚུལ་དང་མཚུངས་འདྲ་མ་ཡིན་པ་འབྲད་ཚུལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའོ།

དབྱངས་ཀྱི་མཆའ་སྒྲུབ་ནི་དཔེར་ན། མདོ་ལས་ **ཨཧྲུའི** ॥ ༥ཨིཡིལུར།
དབྱངས་ལ་ཨིཡེའོ། ཞེས་པ་ནི་ཚུ་རྩལ་གྱི་མཐའ་ལ་ཨིཡིག་རིང་ཐུང་གང་བྱུང་ཡང་
ཕ་རྩལ་རུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡིག་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་བའི་ཆོ།
ཚུ་རྩལ་གྱི་ཆོག་མཐའི་ཨིཡིག་ནི་ཡ་རུ་འགྱུར་དགོས་ཞེས་པའོ། དཔེར་ན། ཚུ་རྩལ་
རུ་ཞའི་རྒྱུད་དོད་ དམི དེ་ཞེས་པའི་རྣམས་བཞག ཕ་རྩལ་རུ་ཁངས་ཤིག་གི་
རྒྱུད་དོད་ གཤམ ཞེས་པའི་ཆོག་གོགས་བཞག་ཆོ། དམི གཤམ དེ་ཞེས་
ཡ། ཞེས་གནས་པ་ལ། གཤམ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་
ཞེས། རྒྱུད་ཤིག་གི་ཨིཡིག་ཐུལ་པས། ཕ་རྩལ་དབྱངས་མེད་ཏུ་སྤང་། གཤམ་བའི་
རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། ཕི རྒྱུད་ཤིག་ རྩ ཨིཡིག་
ཐུལ་ནས་རྒྱུད་ཤིག་ཏུ་བཞག་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རིམ་པ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ག་རིམ་བརྗོལ་བ་

[illegible]

राद्यबोद्धिः ॥ ह्रस्वद्वैः र'यस'य'य'ग'ग'ग'ग'ग' । विष'द'प्र'द'स'क्ष'क'क'

[illegible]

དངོས་ལྷན་གྱི་བརྗོད་མ་དགོས་ཀྱི་ཁོང་ཏུ་དབྱངས་ལ་ཡིན་པོ། ཁྱིམ་ཐོག་མ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱགས་ལས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། རེ་པའི་བ་
ཏུ་མདོ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡོད་ན་འདྲ། མདོ་དེ་དག་གཞུང་འདིར་སྒངས་
ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མདོ་གཞན་རྣམས་སྒངས་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

[illegible]

ཆུ་རྒྱུ་ལྟོགས་ཀྱི་མཐའ་ཁྲི་བཅུ་དྲུག་ཏེ། དཔེར་ན།

[illegible][illegible][illegible]

འདིས་ གཤམ་ ཞེས་པ་རྒྱ་བཟང་། དབྱངས་གྲིས་དཔྱན་པ་ལོ་ལ་རྩུ་ཡང་དག་པར་
 རྒྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱག་མེད་ཨ་ཇེས་ཀ་རྩུ་དངས། རྒྱ་རྒྱག་མེད་ཇེས་ཀ་རྩུ་དངས་
 པས། སྙེད་ཅེས་པ་ལ་རྒྱ་བཟང་།

[illegible]

དམིགས་པས་ལ་ཅན་ཏེ། གོ་གོ་ལ་སྟགས་པའི་པ་རྩལ་དུ་འཕམ་ཞུགས་ལ་སྟགས་
 པ་བྱུང་ན་པར་དུ་འཇལ་ཡིག་འཆུག་ཞུགས་པ་རྫོང་པར་བྱ་ཞི། དཔེར་ན་རྩལ་དུ་
 པ་ལང་གི་སྒྲིང་དོད་གོ་གྲོམས་པའི་རྟགས་ཞོག ལ་རྩལ་དུ་མིག་གམ་དཀར་ཁུང་
 གི་སྒྲིང་དོད་འཕམ་ཞུགས་ལ་པའི་ཆོག་རྟགས་བཞག ཀལ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་
 འདས་པར་འཕུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གོ་གྲོམས་གི་འོ་ཞེས་ལ། བ་རྟག་མེད་དུ་ཁྱུར་
 པ་ཆུང་འཕྲུལ་ལ་ཅོད་ཀྱི། གོ་གོ་ལ་སྟགས་པའི་པ་རྩལ་དུ་འཕམ་ཞུགས་ལ་སྟགས་པ་
 བྱུང་ན་པར་དུ་འཇལ་ཡིག་འཆུག་ཞུགས་པ་རྫོང་པར་བྱ་ཞེས་པས། པར་དུ་འཇལ་
 ཡིག་འཆུག་ཞུགས་ལ་ཁྱེར་པར་བྱ། འདྲ་པའི་ཡིག་འདུས་པ་ལ་རིང་པོའོ་ཞེས་འཇལ་

[illegible]

རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ བྱའོ་ཤྲོག་གི་ཨ་མ་ལྷ་ལ། རྒྱ་བ་
 ཤྲོག་མེད་ཏུ་ལྷུང་པ་ཏུ་ལྷན་པ་མཆོག་། འཕུ་ཨོ མ་ལྷ་པ་མེད་ཞེས་ཨ་མ་དང་ཕ་མ་
 འདུས་པས་ ཨོ མེད་འུལ་། ཨོ་ཨོ་ཨོ མེད་མེད་མེད་ཞེས་ཨ་མ་དང་ཨོ མ་
 འདུས་པས་ ཨོ མེ་གེ་གཅན་ཏུ་འུལ་། དབྱངས་གྱིས་དམན་པ་པ་རིམ་ཏུ་ཡང་
 དག་པར་སྒྱུར་རེ་ཞེས་བྲ་ཤྲོག་མེད་མེ་ཤྲོག་ཏུ་དངས་པས། རྡོ་རྗེ་ སྒྲིལ་ཞེས་ལྷ་པ་པ་
 བརྟན་པ་དང་ལྷས་ལྷགས་པ་འཇམ་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལོ། །

དམག་ཐེ་ཆེན་པོ་འཕྲུག་དོན་ འཕྲུག་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞེས། འཛིག་གི་ཐུན་ཐོག་
 ཞེས་པའི་ཆོག་རྟགས་ཞེས། གོ་གོ་ལ་སྟགས་པའི་པ་རྩ་ལ་འཕྲུག་ཞེས་པ་
 རྩུང་ན་བར་དུ་འཕྲུག་ཡིག་འགྲུག་ཞེས་པར་བྱ། གཤམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་
 འདས་པར་འབྲལ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐད་ཀྱི་སྟག་གི་འཕྲུག་ལ། སྐད་ཀྱི་སྟག་མེད་དུ་
 རྩུང་པ་ཏུ་འབྲལ་མཆོག་། འཕྲུག་ཞེས་པ་འཕྲུག་ཞེས་པ་འཕྲུག་ཞེས་པ་འཕྲུག་ཞེས་པ་
 འཕྲུག་། འོ་འོ་འོ་ཞེས་པ་འཕྲུག་ཞེས་པ་འོ་ཞེས་པ་འོ་ཞེས་པ་འོ་ཞེས་པ་འོ་ཞེས་པ་
 འཕྲུག་། དབྱེད་ཀྱིས་དམག་པ་པ་རྩ་ལ་དག་པར་རྩུང་རྩུང་ཞེས་སྐད་
 ཀྱི་སྟག་མེད་འོ་ཞེས་པ་འཕྲུག་པས། འཕྲུག་གི་ཐུན་ཐོག་ཞེས་པ་དམག་ཐེ་
 ཆེན་པོ་གཅིག་གི་མིང་ཞེ། རི་སྐད་དུ། མི་སྐད་དང་ནི་སྐད་པོ་ཆེ། གཤམ་པ་འཕྲུག་
 མིང་རྟ་དཔའ་པོ་འབྲུག་། རྟ་ནི་འབྲུག་སྐད་པར་ཁུ་རྟ་ཐང་། ཁྱེད་པ་སྐད་ཁུ་ཆ་རྟག་
 འབྲུག་། འཕྲུག་གི་ཐུན་ཐོག་ཞེས་པ་པར་ཆོད་། ཞེས་པ་ནི་འཕྲུག་པས་པར་ཆོད་པ་ལ་མིང་
 མིང་པ་ལོན་གྱི་དམག་དང་། རྟ་པོས་སྐད་པ་ལོན་པར་ཆོད་ཀྱི་དམག་ཐེ་དེ་འདྲ་ཡོད་
 ཅེས་མཆོག་གསལ་ལས་བཤད་པ་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ཡིན།

नव्यज्ञेस्वरासन्धेयाः † བཟུངས་ཤེས་སྤྱོད་པ། གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་
 རྣམས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱངས་པ་རྣམས་ལ་ཚུ་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་མཐའ་
 རྣམས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གསལ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཚུ་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་
 རྣམས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཡ་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་
 སྐབས་འགར་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་སྒྱུར་ཏེ་ལམ་གྱི་ཆད་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་
 དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཆོམས་སྒྱུར་སྐབས་འདྲ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།
 བ་ལང་གི་སྐད་དོད་ གོ་གོ་ཞེས་པའི་ཉགས་ཞོག ། རྒྱང་གསལ་གྱི་སྐད་དོད་ཡུའི་
 ཡུའི་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲགས་ཞོག ། ཀལ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་
 བུའི་ཞེས་ གོ་གོའི་སྒྲགས་གོ་ཡོ་ཞེས་པ། གུ་གུ་སྒྲགས་མེད་ཏུ་ལྟར་བ་ཏུ་ལྟ་སྒྲས་མཆོན།
 བ་རྣམས་ཏུ་དབྱངས་མེད་ཀྱང་ ཡ་མཐོང་བ་ལས་དམིགས་བསལ་ཏུ་ འོ་འབྲེལ་
 ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲགས་ཞོག ། བུ་བུ་སྒྲགས་མེད་ཏུ་ལྟར་བ་ཏུ་ལྟ་སྒྲས་མཆོན།
 ལམ་གྱི་ཆད་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་མཆོམས་སྒྱུར་དགོས་པས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་
 བ་རྣམས་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་བུ་བུ་སྒྲགས་མེད་ཡུ་ཡུ་སྒྲགས་ཏུ་བྱངས། དབྱངས་
 ཀྱིས་དམན་པ་བ་རྣམས་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་ གུ་གུ་སྒྲགས་མེད་པ་ ཞེས་ཏུ་
 བྱངས་པས། གཡུའི་ཆོག་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་དང་མཆོམས་སྒྱུར་མ་བྱས་ཆོ་ གོ་ཡུའི་
 བ་ལང་བཟེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་སྒྱུར་བཏང་བ་ལང་རྣམས་འབྲེལ་བར་ལྟར་བ་ལ་
 མཆོམས་སྒྱུར་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །

ऐआय् । † ཞིསྒྲལ། ཞིསྒྲལའོ། །དབྱངས་གང་ཏུ་འཇིག་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ན་

[illegible][illegible][illegible]

ཞེས་གྲུབ་པའོ། །ཡང་ན་ཚིག་མཐའི་ཡུལ་མ་ཕྱིས་པར་དྲངས་པས། ཏཱ་ལྷ་ས་པོ་ཁྱེད་ལ་གདན་ཞུས་གྲུབ་པའོ། །

ཡང་མཁས་པའི་རྒྱུ་དོན་པའོ་ཞེས་པའི་ཉག་ས་ཞོག །འདིའི་རྒྱུ་དོན་
 རྩམ་ཞིང་ཞེས་པའི་ཚིག་གྲགས་ཞོག །ཀལ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ་ ཁྱེད་ཀྱི་གཞི་ལོ་ཞེས་པ། རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 མཆོད། འོ་འཇུག་ཞེས་པའི་ཞེས་པས་ཞེས་པར་བསྐྱར། རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 པར་ཉལ་ཞུས་མཆོད། ཚིག་མཐའི་ཡུལ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཞེས་པས་ རྒྱུ་ལ་
 དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཞེས་ རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་ པར་བྱེད། པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཞེས་གྲུབ་པའོ། །ཡང་ན་ རྒྱུ་
 ལ་ཉལ་ཞུས་པར་དྲངས་པས་ པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཞེས་གྲུབ་པའོ། །

ཡང་འདི་དག་གི་རྒྱུ་དོན་ འཇུག་ཞེས་པའི་ཉག་ས་ཞོག །དབང་པོའི་
 རྒྱུ་དོན་ རྩམ་ཞིང་ཞེས་པའི་ཚིག་གྲགས་ཞོག །ཀལ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་
 པར་འབྲལ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ་ ཁྱེད་ཀྱི་གཞི་ལོ་ཞེས་པ། རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 མཆོད། འོ་འཇུག་ཞེས་པའི་ཞེས་པས་ཞེས་པར་བསྐྱར། རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 པར་ཉལ་ཞུས་མཆོད། ཚིག་མཐའི་ཡུལ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཞེས་པས་ རྒྱུ་ལ་
 དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཞེས་ རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་
 རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་ འཇུག་ཞེས་པའོ། །ཚིག་
 མཐའི་ རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་པར་དྲངས་པར་འཇུག་ཞེས་པའོ། །ཚིག་
 མཐའི་ རྒྱུ་ལ་ཉལ་ཞུས་པར་དྲངས་པར་འཇུག་ཞེས་པའོ། །

[illegible]

ཨ་ལྷ་ཡུལ། རྒྱ་རྒྱུག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་ཉལ་རྒྱས་མཆོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་
 པ་ལས་རིང་པོར་ཞེས་པས། འཇ་དང་འཇ་འདུས་པས་ ཨ་ལྷ་རིང་པོར་འཇུར།
 དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རོ་ཞེས་ རྒྱ་རྒྱུག་མེད་ཨ་ལྷ་
 མོག་ཏུ་བྲངས་པས། ལྷ་མཚན་གྱི་ལྷ་མོ་ཞེས་ཀྱུ་པ་དང་ཅན་འདིར་ཞེས་པའོ།
 དེ་བཞིན་ཏུ་ཞོལ་སྒྲིང་དོད་ དཔེ་དཀྱི་ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག ། འདིར་གྱི་སྒྲིང་དོད་
 རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྱགས་ཞོག ། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འཇུས་
 པར་བྱའོ་ཞེས་ བེ་རྒྱུ་ཞེས་གི་ རྒྱ་ལྷ་ཡུལ། རྒྱ་རྒྱུག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་ཉལ་རྒྱས་
 མཆོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལས་རིང་པོར་ཞེས་ རྒྱ་ལྷ་ཡུལ་ རྒྱ་ལྷ་ཡུས་པས་
 རྒྱ་རིང་པོར་ལྷུར། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རོ་
 ཞེས་ རྒྱ་རྒྱུག་མེད་ རྒྱ་མོག་ཏུ་བྲངས་པས། དཔེ་ལྷ་ཞེས་ཀྱུ་པ་ཞོ་འདི་
 ཞེས་སོ།

སྒྱུར་བཏང་བཅུན་བཅོས་ངེས་པ་ལ། བྱེ་བྱག་སྒྲིབ་ས་དང་ལྷན་པར་འཇུར།
 བྱེ་མས་སྒྲིབ་འཛུམས་པ་ཡང་། མང་ཏུ་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལ་སྒྲིབ། ཞེས་གོང་གི་
 དབངས་ལ་ རྒྱུ་ཞེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྱུར་བཏང་གི་མདོ་ལས་བྱེ་བྱག་ཏུ་
 བཤད་པ་འོག་མ་འདི་སྒྲིབ་ས་དང་ལྷན་པས་གཅི་ཆེ་བ་ལྷན་མང་ཏུ་འབྱུང་བས་སྒྱུར་
 བཏང་དང་དམིགས་པས་ལྱི་སྒྲིབ་ས་ལྷུ་འབྱེད་པར་བྱའོ། སྒྱུར་བཏང་ཏུ་དབངས་
 པ་རྒྱུ་ལས་ཆུ་རྒྱུ་ལྷུ་ཞེས་ རྒྱ་ལྷ་ཡུལ་དེ་ རྒྱ་ལྷ་ཡུལ་འཇུར་བར་བཤད་ཀྱང་། བྱེ་
 བྱག་ཏུ་ རྒྱ་ལྷ་ཞེས་འདུས་ན་ རྒྱ་ལྷ་མ་ རྒྱ་ལྷ་མི་འཇུར་བར་ རྒྱ་རིང་པོར་
 འཇུར་བཞི་བྱེ་མའི་དབང་བཅུན་པས་བྱས་པའོ།

མཆོན། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་
མེད་ རྩི་སྒྲིག་ཏུ་དབངས་པས། འཇུག་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་ཐོང་གསོལ་ཞེས་པའོ།

ཡང་གསོལ་དང་གསོལ་མདའི་སྐད་དོད་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས།
ཤི་ལྷ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའོ། ཤི་ལྷ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་པ་རྩ་ཏུ་ འཇུག་
ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ ཏི་ཏི་དབྱི་བར་བཤད་དེ་ཞེས་པས་ ལ་ལའི་སྒྲིག་གི་ཨ་ཨ་ཕྱིས། ལྷ་
ལ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་གྱུར་པ་ཉལ་ཆས་མཆོན། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་
དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་མེད་ རྩི་སྒྲིག་ཏུ་དབངས་པས། ལྷ་ལ་སྒྲིག་
སྒྲུབ་པ་གསོལ་དང་གསོལ་མདའི་ཞེས་པའོ། ཡིད་དམ་སེམས་ཀྱི་སྐད་དོད་
མཆོན། མན་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས། ཤི་ལྷ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའོ། ཤི་ལྷ་
སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་པ་རྩ་ཏུ་ འཇུག་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ ཏི་ཏི་དབྱི་བར་བཤད་དེ་ཞེས་
པས་ ལ་ལའི་སྒྲིག་གི་ཨ་ཨ་ཕྱིས། ལྷ་ལ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་གྱུར་པ་ཉལ་ཆས་མཆོན།
དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་མེད་ རྩི་
སྒྲིག་ཏུ་དབངས་པས། མཆོན། མན་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའོ།

ཡང་དེ་རིང་གི་སྐད་དོད་ འདམ་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས། ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་
སྐད་དོད་ འོ་ཨ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའོ། ཤི་ལྷ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་པ་རྩ་ཏུ་
འཇུག་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་ ཏི་ཏི་དབྱི་བར་བཤད་དེ་ཞེས་པས་ ལྷ་ལ་སྒྲིག་གི་ཨ་ཨ་
ཕྱིས། ལྷ་ལ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་གྱུར་པ་ཉལ་ཆས་མཆོན། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་
རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ལྷ་ལ་སྒྲིག་མེད་ འོ་ཨ་སྒྲིག་ཏུ་དབངས་པས། འདམ་
ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་དེ་རིང་ལྷ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའོ། གོང་ཏུ་མན་

སྟོག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་ཉལ་སྟེང་མཚོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་
པར་སྒྲུབ་རྩེ་ཞེས་རྟེན་སྟོག་མེད་ བྲི་རྩི་ཐོག་ཏུ་བྱངས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་
པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་རྩེ་ཞེས་བུ་བྲུ་སྟོག་མེད་ཀྱི་ཨ་ཐོག་ལ་བྱངས་པས།
ཐལ་ཐོག་ཏུ་བྲུ་སྟེང་ཞེས་བྲུ་པ་པ་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ལོ། །

ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐད་དོད་ གུག་གུ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག ། འབྱུང་བའི་སྐད་
དོད་ རྟེན་རི་རྩི་ཞེས་པའི་རྟོག་སྟོགས་བཞག ། གུ་ལྷ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་
པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ ཀྱི་ཐའི་སྟོག་གི་ཨ་ཐོག་ལ། གུ་ཐ་སྟོག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་
ཉལ་སྟེང་མཚོན། རྟེན་རི་རྩི་ཞེས་པས་པ་རྩལ་ རྟེན་རི་དང་ལྷན་ཅིག་འུ་ཞུ་
ཏུ་འབྱུང། རྟེན་སྟོག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་ཉལ་སྟེང་མཚོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་
རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་རྩེ་ཞེས་རྟེན་སྟོག་མེད་ བྲི་རྩི་ཐོག་ཏུ་བྱངས། གུ་ཐ་
སྟོག་མེད་ ཨ་ཐོག་ལ་བྱངས་པས། གུ་ཐའི་གུ་ཐའི་ཞེས་བྲུ་པ་པ་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ལོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་གི་སྐད་དོད་ མཐུ་མཐུ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག འབྱུང་བའི་
སྐད་དོད་ རྟེན་རི་རྩི་ཞེས་པའི་རྟོག་སྟོགས་བཞག ། གུ་ལྷ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་
པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ མཐུ་མཐུ་སྟོག་གི་ཨ་ཐོག་ལ། མཐུ་ཐ་སྟོག་མེད་ཏུ་ལྷུ་པ་
ཉལ་སྟེང་མཚོན། རྟེན་རི་རྩི་ཞེས་པས་ཨ་ཐོག་ལ་འབྱུང་བ་རྟེན་རི་འབྱུང་བས་འུ་ཞུ་
ཏུ་འབྱུང། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་རྩེ་ཞེས་རྟེན་སྟོག་
མེད་ བྲི་རྩི་ཐོག་ཏུ་བྱངས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་
རྩེ་ཞེས་ མཐུ་ཐ་སྟོག་མེད་ཨ་ཐོག་ལ་བྱངས་པས། མཐུ་ཐའི་མཐུ་ཐའི་ཞེས་བྲུ་པ་
པ་ལོ། །

བདག་གི་འཁྱར་བ་ཞེས་པའོ།

ཁབ་ཅི་འདྲ། རྒྱ་མཚོ་རྒྱུ་ལ་ལར་ལྷན་དུ་ལོ། ཁུ་རྩ་གྱི་མཐའི་ཨ་ལ་
 ཡིག་དེ་པ་རྩ་གྱི་དང་པོའི་རྒྱ་རི་ཡིག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འདུས་དུས་སྐབས་ལ་ལར་
 འཕྲུ་ལྷན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཏམ་གསར་བ་ལྟ་བུ་དོ་མཆར་བ་ལ་འབྱུང་
 བ་ཤས་ཆེ་ཞེས་པའོ། །དཔེར་ན། བྱ་ལོན་གྱི་སྐད་དོད་ རྒྱུ་རི་ཆེས་པའི་ཅགས་
 ཞོག་ བྱ་ལོན་གྱི་སྐད་དོད་ རྒྱུ་རི་ཆེས་པའི་ཆོག་གྲགས་བཞག་ ཀལ་བའི་
 རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ ཀ་ཤི་སྤྱོད་གི་ཨ་ལ་སྤྲལ། ཀྱ་ཤ་
 སྤྱོད་མེད་དུ་ལྱུར་བ་ཉལ་རྒྱས་མཆོན། **ཁབ་ཅི་འདྲ།** ལ་ལར་ལྷན་དུ་ལོ་ཞེས་པས་ ཨ་ལ་
 དང་རྒྱ་རི་འདུས་པས་རྒྱ་འཕྲུ་རི་ལྷན་དུ་བསྐྱར། རྒྱ་རི་སྤྱོད་མེད་དུ་ལྱུར་བ་ཉལ་རྒྱས་
 མཆོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལ་རིང་པོའི་ཞེས་པས་ཨ་ལ་དང་ཨ་ལ་འདུས་
 པས་ཨ་ལ་ལྷ་རིང་པོར་ལྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ལ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་
 རྩ་ཞེས་ རྒྱ་རི་སྤྱོད་མེད་ ཀ་ཤི་སྤྱོད་དུ་བྱངས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ལ་དུ་
 ཡང་དག་པར་སྦྱར་རྩ་ཞེས་ ཀྱ་ཤ་སྤྱོད་མེད་ཨ་ལ་ལྷ་ལ་བྱངས་པས། **རྒྱུ་ལྷ་** རི་རྒྱུ་
 ཞེས་བྱུང་བ་བྱ་ལོན་གྱི་བྱ་ལོན་ཞེས་པ་སྤྱོད་གཞན་གྱི་བྱ་ལོན་གྱིས་གཞན་ལ་བྱ་ལོན་
 བཏང་བ་ལ་འཕྲུག་པས་དོ་མཆར་བའི་དོན་ལའོ།

དེ་བཞིན་དུ་རབ་གྱི་སྐད་དོད་ རྒྱ་ཞེས་པའི་ཅགས་ཞོག་ བྱ་ལོན་གྱི་སྐད་
 དོད་ རྒྱུ་རི་ཆེས་པའི་ཆོག་གྲགས་བཞག་ ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་
 འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཀ་ཤི་སྤྱོད་གི་ཨ་ལ་སྤྲལ། རྒྱ་རི་སྤྱོད་མེད་དུ་ལྱུར་བ་ཉལ་རྒྱས་
 མཆོན། **ཁབ་ཅི་འདྲ།** ལ་ལར་ལྷན་དུ་ལོ་ཞེས་པས་ཨ་ལ་དང་རྒྱ་རི་འདུས་པས་འཕྲུ་

ལྷན་དུ་འབྱུར། རྒྱ་སྤྱོད་མེད་དུ་བྱུར་པ་ཉལ་རྒྱས་མཚོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་
པ་པ་རྩོལ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་རྩོལ་ཞེས་ རྒྱ་སྤྱོད་མེད་ ཏཱ་ཎྲི་ ཐོག་དུ་བྱངས།
དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོལ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་རྩོལ་ཞེས་ཕུ་བྱ་སྤྱོད་མེད་ལྷ་
ཐོག་ལ་བྱངས་པས། བྲན་ཕྱེ་ཞེས་བྱུབ་པ་རབ་དུ་བུ་ཐོན་ཞེས་པ་ཉྱེ་བུ་ཐོན་རྩིང་པ་
ཆེས་འཕེལ་བའི་དོན་ནོ། །

ཡང་གང་བའི་སྐད་དོད་ སྤྱི་ཏེ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ས་ཞོག ། འོངས་པའི་སྐད་
དོད་རྒྱུ་རྩི་རྩུ་བཞག ། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་
ཞེས་ཏའི་སྤྱོད་གི་ཨ་ཨ་ཕུལ། རྒྱ་སྤྱོད་མེད་དུ་བྱུར་པ་ཉལ་རྒྱས་མཚོན།
ཁ་ཅི་འདྲ་ ལ་ལར་ལྷན་དུ་འོ་ཞེས་པས་ཨ་ཨ་དང་རྒྱ་རི་འདུས་པས་འཇུ་ ལྷན་དུ་
འབྱུར། རྒྱ་སྤྱོད་མེད་དུ་བྱུར་པ་ཉལ་རྒྱས་མཚོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལ་
རིང་པོའོ་ཞེས་པས་ ཨ་ཨ་དང་ཨ་ཨ་འདུས་པས་ལྷ་རིང་པོར་བྱུར། དབྱངས་
ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོལ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་རྩོལ་ཞེས་ རྒྱ་སྤྱོད་མེད་ ཏཱ་ཐོག་དུ་
བྱངས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོལ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་རྩོལ་ཞེས་ཕུ་བྱ་སྤྱོད་
མེད་ལྷ་ཐོག་དུ་བྱངས་པས། སྤྱི་ཏེ་རྩི་ཞེས་བྱུབ་པ་གང་བའམ་བཅིལ་
བའོངས་ཞེས་སོ། ། ལ་ལར་གང་བའི་དུས་སྤྱོད་པ་དང་སྤང་བ་ཞེས་བྱང་འབྱེལ།

ཡང་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཀྱི་སྐད་དོད་ རུ་མཐ་ རུ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ས་ཞོག ། མངས་པའི་
སྐད་དོད་ རྒྱུ་རྩི་རྩུ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་བཞག ། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་
འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ མཐ་ལའི་སྤྱོད་གི་ཨ་ཨ་ཕུལ། མཐ་ལ་སྤྱོད་མེད་དུ་
བྱུར་པ་ཉལ་རྒྱས་མཚོན། ཁ་ཅི་འདྲ་ ལ་ལར་ལྷན་དུ་འོ་ཞེས་པས་ཨ་ཨ་དང་རྒྱ་རི་

པ་ལ་ འོ ཨྱ་གེ་ཤ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཡང་ན་ འོ ཨྱ་རུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན།
 བིམ་བུ་ཐུང་རྒྱུ་དོད་ བིམ་བུ་ཐུང་ཐུང་པའི་རྟགས་ཞེས། མཚུངས་རྒྱུ་དོད་ འཁྲུ་
 ཨྱུམ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟགས་བཞག ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་
 བར་བྱའོ་ཞེས་ མ་ཐུང་སྟག་གི་འ ཨྱ་ཐུང་། མ་ཐུང་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཏུ་ཨྱུམ་
 མཆོན། འཕྲོ་ཐོ་བོ་འོ། ཨྱུ་དང་ཨྱུའི་ཨྱ་ཡང་ནའོ་ཞེས་པས་ འ ཨྱ་དང་ འོ ཨྱ་
 འདུས་པས་ འོ ཨྱ་གེ་ཤ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ འོ ཨྱ་རུ་གྱུར་པས། བིམ་བུ་ཐུང་
 བུ་ཐུང་ཞེས་གྲུབ་པ་ བིམ་བུ་ཐུང་མཚུངས་པ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་འགྲེས་སུ་
 འཕྲོ་ཐོ་བོ་ ཨྱུ་དང་ཨྱུའི་ཨྱ་ཡང་ནའོ་ཞེས་པས་ འ ཨྱ་དང་ འོ ཨྱ་འདུས་པས་
 འོ ཨྱ་གེ་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྣམས་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་རྒྱུ་
 ཞེས་ མ་ཐུང་སྟག་མེད་ འོ ཨྱ་ཐོག་དུ་བྱེད་པས། བིམ་བུ་ཐུང་ བུ་ཐུང་
 དེའི་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ལས་དོན་བུ་ཐུང་མཚུངས་པའོ།

ཡང་བྱི་ལའི་རྒྱུ་དོད་ སྤྱོད་ ཐུང་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞེས། ཐུང་ཐུང་རྒྱུ་དོད་
 འཕྲུ་ ཨྱུམ་ ཞེས་པའི་ཆོག་སྟགས་ཞེས། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་
 འབྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ ལ་ལའི་སྟག་གི་ འ ཨྱ་ཐུང་། ལ་ལའི་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཏུ་
 ཨྱུམ་མཆོན། འཕྲོ་ཐོ་བོ་ ཨྱུ་དང་ཨྱུའི་ཨྱ་ཡང་ནའོ་ཞེས་པས་ འ ཨྱ་དང་ འོ
 ཨྱ་འདུས་པས་ཨྱ་རུ་འགྱུར། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྣམས་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་
 རྒྱུ་ཞེས་ ལ་ལའི་སྟག་མེད་ འོ ཨྱ་ཐོག་དུ་བྱེད་པས། སྤྱོད་ཐུང་ ཐུང་ཞེས་གྲུབ་
 པ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་འགྲེས་སུ་ཨྱུ་དང་ ཨྱུའི་ཨྱ་ཡང་ནའོ་ཞེས་ འ ཨྱ་དང་ འོ
 ཨྱ་འདུས་པས་ འོ ཨྱ་གེ་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར། དབངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྣམས་ཏུ་ཡང་

མཆི་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ། འདྲ་བའི་སྐད་དོད་ ཟེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟགས་ཞོག།
 ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱོལ་ཞེས་པས་ ནི་ཁྱེ་སྟག་གི་ ཇི་ཁྱེ་
 སྟལ། རྒྱ་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཉལ་རྟགས་མཚོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལ་
 རིང་པོལ་ཞེས་པས་ ཇི་ཁྱེ་དང་ ཇི་ཁྱེ་འདུས་པས་ ཇི་ཁྱེ་རིང་པོར་གྱུར། དབྱངས་
 གྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ རྒྱ་སྟག་མེད་ ཇི་ཁྱེ་ཐོག་དུ་
 དྲངས་པས། མཆི་བཞེས་གྲུབ་པ་ལོར་བུ་འདྲ་བཞེས་པའོ།

ས་གཞིའམ་གནམ་སའི་སྐད་དོད་ རེད་སྟེ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག། འདིའི་
 སྐད་དོད་ ཟེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟགས་བཞག། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་
 པར་འབྲལ་བར་བྱོལ་ཞེས་ སི་ཁྱེ་སྟག་གི་ ཇི་ཁྱེ་སྟལ། སྒྱ་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་
 ཉལ་རྟགས་མཚོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལ་རིང་པོལ་ཞེས་པས་ ཇི་ཁྱེ་དང་ ཇི་ཁྱེ་
 འདུས་པས་ ཇི་ཁྱེ་རིང་པོར་གྱུར། དབྱངས་གྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
 སྒྱུར་རྟེན་ སྒྱ་སྟག་མེད་ ཇི་ཁྱེ་ཐོག་དུ་དྲངས་པས། རེད་སྟེ་བཞེས་
 གྲུབ་པ་གནམ་སའི་ཞེས་པའོ།

ཁྱེ་སྟག་གི་སྐད་དོད་ དམུག་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག། འདིའི་སྐད་དོད་
 ཟེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟགས་ཞོག། ཀལ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་
 པར་བྱོལ་ཞེས་ ཏི་ཁྱེ་སྟག་གི་ ཇི་ཁྱེ་སྟལ། རྒྱ་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཉལ་རྟགས་
 མཚོན། འདྲ་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པ་ལ་རིང་པོལ་ཞེས་པས་ ཇི་ཁྱེ་དང་ ཇི་ཁྱེ་འདུས་
 པས་ ཇི་ཁྱེ་རིང་པོར་གྱུར། དབྱངས་གྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་
 ཞེས་ རྒྱ་སྟག་མེད་ ཇི་ཁྱེ་ཐོག་དུ་དྲངས་པས། དམུག་བཞེས་གྲུབ་པ་

[illegible][illegible]

དེ་ཚུར་ཤོག་གི་རྒྱན་དོད་འཕེའི་ཨི། མཉམ་པའི་ཁེ་ལའི་རྟགས་ཁོག་ འུ་པའི་
 མཉམ་པའི་ཡུལ་ལའི་ཁེ་ལའི་རྟགས་ཁོག་ལྟར་ཐོག་པའི་ཁེ་ལའི་རྟགས་ཁོག་ འཕེའི་ཨི། མཉམ་པའི་
 ཁེ་ལའི་ཡུལ་ལའི་རྟགས་ཁོག་ལྟར་ཐོག་པའི་ཁེ་ལའི་རྟགས་ཁོག་ དེ་ཚུར་ཤོག་ཅེས་པའོ།

[illegible]

॥ स.मि.सं.स.वि.स.प.नि.अ.न.दे.न. उ.उ.ति.त.ि.ष्ठ. ॥ शु.शु.क्रि.ष्ण.वि.स.प.नि.क.म.स.वि.स. ॥
 औ.पा.तः शु.क्रि.ष्ण.वि.स.प.नि.अ.न.दे.न. उ.उ.ति.त.ि.ष्ठ. ॥ शु.शु.क्रि.ष्ण.वि.स.प.नि.अ.न.दे.न. उ.उ.ति.त.ि.ष्ठ. ॥
 शु.शु.क्रि.ष्ण.वि.स.प.नि.अ.न.दे.न. उ.उ.ति.त.ि.ष्ठ. ॥ शु.शु.क्रि.ष्ण.वि.स.प.नि.अ.न.दे.न. उ.उ.ति.त.ि.ष्ठ. ॥

ནམས་སྐྱེ་ཞེས་པས་ རྒྱ་ཡིག་ རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་
རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩ་ཞེས་ རྒྱ་སྟོན་མེད་ མ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས།
བཤམྱེན། རྒྱ་སྟོན་ཞེས་ཐུབ་པ་ཆོག་ཅམ་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ལ་མི་གནས་པའོ།

ཡང་ན་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། ཆོག་གི་སྐད་དོད་ བཀྲ་བྱ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག།
ཅམ་ཐུ་སྐད་དོད་ མཐོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྟགས་བཞག་ ཅཔ་འབྲེལ། ཅ་པའི་
ཨབ་ལ་ཨབ་འོ་ཞེས་པས་ རྒྱ་ཡིག་ རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་
པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩ་ཞེས་ རྒྱ་སྟོན་མེད་ མ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས།
བཤམྱེན། རྒྱ་སྟོན་ཞེས་ཐུབ་པ་ཆོག་ཅམ་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་དོན་འོ།

རྟག་གི་སྐད་དོད་ བཤམྱེན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག། མཐོ་སྐད་དོད་ མམ་མམ་
ཞེས་པའི་ཆོག་རྟགས་བཞག་ འམེའམམ་འམམ་ཞེས་ ཉམ་ལ་ཡང་ན་ཉམ་ནམས་སྐྱེ་ཞེས་
པས་ རྒྱ་ཡིག་ རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་
པར་སྒྱུར་རྩ་ཞེས་ རྒྱ་སྟོན་མེད་ མ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། བཤམྱེན་ཞེས་
ཐུབ་པ། མ་རྟག་སྟེ་གཞོན་ལུ་གདོད་རྟག་གོ། ཡང་ན་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། རྟག་གི་
སྐད་དོད་ བཤམྱེན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག། མཐོ་སྐད་དོད་ མམ་མམ་ཞེས་པའི་ཆོག་
རྟགས་བཞག་ ཅཔ་འབྲེལ། ཅ་པའི་ཨབ་ལ་ཨབ་འོ་ཞེས་སྟེ་འགྲོས་ལྟར་བྱས་པས་
རྒྱ་ཡིག་ རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
སྒྱུར་རྩ་ཞེས་ རྒྱ་སྟོན་མེད་ མ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། བཤམྱེན་ཞེས་
ཐུབ་པ་མ་རྟག་སྟེ་གཞོན་ལུ་གདོད་རྟག་གོ།

ཅཔ་འབྲེལ། ཅ་པ་ལས་ཤི་ཆོད། ཅ་པའི་ཡི་གེ་གང་

ཏུཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྟེན་ཞེས་ གུ་གསུམ་གྱི་དང་ ར་ཏེ་མོག་ཏུ་བྱངས་པས། བཱམ་མི་
 བུ་མེད་ཞེས་བྱུང་བ་སྒྱུ་བའི་མེད་ལེམས་འཛོམས་ཀྱི་དཀྱིལ་གསལ་མེད་ལེམས་སྒྱུ་ཅེས་
 བྱུང་བ་ལྟར་གསལ་མེད་པ་ལྟར་དེ་ནི་ཤིག་པའོ།

[illegible][illegible]

ནི་ཞེས་ཐུབ་པ་རྒྱལ་མྱོས་སྐྱེས་པ་དང་། ཡང་ན། རྒྱལ་གྱི་སྐྱེད་དོན་ཅད་
འདྲ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག །སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་དོན་ རྒྱལ་གྱི་ཞེས་པའི་ཆོག་
སྟོགས་བཞག རྟེན་འབྲེལ་། ཅ་པའི་ཨ་བ་ལ་ཨ་བའི་ཞེས་པས་ དུ་སྒྲིག་ ཡིག་ རྒྱུ་
ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་མ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་
ཡིག་སྟོན་མེད་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བྱངས་པས། བཤུམ་ཏེ། རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་ཐུབ་པ་རྒྱལ་
མྱོས་སྐྱེས་པས་ཐུགས་སྐྱེས་པ་ལས་དོན་སྟོན་མ་དང་འདྲའོ།

གསུམ་འདུས་པའི་སྐྱེད་དོན་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག །སྐྱེས་ཞེས་
གྱི་སྐྱེད་དོན་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོགས་ཞོག ། རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་པས་ རྒྱུ་
སྟོན་ ཡིག་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བསྒྱུར། རྟེན་འབྲེལ་། ཅ་པའི་ཨ་བ་ལ་ཨ་བའི་ཞེས་
པས་ རྒྱུ་སྟོན་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་མ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་
སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་ རྒྱུ་སྟོན་མེད་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བྱངས་པས། རྒྱུ་སྟོན་ རྒྱུ་སྟོན་
ཞེས་ཐུབ་པ་གསུམ་འདུས་སྐྱེས་ཞེས་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ན། གསུམ་འདུས་
ཀྱི་སྐྱེད་དོན་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག །སྐྱེས་ཞེས་གྱི་སྐྱེད་དོན་ རྒྱུ་
སྟོན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོགས་ཞོག ། རྟེན་འབྲེལ་། ཅ་པའི་ཨ་བ་ལ་ཨ་བའི་ཞེས་པས་ རྒྱུ་
སྟོན་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་མ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་
སྒྱུར་རྒྱུ་ཞེས་ རྒྱུ་སྟོན་མེད་ རྒྱུ་སྟོན་ཏུ་བྱངས་པས། རྒྱུ་སྟོན་ རྒྱུ་སྟོན་
ཞེས་ཐུབ་པ་གསུམ་འདུས་སྐྱེས་ཞེས་བྱེད་ཅེས་ཐུབ་པ་ཐུགས་སྐྱེས་པ་ལས་དོན་སྟོན་མ་དང་
འདྲའོ།

སྐྱེས་ཞེས་ཞེས་ ། རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་ རྒྱུ་སྟོན་ཞེས་

ཏ་དང་ན་ལྷིག་བྱང་ཞིང་ས་རྩ་ཏུ་ལ་ལྷིག་བྱང་ན་ལ་ལྷིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
 དཔེར་ན། དེའི་རྒྱུད་དོན་འདྲ་ཏུ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག ། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུད་དོན་ ལུ་ལྷིག་ལྷིག་པའི་ཆོག་གྲགས་ཞོག ། ཏོལྲིལ་ལྷིག་ལྷིག་
 ཞེས་པས་ཚུ་རྩ་ལྷིག་ཏུ་ལྷིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དཔེར་པས་
 རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩ་ཞེས་ ལྷིག་གི་མེད་ ལྷིག་ཏུ་བྱངས་པས།
 འཇུག་ཀྱི་ཞེས་ཀྱང་པ་དེ་གཙོད་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ།

अन्तस्थाद्विप्रभेदाः ॥ ५८३ ॥ མཐར་གནས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེད། །
 མཐར་གནས་བཞི་ལས་ ར་ལྷིག་ཐོར་བའི་ ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་
 ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་
 མཐའི་ལྷིག་ལྷིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ལྷིག་གི་སྒྲིལ་པ་དང་རྩ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེའང་
 ར་ལྷིག་ཐོར་བའི་མཐར་གནས་ ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་
 ལྷིག་དེ་གཉིས་སུ་དབྱེད་ཞེས་གཟུགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའང་ཡོད་དེ།
 ཚུ་རྩ་ལྷིག་ ལྷིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་སུ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལས། ལྷིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྷིག་ཏུ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་ཡ་བ་ལ་
 ཅན་ཏུ་བྱེད།

དཔེར་ན། རྩ་ཏུ་རྒྱུད་དོན་ མཐའི་རྩ་ཏུ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག ། རི་མོ་
 བྱེད་པའི་རྒྱུད་དོན་ལོལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གྲགས་ཞོག ། **अन्तस्थाद्विप्रभेदाः**
 མཐར་གནས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེད་ཞེས་པས་ ལྷིག་གཉིས་པའོ། ལྷིག་གི་
 མེད་ཏུ་འགྱུར་པ་ལྷིག་ལ་ཡོད། ཏོལྲིལ་ལྷིག་ལྷིག་པས་ ལྷིག་གི་

བྱུང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱངས་མཆོངས་ཀྱི་ ཅུ་པ་ཙམ་ནམས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པས་ ཅུ་ཆ་ཡིག་
གོང་མ་ ལྷ་ཅུ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
སྒྱུར་རྩེས་ ལྷ་ཅུ་སྒྲིག་མེད་ ཅུ་ཆ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། འབྲེལ་ཏུ་བསྒྱུར་རྩེས་
ཀྱུ་པ་པ་ཐོད་ཀྱི་གཏུགས་ཞེས་པའོ།

འདྲིར་དངོས་བསྟན་ཏུ་ཐུང་ཏུ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། བཟུངས་པའི་ཐོག་ཏུ་
༥ ཀྱི་ཅི་རྒྱུད་ཀྱི། འགའ་ཞིག་ཏུ་རིང་པོ་ལས་ཀྱང་དོ། ཞེས་སྐབས་འགར་ ཕམ་པ་
ཀྱུ་པ་ཐོད་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དགའ་བ་
འཛུམས་ཏེ་སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ རྩེ་མེད་ཞེས་པའི་ཏུགས་ཞོག ཅུ་ཆ་ཞེས་པའི་
ཆོག་གོགས་བཞག ཅུ་ཆ་ཡིའོ་ཞེས་པས་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གཉིས་བཞེད། ཅུ་ཆ་ཡིག་
གོང་མ་ཏུ་ལྷན་མཆོན། མཐོང་པ་ལྟར་སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གཉིས་པའི་ཞེས་
པས་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གོང་མ་ ལྷ་ཅུ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་
ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩེས་ ལྷ་ཅུ་སྒྲིག་མེད་ ཅུ་ཆ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། རྩེ་མེད་
མེད་ཅུ་ཆ་ཞེས་ཀྱུ་པ་པ་དགའ་བ་འཛུམས་ཏེ་སྐྱོད་སྐྱོད་ཞེས་པའོ།

རྩེ་མེད་པའི་སྐྱོད་སྐྱོད་ རྩེ་མེད་པའི་ཏུགས་ཞོག ཅུ་ཆ་ཞེས་པའི་ཆོག་
གོགས་བཞག ཅུ་ཆ་ཡིའོ་ཞེས་པས་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གཉིས་བཞེད། ཅུ་ཆ་ཡིག་གོང་
མ་ཏུ་ལྷན་མཆོན། མཐོང་པ་ལྟར་སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ ཅུ་ཆ་ཡིག་གཉིས་པའི་ཞེས་པས་ ཅུ་
ཆ་གོང་མ་ ལྷ་ཅུ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
སྒྱུར་རྩེས་ ལྷ་ཅུ་སྒྲིག་མེད་ ཅུ་ཆ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། རྩེ་མེད་ རྩེ་མེད་
པ་རྩེ་མེད་པའི་དོན་ཅོ།

རྩོད་ ཡམ་ཡི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་ རྩ་རུ་འཇུག་རྩོ་ཞེས་
པས་ཇེས་སུ་ང་རྩོ་ རྩ་ཡིག་ཏུ་ལྷུང་། རྩ་དབྱངས་མེད་ཏུ་ལྷུང་པ་ཏལ་རྩ་
མཆོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩོ་ཞེས་ རྩ་སྒྲིག་
མེད་ ཏ་ཐོག་ཏུ་དབྱངས་པས། སྒྲིག་ཀྱི་ཏུ་ལྷུང་ཏུ་ཞེས་སྒྲིག་པ་དེ་ཐགས་ཐོགས་
ཤིག་ཅེས་པའོ།

ལེགས་པའི་སྐད་དོད་ སྤྱི་ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག སྒྲིག་པའི་སྐད་དོད་
ཞའ་ཤི་ རྩོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲིགས་པའི་ག ཡམ་ཡི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་
རྩོ་ཞེས་པས་ སྤྱི་ཏུ་ང་རྩོ་པ་རྩོ་ ཡམ་ཡི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་
ཡམ་ཡི་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་ ཏ་རྩོ་ཏུ་འཇུག་པས། རྩ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་
ལྷུང་པ་ཏལ་རྩ་མཆོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩོ་
ཞེས་ རྩ་སྒྲིག་མེད་ ཏ་ཐོག་ཏུ་དབྱངས་པས། སྒྲིག་ཀྱི་ཏུ་ལྷུང་ཏུ་ཞེས་སྒྲིག་པ་
ལེགས་པར་སྒྲིག་པས་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ།

ཡམ་ཡི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་ ཏ་རྩོ་ཏུ་འཇུག་པས། རྩ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་
ལྷུང་པ་ཏལ་རྩ་མཆོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩོ་
ཞེས་ རྩ་སྒྲིག་མེད་ ཏ་ཐོག་ཏུ་དབྱངས་པས། སྒྲིག་ཀྱི་ཏུ་ལྷུང་ཏུ་ཞེས་སྒྲིག་པ་
ལེགས་པར་སྒྲིག་པས་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ།

ཡམ་ཡི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་ ཏ་རང་ལྟེ་ལྟ་པ་ ཏ་རྩོ་ཏུ་འཇུག་པས། རྩ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་
ལྷུང་པ་ཏལ་རྩ་མཆོན། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩོ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རྩོ་
ཞེས་ རྩ་སྒྲིག་མེད་ ཏ་ཐོག་ཏུ་དབྱངས་པས། སྒྲིག་ཀྱི་ཏུ་ལྷུང་ཏུ་ཞེས་སྒྲིག་པ་
ལེགས་པར་སྒྲིག་པས་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ།

[illegible][illegible][illegible]

ཞེས་བྱ་བ་པ་གང་འདི་རྣམས་ཞེས་པ་དང་ཡང་ན་ ལུ་ལུ་མ་གྱུར་པར་རང་སྤྱོད་
གནས་པས། ཡོང་ལོ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་པ་གང་འདི་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་གཟུགས་
མི་འདྲ་བར་དོན་གཅིག་པའོ། །མདོ་དོན་སྟེ་ ཡ་བ་ལ་གསུམ་ལས་མ་
གསུངས་ཀྱང་། ལ་ཡ་དང་ར་ར་བྱ་བ་མཆོངས་པའི་སྐབས་མང་བས། ར་ར་
ཡང་འདྲ་ཞེ། རྒྱུ་པའི་སྐད་དོད་ཕུ་ཤི་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ། རྒྱུ་དང་ནད་ཀྱི་
སྐད་དོད་ རོག་: རོག་ ཅེས་པའི་ཆོག་སྟགས་བཞག་པར། བ་རོལ་གྱི་ར་ར་མཐོང་
བས་ར་རོ་ར་ར་མཐོང་། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་མ་རོལ་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྒྱུར་རོ་
ཞེས་ར་ར་སྟག་མེད་ར་ར་སྟག་ཏུ་དངས་པས། ཕུ་རོག་: ཕུ་རོག་ཞེས་བྱ་བ་པ་རྒྱུ་
ཕུ་རོག་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ན། ཕུ་རོག་: ཕུ་རོག་ཞེས་བྱ་བ་པ་རྒྱུ་ཕུ་རོག་ཅེས་
བྱ་བ་གཟུགས་མི་འདྲ་བར་དོན་གཅིག་པ་རྟོན་པའོ། །ཞེས་བྱ་རྒྱུ་ཕུ་རོག་ཅེས་བྱ་བ་པ་
ལས་གསུངས་སོ། །

ཤིམ་ཏུ་ཤི། རྟོ་ཆོམ་ཞེས། རྟོ་ཞེས་བྱུར་པའོ། ། རྟོ་ཞི་འདི་ནི་རིག་བྱེད་
ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་ལྷག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་ཡིག་གཟུགས་འདི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཁ་གས་
མཆོས་ཀྱང་། སྟག་སྟངས་ནི་མྱིང་ཟེར་བའམ་རྒྱ་ཡང་ཟེར་བ་འདྲ་བས་ཤིང་ཡིག་ཏུ་
མྱིར་བཏང་རྟོང་གི་གཟུགས་སུ་འདི་བར་བྱེད་པ་དེའང་རྟོ་བ་ཞེས་པ་ལ་ཡི་ཡིག་
ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་བྱུར་ལས་ཞེས་སྟངས་རྟོ་རྟོ་ཏུ་བསྐྱུར་བ་ཡང་
ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་བྱུར་ཀྱི་གཞུང་ལས་ རམས་ཤར་གྲུ་རྣམས་པ་རོལ་
ལ་ཞེས་སྟངས་རོལ་ ཤི་ རྟོ་ཞི་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ར་ར་ཡིག་དང་ རམས་ཤར་གྲུ་
མཆོ་ཞེས་ཡིག་ལྷ་པོ་པ་རོལ་ཏུ་ཡོད་པ་ལོའོ་ཞེས་སོ། །དཔེར་ན། དེང་གི་སྐད་དོད་

ਬਧੰ ਬਧੰ ਭੇਸ਼ਾ ਪਦੰ ਕ੍ਰਿਯਮਾਨਾ ॥ ਭਾਸ਼ਾ ਪਦੰ ਭਾਸ਼ਾ ਪਦੰ ਸੋਮਾ: ਸੰਸਾਰ: ਭੇਸ਼ਾ ਪਦੰ ਕੇਰਿ
ਕ੍ਰਿਯਮਾਨਾ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ । ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥

ਦੇਵਭੇਸ਼ਾ ਪਦੰ ਕ੍ਰਿਯਮਾਨਾ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥

ਦੇਵਭੇਸ਼ਾ ਪਦੰ ਕ੍ਰਿਯਮਾਨਾ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥

ਦੇਵਭੇਸ਼ਾ ਪਦੰ ਕ੍ਰਿਯਮਾਨਾ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਵਰਸ੍ਵਸ੍ਤਿ ਵ੍ਯਾਕਰਣਸੂਤ੍ਰਾਧਿਯੋਗਸਿਨ੍ਧੁਸਮਾਪ੍ਤਾ: ॥ ੧ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥
ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥ ਭੀਉਨਦਸਿ ॥

འབྲེལ་སྒྲ། སྟོན་པ་ལྟར་ཉེ་ལྟར་པའི་གཅིག་ཆོག་བྱིན། ལྷན་པ་བྱེད་
 གསལ་བྱེད། གོང་གི་འདྲ་སྟོན་མེད་ནི་འཕུལ་པའི་མཐོང་པོ་ལྟར་
 བས་འདྲ་ལྟར་འདྲ་སྟོན་གྱི་འདྲ་སྟོན་ལྟར་ལྟར་བྱེད་པ་ལྟར་
 བཤོ། སྟོན་པ་ལྟར་ཉེ་ལྟར་པའི་གཅིག་ཆོག་བྱིན། སྟོན་པ་ལྟར་
 ཉེ་ལྟར་པའི་གཅིག་ཆོག་བྱིན། ཉེ་ལྟར་པའི་གཅིག་ཆོག་བྱིན།

[illegible][illegible]

ལུང་མ་གང་གི་རྒྱུད་དོན་ ཀ་ ཀུ་ ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག རྩོད་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུད་དོན་ ཅེ་རུ་ ཞེས་པའི་མེག་སྟོགས་ཞོག ཁ་ ཅེས་ བེ་སྟོན་ཀུ་ཡེ་སྟོན་པའི་
 རྟགས་པར་བཅད་བྱའི་སྟོན་པའི་རྟགས་པར་བཅད་ སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་

ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། ཀཤམ་ཏི་ཞེས་བྱུབ་པ་གང་སྒྲིག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ།
ཡང་བྱུག་གཟུགས་གཉིས་པ་ནམ་བཅད་རང་སྐར་བཞག་པས། ཀཤམ་ཏི་ཞེས་བྱུབ་པ་གང་སྒྲིག་པར་བྱེད་ཅེས་སྒྲོན་མའི་དོན་དང་མཚུངས་སོ།

༥ གང་གི་སྐད་དོད་ ཀཤམ་ཏི་ཞེས་པའི་ཉག་ས་ཞོག ། འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་སྐད་
དོད་ཆེལ་ཏི། སལ་ཏི་ཞེས་པའི་ཆོག་གྲིག་ས་ཞོག ། ཀླུ་དག་ལ་རྒྱུ་དག་ཡང་ནའོ་
ཞེས་པས་ནམ་བཅད་ བི་ ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། ཕུ་སྤ་རྩེས་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱིས།
དབྱངས་བྱིས་དམན་པ་པ་རྩ་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་རོ་ཞེས་ ལྷ་སྒྲིག་མེད་པ་ཐོག་ཏུ་
བྱངས་པས། ཀཤམ་ཏི་ཞེས་བྱུབ་པ་གང་འབྲས་བུ་བྱེད་ཅེས་པའོ།
བྱུབ་གཟུགས་གཉིས་པ་ནམ་བཅད་རང་སྐར་བཞག་པས། ཀཤམ་ཏི་ཞེས་བྱུབ་པ་
གང་འབྲས་བུ་བྱེད་ཅེས་སྒྲོན་མའི་དོན་དང་མཚུངས་སོ། ། ཡང་ན་ཞེས་
པས་ནམ་བཅད་ རྒྱུ་དག་ཏུ་མི་འཇུག་པ་རང་སྐར་གནས་པ་འཇུག་པ་ ཀཤམ་ཏི་
ཀཤམ་ཏི་ཞེས་པ་བཞི་པོ་ སྤ་སྤ་ སྤ་སྤ་འཇུག་པ་འཇུག་པ་ཞེས་པས་ནམ་བཅད་ སྤ་སྤ་
བསྒྱུར་བ་སྒྱུར་མའོ་ཞེས་སྒྲོན་མའི་དོན་དང་མཚུངས་སོ། ། གཙོ་བོ་དེ་མིག་ས་པས་ལ་
བྱི་སྒྲོན་མའོ་ཞེས་པ་བཅད་ཏི། སྒྱུར་བཅད་བསྒྲུབ་བཅེས་ཅེས་པ་ལ། བྱི་
བྱི་སྒྲོན་པས་དང་ལྷན་པར་འཇུག། ཞེས་སོགས་སྒྲུར་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། ། རྒྱུ་
ཞེས་པ་འདི་དག་ལ་ཡུལ་ཁམས་འགར་ ཀོལ་ ཀོལ་ ཀོལ་ ཀོལ་སོགས་སྒྲུ་མི་འདྲ་བ་ཁ་
ཤས་ཐོས་མོད། འཁྲུ་ལྟེན། འཁྲུ་ལྟེན། ཞེས་པའི་སྒྲིག་དང་སྒྲོན་པའི་
སྒྲིག་ཚུལ་འདི་ནི་བྱིས་བྱོན་གྱི་གར་གྱི་ ཀཤམ་ཏི་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲུར་བཅད་པ་ཞེས་སྒྲོན་མའི་དོན་དང་
མཚུངས་སོ། ། ཞེས་པའི་སྒྲིག་དང་སྒྲོན་པའི་སྒྲིག་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་མིག་ས་པས་གསུངས་ཞེས་སྒྲོན་མའི་དོན་དང་

པ་འབྱུང་བ་དེས་ནམ་བཅད་ཕ ལྷ་ཏུ་བསྐྱར། ར ཏའི་སྒྲིག་གི་ཨ་ཕྱལ། འཕུའོ
ཨ་ལྷ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་སྒྲིག་མཆམས་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན།

༥ ཉིན་མོའི་སྐད་དོད་ འཇུག་ ཨུམ་ ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག མཆམ་མོའི་སྐད་
དོད་ ར་མི་ རྩེ་ ཞེས་པའི་ཆོག་གྲགས་ཞོག ཁྱེད་ནས་ ར་མི་ ཏུ་བ་ལོའོ་ཞེས་པས་
ནམ་བཅད་ ཕ ལྷ་ལྷིག་ཏུ་བསྐྱར། གཤམ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་
བར་བྱའོ་ཞེས་ ར ཏའི་སྒྲིག་གི་ཨ་ ཨ་ཕྱལ། འཕུའོ ཨ་ལྷ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་ཨ་ ཨ་དང་
ཕ ལྷ་འདུས་པས་འོ ཨོར་གྱུར། དབྱངས་གྲིས་དམན་པ་པ་རྩེ་ལྷ་ཡང་དག་པར་
སྦྱར་རོ་ཞེས་ ར ཏུ་སྒྲིག་མེད་འོ ཨོ་ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། འཇོ་རྩེ་ ཨོ་རྩེ་
ཞེས་གྲུབ་པ་ཉིན་མཆམ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

༥ ཉིན་མོའི་སྐད་དོད་ འཇུག་ ཨུམ་ ཞེས་པའི་རྟགས་ཞོག གཤམ་གས་ཀྱི་སྐད་
དོད་ རྩེ་ རྩེ་ཞེས་པའི་ཆོག་གྲགས་ཞོག ཁྱེད་ནས་ ར་མི་ ཏུ་བ་ལོའོ་ཞེས་པས་ནམ་
བཅད་ཕ ལྷ་ལྷིག་ཏུ་བསྐྱར། གཤམ་བའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འབྲལ་བར་བྱའོ་
ཞེས་ ར ཏའི་སྒྲིག་གི་ཨ་ ཨ་ཕྱལ། ར ཏུ་སྒྲིག་མེད་ཏུ་གྱུར་པ་ ར་མི་ལྷ་ཡང་
མཆོན། འཕུའོ ཨ་ལྷ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་ཨ་ ཨ་དང་ཕ ལྷ་འདུས་པས་འོ ཨོར་གྱུར།
དབྱངས་གྲིས་དམན་པ་པ་རྩེ་ལྷ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་ ར ཏུ་སྒྲིག་མེད་འོ ཨོ་
ཐོག་ཏུ་བྱངས་པས། འཇོ་རྩེ་ ཨོ་རྩེ་ཞེས་གྲུབ་པ་ཉིན་མོའི་གཤམ་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ།

འཇོ་འཇུག་ ཉིན་ ཨ་ལས་ཨ་ལ་ལྷ་ལོ། ཨ་ལས་ཨ་ལ་ལྷ་ལོ་ཡང་
ཟེར། རྩེ་རྩེ་ལྷ་ལོ་མཐའི་ ཨ་ ཨ་ལྷ་ལྷེ་ཨ་ལྷ་ལྷེ་མཐའ་ཅན་ལ་ནམ་བཅད་ཡོད་པ་དང་།

དུ་ཡུར་པ་ འཁྲུག་ཏུ་མཆོཅ། འཕུའོ ཨ་ཁྱུ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་ ཨ་ ཨ་དང་
ཕ ཨ་འདུས་པས་འོ ཨོར་ཡུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་
སྒྲུར་རོ་ཞེས་ ལྷ་ གྲོག་མེད་ འོ ཨོ་མོག་ཏུ་དྲངས་པས། རྒྱུ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་
ཡུབ་པ་གང་ལ་འགྲོ་ཞེས་པའོ།

‡ ལྷ་འོ་སྒྲུང་དོད་ རེབ་: དེ་མུ་ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག ཁོ་པ་འོ་སྒྲུང་དོད་ པའི་
ལྷ་འོ་ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག འཁྲུག་ ཏུ་ཡུར་པས་ཆམ་བཅད་ ཕ ཨ་ཡིག་
ཏུ་བསྒྲུབ། གཤམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འཕྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ བ བའི་རྒྱག་
གི་ཨ་ ཨ་ཕྱལ། བ གྲོག་མེད་དུ་ཡུར་པ་ འཁྲུག་ཏུ་མཆོཅ། འཕུའོ
ཨ་ཁྱུ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་ཨ་ ཨ་དང་ཕ ཨ་འདུས་པས་འོ ཨོར་ཡུར། དབྱངས་ཀྱིས་
དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུར་རོ་ཞེས་ བ གྲོག་མེད་འོ ཨོ་མོག་ཏུ་དྲངས་
པས། རེབ་པའི་ དེ་མུ་ཞེས་ཡུབ་པ་ལྷ་མོ་པ་འོ་ཞེས་པའི་དོན་འོ།

‡ ཡིད་ཀྱི་སྒྲུང་དོད་ རེབ་: མཁུ་ ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག རིང་རྒྱུང་དོད་
རེབ་: རེབ་ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཞོག འཁྲུག་ ཏུ་ཡུར་པས་ཆམ་བཅད་ ཕ ཨ་
ཡིག་ཏུ་བསྒྲུབ། གཤམ་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་འཕྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ བ བའི་
རྒྱག་གི་ ཨ་ ཨ་ཕྱལ། བ གྲོག་མེད་དུ་ཡུར་པ་ འཁྲུག་ཏུ་མཆོཅ། འཕུའོ
ཨ་ཁྱུ་ལ་ཨོའོ་ཞེས་ཨ་ ཨ་དང་ཕ ཨ་འདུས་པས་འོ ཨོར་ཡུར། དབྱངས་
ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུར་རོ་ཞེས་ བ གྲོག་མེད་ འོ ཨོ་མོག་ཏུ་
དྲངས་པས། རེབ་པའི་ རེབ་ཞེས་ཡུབ་པ་ཡིད་ཀྱི་རིང་རྒྱུང་ཡིད་རྒྱག་གི་ཅེས་
པའི་དོན་འོ།

ཡང་ན་འགྱུར་ཅིང་། ཡང་ན་སྦྱིར་བཏང་དུ་བཞིན་དོ། ཀལ་པར་ལྷོ་དག་
ལས་དབྱངས་ལ་དུའོ་ཞེས་པ། གཤམ་ལ་བཤད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་།
འདིར་ གཤམ་རིང་ཐུང་གཉིས་ཀའི་མཐའི་ཆམ་བཅད་ལ་ཁྱད་མེད་པར་བཞེད།
སྦྱིར་ན་འཇུག་ཅེས་པ་ གཤམ་ཐུང་ཁོ་ན་དང་། གཤམ་ལྷོ་ཅེས་པ་ གཤམ་རིང་
ཁོ་ནར་བཞེད་ཀྱང་། འདིར་ གཤམ་ཞེས་སྐད་ཀྱི་ གཤམ་ཞེས་གང་སྦྱོས་ཀྱང་གཉིས་ཀར་
གོ་དགོས་པར་འདོད་དེ། ཀལ་ཐུང་འདིར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ འཇུག་དང་ གཤམ་
ལྷོ་ལ་མ་དེས་ཏེ། རྩམས་པའི་འདྲའོ་ཞེས་རྩེ་ར་ན་མའི་སྦྱ་ཁྲི་ལས་
གསུངས་སོ། འདིར་ན། རྩམས་ཀྱི་སྐད་དོད་དེ་ལྟར་ དེསྦྱེ་ཞེས་པའི་ཉེག་སྦྱོས་
འདིར་གྱི་སྐད་དོད་འགྲེལ་ གཤམ་ཞེས་པའི་ཆོག་གྲགས་ཞེག འདི་ནས་ སྦྱེ་ལྟར་བཞེད་པ།
༥ སྦྱེ་ལྟར་བཞེད་པ། དབྱངས་ལ་ལྷོ་ཞེད་ཡང་ན་ཁོ་ཞེས་པའི་མཐོང་འདིས་ཆམ་བཅད་ རྩམ་
ལ་ཡིག་དུ་བཞུར། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རྩེ་ལ་ལྷོ་ཞེད་པར་སྦྱིར་རྩེ་ཞེས་ རྩམ་
ལ་ཡིག་མེད་ གཤམ་ཐོག་དུ་བཅས་པས། དེ་ལྟར་ དེསྦྱེ་ལྟར་ ཞེས་ཀྱང་པ་ནི་རྩེ་
ཆམས་འདིར་ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། ཡང་ན་གོང་ལྟར་ འདྲ་ལེགས་པ་
ཤ། གཤམ་ལས་ལ་དུའོ་ཞེས་པས། ཆམ་བཅད་ཀྱིས་པ་ལ་སྦྱར་མཆོམས་རྒྱུར་
བཞེད་པར་མུར་ལྷོ་བཞེད་པས་ན། དེ་ལྟར་ དེསྦྱེ་ལྟར་ ཞེས་ཀྱང་པ་ནི་རྩེ་
ཆམས་འདིར་ཞེས་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལྟ་བུའོ།

མོས་ རྩེ་སྦྱེ་ རྩེ་སྦྱེ་ལས་སོ། མོས་ རྩེ་སྦྱེ་ལས་སྦྱོས་པའི་པ་རྩེ་ལ་དུ་
འབྱེད་ལས་སྦྱོས་པ་བཞུང་བ་ མཐར་བཞེད་ སྦྱེ་སྦྱེ་དབྱངས་མེད་ཆམ་བཅད་
དུ་གྱུར་པ་དེ་དུའོ། ཞེས་ མོས་ རྩེ་སྦྱེ་ མོས་ རྩེ་སྦྱེ་ མོས་ རྩེ་སྦྱེ་

རྒྱུ་མི་རྒྱུ་འི་ནང་གསལ་ཆེ། མི་མཐའ་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་བཅད་དེ། འདི་འདྲའི་རིགས་
 ཀུན་ལ་དབྱངས་ཕལ་ནས་བྱ་བ་བྱས་ན་སྒོ་གཞན་ལ་གྲོ་བའོ། འདི་ནས་འབྱུང་བའི་
 ཡི་གེ་འི་ཨ་མ་མཐོང་བས་ན་ **འཇིག་རྟེན་འགྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་ལས་རྩོམ་ཞེས་པའི་**
 མདོ་འདིས་རྣམ་བཅད་ **རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་**
 ཡང་དག་པར་སྐྱེད་རྒྱུ་ལས་ **རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་**
 མཐོང་བའི་ཞེས་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་

[illegible][illegible]

[illegible]

रेफप्रकृतिकस्यखपेबा ।

༥ རེ་མཐུ་གྲི་ཉི་ཀ་ལྟ་ལེ་ལྟ། རེ་མཐུ་རང་བཞིན་

[illegible][illegible]

ཡང་ན་སྤྱིར་བཏང་ལྟར་བྱས་པས། རྒྱ་བའི་རྒྱ་དོད་ གི་ སྤྱོ་ཞེས་པའི་

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

གྱིར་ལྷན་བཅད་ཕྱིས་པ་སྐྱར་མཚམས་མི་རྒྱུར་མོད་ཀྱང་། འདིར་སྟེན་མཉམ་
 ཞེས་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་མིན་པ་ལའང་རྣམ་བཅད་ཕྱིས་པ་དང་། ཕྱིས་པ་ལ་སྐྱར་
 མཚམས་རྒྱུར་མི་ཐོབ་ཀྱང་མཚམས་རྒྱུར་བཅེ་ཞེག་ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་པས་ལ་ལ་
 དེས་ཆོག་དང་གསང་ཆོག་གིས་མཚམས་རྒྱུར་བ་ཡོད་དེ། འདིར་སྐྱའི་གཞུང་ལ་
 བརྟེན་ནས། བཟོ་བཟོ་བ་པ་དང་། ཐོབ་པ་འགྲགས་པ་ནི། འཕྲུལ་ཏེ་དེས་
 ཆོག་གི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རིག་བྱེད་ལས་འབྱུང་བའི་དེ་འབྱུང་ཏེ་ལ་གསང་ཆོག་ཅེས་
 བྱའོ། །གསང་ཆོག་དེའང་བྱིངས་རྒྱལ་ཁྱིམ་པས་སྤྱུང་ལ། མཚམས་རྒྱུར་དང་
 སི་མེ་མོགས་ལ་ཕྱིན་ཏུ་མང་པོ་ཞེས་ཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་སོ། །གྱིར་བཏང་པ་ས་
 དང་འཕམ་ཞེས་ཏེ་རྣམ་བཅད་ཕྱིས་པ་སྐྱར་མཚམས་རྒྱུར་བ་ལ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེ་བ་རྒྱུར་

इतिस्वरस्वस्तिव्याकरणस्यसूत्राद्विसर्गसन्धिःपञ्चसन्धिसमाप्ताः ॥ ॐ नमः

སྐད་གཉིས་ཤན་དུ་སྒྱུར་ན།

इति	ॐ	ब्रह्म
स्वरस्वस्ति	सुखसुख	दत्तदत्त
व्याकरण	सुगन्ध	सद्व्यवस्था

स्य	ཡི།	འབྲེལ་སྒྲུ།
सूत्रा	སྟུང་།	མདོ།
द्वि	དྲི།	ཆམ་པར།
सर्ग	སར།	བཅད་བྱའི།
पञ्च	པལྱ།	ལྔ།
सन्धि	སངྒ།	མཚམས་སྟུང་།
समाप्ताः	སུ་རྟུང་།	རྫོགས་སོ།

ཆམ་བཅད་ནི་དང་པོའི་གཅིག་ཆོག་བྱིན་པས་ཟུབ་པའོ།

སྦྲིད་ལམ་སྐྱ་རིག་པའི་ལྟ་སྒྲུབ་མདོར་བསྟན།

༦༩། སྐྱ་རིག་པའི་ལྟ་སྒྲུབ་སྒྲིང་བ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་རང་དུ་དར་ཚུལ་དང་ཡུལ་
ལྷག་ཞན་དུ་དར་ཚུལ། བྱེ་བྱག་ཐོད་གངས་ཅན་དུ་དར་ཚུལ་བཅས་བརྗོད་དོན་
ཚན་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ནས་སྒྲིང་འོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཡང་བརྗོད་
བྱའི་དབང་གིས་སྐྱ་ཁོག་ཅན་ལས་ཞིབ་རྒྱས་མི་འོས་པས། གཙོ་བོ་ཐོད་དུ་སྦྲིད་འི་
སྐྱ་རིག་པ་འདི་ཅི་པས་དར་ནས་གནས་སྐྱ་རིག་པའི་མ་ལག་དུ་ཆགས་ཚུལ་གྱི་སྤྲིད་དུ་
འཕེལ་བའི་ལྟ་སྒྲུབ་རིབ་ཅམ་སྒྲིང་བ་དེ་བརྗོད་སྤྲིད་དུ་ཁྱབ་རྩ། དེའང་རྩོན་ལ་རྒྱ་
གར་རང་དུ་དར་ཚུལ་རགས་ཅན་ཞུས་ན།

སྤྲིད་སྐྱ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྦྲིད་འི་སྐྱ་དང་མ་ལེགས་སྤྲིད་སྐྱ་དང་གྱི་བརྗོད་སྤྲིད་རིག་
པ་ཞེས་པའི་དམིགས་པས་ལ་གྱི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་གྱི་མཚན་དོན་ཞིག་ལ་གོ་བ་མ་
གཏོགས། སྐྱ་དམིགས་གང་ཡིན་ཞིག་གི་བརྗོད་སྤྲིད་རིག་པ་འཕམ་སྐྱ་དང་རིག་པའི་སྤྲིད་མཚན་
ཞིག་ལ་གོ་བ་བྲངས་ན་གཏན་ནས་མི་འགྲིག་པར་སྟམ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི་རྩོམ་སྐྱ་
པའི་སྐྱ་རིག་པ་དེ་ནི་ཆེད་དམིགས་སྐྱ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཏེ་སྦྲིད་འི་
སྐྱ་དང་གྱི་རང་བཞིན་དང་རྒྱུ་རྩ་འཁྱུར་གསུམ་གྱི་རྩ་མ་གཞག་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
རིག་པའི་གནས་ཤིག་ལ་ཟེར་བས། ཐོད་སྤྲིད་ཡོངས་བྱགས་ཀྱི་སྤྲིད་རྒྱུ་རིག་གནས་
ཀྱི་བྱུ་བ་ཆ་ཞིག་ལ་གོ་བ་མ་གཏོགས། །གང་ཤམ་དུ་འུད་ཀྱིས་སྐྱ་དང་རིགས་སྐྱ་བའམ་
སྐྱ་དང་རིག་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱའི་གོ་དོན་ཡན་གར་ཞིག་ལ་བརྗོད་པ་ནི་ཅ་བ་དང་

ཡན་ལག་བསྐྱེས་པའམ་ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྐྱེས་པའི་དཔེ་བཞིན་དུ་ཟད་དོ།

[illegible]

པལ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཁྱིམ་གྱི་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཏུ་བཅས་པར་
གྲགས། ཏུས་རབས་བཅུ་པའི་རྗེས་ནས་བཟུང་བྱ་གར་གྱི་པལ་སྐད་ནི་ཆོག་མཁན་ཐུར་
མ་གྲགས་པར་དར་བ་དང་དེ་ནས་ཁ་ཆེ་ཆོས་ལུགས་པས་བཅན་འདུལ་བྱས་འོག
ལེགས་སྦྱར་སྐད་རིམ་གྱིས་ཉམས་པར་གྱུར། དེར་སང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱིར་སྦྱང་པའི་
ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་བཞུགས་ནི་ཏུས་རབས་བཅུན་པར་བྱ་གར་དབུས་
རྒྱད་ཏུ་དར་བའི་རྒྱགར་ཞེས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་དར་བྱས་བྱུང་
ཞིང་ཏུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་ངེས་གཏན་ཏུ་དར་བྱུང་བའི་ཡིག་གཟུགས་
ཤིག་ཡིན།

སྒྲིཏའི་སྐད་ཡིག་ནི་གནའ་པོའི་བྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པ་དེའང་སྤྱི་མའི་
སྔོན་གྱི་མོ་རབས་1500 ནས་མོ་རབས་1000 ཅས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ནས་དར་མགོ་ཚུགས་
ཤིང་། ཏུས་རབས་བར་མའི་སྐབས་ཅམ་ཏེ་སྤྱི་མའི་སྔོན་གྱི་མོ་རབས་1000 ནས་མོ་
རབས་400 ཅམ་གྱི་བར་ལ་དར་བྱགས་ཆེ་བར་འཕེལ་བྱས་བྱུང་ཞིང་། དེའང་ཡི་གེ་
དར་བའི་གནས་ཏུས་མི་གཅིག་པར་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་འབྲི་སྤངས་ཀྱང་མི་འདུ་བར་
དར་ཏེ། ཏུས་རབས་དང་པོའི་སྐབས་ཅམ་ནས་བྱ་གར་བྱང་རྒྱད་ཏུ་དར་བའི་ཡིག་
གཟུགས་དེ་རིམ་གྱིས་དབྱིབས་སྒྱ་བཞི་མར་མདོན་པ་དང་། མེ་རྒྱད་ཏུ་དར་བའི་
ཡིག་གཟུགས་དེ་རིམ་གྱིས་དབྱིབས་ཤོར་རྒྱུ་མ་ཏུ་མདོན་པ་དང་། བྱང་རྒྱད་ཀྱི་ཡིག་
གཟུགས་དེ་ཏུས་རབས་བཞི་པའམ་ཕྱ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུང་གུམ་འི་ཡིག་གཟུགས་སུ་
གྱུར་པ་དང་། དེ་ནས་ཏུས་རབས་དུག་པའི་སྐབས་ནས་གུམ་འི་ཡིག་གཟུགས་ལས་
རིམ་གྱིས་ **सिद्धाम** སི་རྣམ་ཞེས་པའི་ཡིག་གཟུགས་བྱུང་ཞིང་། སི་རྣམ་ཞེས་པའི་ཡིག་

གཟུགས་དེ་རྒྱ་ནག་དང་འཇར་པན་ཏུ་དར་ཞིང་། ལུང་ལོག་གཟུགས་ནི་ཁོད་དང་
མི་ལུལ་བཅས་ལ་དར་ཆེ། དེ་ནས་རྒྱ་རབས་བརྒྱད་པ་འཕྲུལ་པ་ཙམ་ལ་ཁ་ཆེའི་
འཕྲུལ་སྒྲིབ་རྒྱ་ནག་གཟར་བསྐྱངས་ཏེ་ནང་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་བཅུག་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་གྲང་རིམ་གྱིས་ཉམས་པར་ལུས། དེར་མང་ད་ཏུ་དར་རྒྱ་གར་
གྱི་ཡུལ་གྱི་ཁ་གསལ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཞིབ་
འཇུག་ལས་ཁྲུང་ས་དང་སྒོ་བ་ལྟ་ཆེན་མོ་ཨ་མོ་ལྷ་ར་བཞིན་སྒོ་བ་གཉེར་བེད་སྤྱད་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ལས་ལྟབ་པའི་གནའ་པོའི་
ཡིག་ཆ་ཅི་རིགས་ནང་ལྟག་པར་ཏུ་གིང་བྱ་ལའི་ཨ་མའི་བསྟན་བཅས་དེ་རིགས་ནི་
འཇར་ཁྲིར་གཤམ་རིག་གི་བར་མཛོད་ན་འད་ཟེར་སྟོང་ལྟ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རིག་པའི་ནོར་
བུར་ལུར་པས་འཇར་ཁྲིར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཨ་མོའི་རྟོགས་ལྟན་གྱི་མཁའ་རྒྱ་ཅན་ནམས་གྱི་
རིག་པའི་དང་བ་ལྟན་ནས་འདྲན་གྱིན་ཡོད་པ་རེད།

མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་གི་འཕྲུལ་ཁྲུང་ས་ནི་གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་པོ་གཞུང་འབབ་
རྒྱུད་ཏུ་དར་བའི་བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་གཤམ་རིག་ལས་བརྒྱུད་འོངས་པས། དེ་རྒྱས་གྱི་
མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཏུ་རིག་བྱེད་སྐད་ཡིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལས་ལྟབ་
པའི་བསྟན་བཅས་གཙུག་པོ་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་
བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ད་ཏུ་བསྟན་བཅས་བཞི་པོ་དེ་རིགས་ལས་འཕྲོས་
པའི་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་མཁའ་ཁ་གསལ་ཡོད། དེ་ཕྱིས་མི་སྤྲོད་ཀྱི་
ཡིག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཙན་ཏུ་སྤྱོད་གི་རྒྱས་སུ་བྲམ་ཟེ་ རྡོ་རྒྱལ་ལྟུང་ལས་ལྟེ་དབང་པོ་བརྒྱ་
བྱེད་བསྐྱབས་ནས་སྤྱི་རིག་ལྷས་པར་ལྟེ་དབང་པོས་རྡོ་རྒྱལ་ལྟུང་ལས་ལྟེ་དབང་པོ་བརྒྱ་

[illegible]

གཞུང་གྲུབ་ཀྱི་མ་ཕྱི་ལྟ་བུར་སྒྲོ་ཤོས་ཡིན་ཅིང་། སྒྲུ་གཞུང་དེ་ནི་ལེའུ་བརྒྱད་ཅན་ཏེ་
 རྒྱུན་ཡོངས་ཆོག་པའི་སྒྲུང་ལས་མེད་ཀྱང་ལེགས་སྒྲུར་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་པས་ཆེན་ནང་
 ཏུ་འདུས་ཞེས་སྒྲིཏའི་སྐད་རིག་སྒྲུ་བས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཀལ་པ་ནི་
 རྒྱ་གར་གསུམ་གྱི་འཇུག་ལ་ཏུ་དར་ཆེ་ཞིང་གཞན་ན་ཏུང་། ཅན་པ་ནི་རྒྱ་གར་སྒྲུ་
 རུབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ན་དར་ཆེ་ལ་གཞན་ཏུ་ཏུང་། སྒྲུ་སྒྲིཏུ་ཀར་ཏེ་དབྱངས་ཅན་བརྒྱ་
 སྒྲུང་པའི་གཞུང་ནི་ཡུལ་དབྱས་མར་རྒྱ་སྒྲིཏུ་ནས་བརྒྱད་དེ་རྒྱ་གར་གསུམ་གྲུབ་ཏུ་དར་
 རུབ་ཆེ་བར་གྲགས་སོ། །

སྒྲིཏའི་སྐད་ལ་སྒྲིཏའི་ལས་ནི་དུས་རབས་བརྒྱན་པ་ནས་བོད་ལ་མངོན་སྲུང་དར་
 མོད་ཀྱང་། སྒྲིཏའི་བརྒྱད་རིག་པའི་གཞུང་ནི་དེ་དུས་བོད་ལ་ད་ཏུང་ཆ་ཆང་
 ཞིག་བསྒྲུར་མེད་པར་སྒྲུབ་དཔོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་སྒྲུ་རིག་བསྒྲུན་བཅས་བརྒྱད་
 དང་ལེགས་པར་སྒྲུར་བའི་བརྒྱད་ཚུལ་དྲི་མེད་སྣང་བ་དང་། སྒྲུའི་བསྒྲུན་བཅས་ལུན་
 སེལ་སྒྲོན་མ། རྒྱུ་སྒྲུར་རིག་པའི་གཞི་ལ། ཐོན་མེད་མངོན་མེད་སྒྲུ་མངོན། སྒྲུགས་
 ཀྱི་བསྒྲུག་ཐབས་ལུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་སྒྲུགས་ཡོད་པར་གྲགས། སྒྲུ་སྒྲུ་བ་ལྟེ་ཁྱི་
 འཇུག་གིས་སྒྲུའི་གནས་བརྒྱད་ཆེན་པོའི་ཆ་བ་དང་འབྲེལ་པ་མཛད་པ་དང་། སྒྲུ་
 བ་སྒྲུ་ཅོག་ཞང་གསུམ་གྱིས་གཅོས་པའི་སྒྲིཏའི་མཁས་པ་ལུན་མོང་གིས་ད་ཏུང་ཁྱི་བསྒྲུག་
 རྒྱུགས་ཁྱི་ཆེན་མོ་དང་སྒྲུ་སྒྲུར་བམ་པོ་གཉིས་པ་སྒྲུགས་མཛད་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱིས་
 ལེགས་པར་སྒྲེལ་ཞིང་། སྒྲུ་འཇུར་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ལམ་ནས་
 གཅིག་སྒྲུར་དང་ཆད་ལྟན་གྱིས་དེས་སྒྲུལ་ཅན་ཏུ་གཏན་འབེབས་གནང་ཞིང་། བོད་
 ལ་ལེགས་སྒྲུར་སྐད་ཀྱི་བརྒྱད་རིག་པའི་གཞུང་བསྒྲུར་པ་ནི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་

ཅམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་དག་སྐོང་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
 འཆུག་མིས་མཛད་པའི་ཉི་ཤར་བསྐྱར་པ་ཉི་ཤར་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ཡིག་པའི་མདོ་དང་།
 སྐབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི་ཡིག་པའི་མདོ་འགྲེལ་པ་བཅས་པོད་ཡིག་ཏུ་
 བསྐྱར་པ་དེ་ནི་བཞུན་པ་བྱི་དར་གྱི་དུས་འགོར་སྒྲིག་པའི་གཞུང་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་
 པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་མངོན། དུས་རབས་དེའི་རིང་པོད་རང་དུ་བྱོན་པའི་སྒྲིག་
 སྐབས་པའི་ལོ་ཤར་མཁས་ཀྱིས་གྲགས་ཅན་ནི། རྗེ་མ་ཤར་གྱི་དགའ་བྱུང་མཆོན་དང་།
 ཤོད་ཆོན་རྩོམ་ཆུང་མཆོན། ཤོད་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིག་པ་བཞུན་པ། མཆོག་ལྷན་ལགས་
 པའི་སྒྲིག་པ་དཔུང་བྱུང་མཛུགས་པའི་མེ་ཏོག་སྒྲིག་པའི་མཆོག་པ། དཔུང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིག་
 པ་བཞུན་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱུ་ཆོན་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛུགས་པའི་བྱོན་ལ། རྗེ་
 མ་ཤར་ཡན་དུ་པོད་རང་གི་མཁས་པས་བསྐྱར་པ་དང་མཛད་པའི་སྐར་ལ་ནང་པའི་
 ཆོས་གཞུང་མ་གཏོགས་སྒྲིག་པའི་བད་སྐྱོང་རིག་པའི་སྐར་གྱི་གཞུང་མཛད་པས། བཅུ་
 རྒྱལ་རིག་པའི་གནས་གྱི་མ་ལག་ད་དུང་ཆ་ཆང་བར་གྱུ་བ་མཛད་པར་མངོན་ཏེ། རྗེ་
 ཡིད་མངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཆོད་ཞལ་སྟོན། རྒྱ་མིས་པོད་གྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་སྐྱའི་
 བཞུན་བཅས་བརྒྱུད་མཛད་པ་མཛུགས་ནས་ལོ་ཤར་སྐྱེས་མཆོག་མང་པོས་མཁྱེན་པའི་
 སྐྱོད་ལུལ་དུ་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་སྐྱོན་དག་ལྟོས་སྐྱོར་མངོན་པོད་དང་།
 སྐྱེས་གར་ཏེ་རིག་གནས་རྒྱུང་བའམ་ཐ་སྐྱོད་རིག་པའི་གནས་ལྟར་གྲགས་པ་ནམས་ས་
 པའི་ཡན་ལ་མ་དར་ཞིང་། དེ་ནས་ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་ཡན་ལ་དར་ཡང་པོད་
 སྐད་དུ་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་མ་འཁྱར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཤོད་དཔུང་ཡབ་སྐུ་
 གྱིས་སྐྱེ་མའི་བྱིངས་མདོ་ཡིག་པའི་མདོ་འགྲེལ་དང་། བྱི་མའི་བྱིངས་མདོ་ལྷན་འགྲེལ་

པ། ཕྱི་མ་དང་ཀུན་བཤད་དཔུང་གཉིས་སེལ་སྒྲུབ་པ་བསྐྱར་ཅིང་འཆད་ཉན་
 གྱིས་དར་སྤེལ་མཛད། ཤོང་ལོ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟན་པ་སྤྱོད་པ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་
 བའི་ཞལ་སྤྱན་མཛད་པའི་ཅན་པའི་མདྲོའི་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཆོག་མཉུར་བྱས་པ་
 བསྐྱར་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་པའི་བསྐྱར་བཅོས་བོད་འཇུར་མ་མང་པོར་འཇུར་བཅོས་གང་
 ལེགས་མཛད། དཔལ་སྤྱོད་པ་ལྟན་པ་སྤྱོད་པ་དཔོན་ཀུན་མིང་ཉེའི་འབྲེལ་པར་
 གཏུགས་ནས་ལུང་ཏུ་ཉན་པ་ཀུན་པའི་མདྲོ་དང་། དཔལ་སྤྱན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་
 པའི་ཀུན་པའི་སེལ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐའི་བྱ་བ། ལུང་ཏུ་ཉན་པ་ཅན་པའི་མདྲོའི་ཕྱིར་
 བཏང་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ། ལུང་ཏུ་ཉན་པ་ཅན་པའི་རའི་མཐའ་
 ཞེས་བྱ་བ། སྤྱོད་པ་དཔོན་ཀུན་ལྟ་ཅི་ཀུན་པའི་འབྲེལ་བ་མདྲོར་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་བ་སྒྲུབ་
 བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་། གཞན་དང་ལུང་ཏུ་ཉན་པ་ཅན་པའི་མདྲོ། ཤོང་ཉན་
 རྩ་རྩེ་རྩེ་ལ་མཆོད་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟན་པ་ལྟན་པ་དང་། གཞན་དང་ལུང་
 གཞི་འཇུར་དང་འཇུར་བཅོས་ལྷ་ཆེན་སྒྲུབ་གང་རིགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བཤད་ཀུན་
 དང་བཅས་འཆད་ཉན་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་ཀུན་ཀྱིས་སྤྱོད་ཏུ་བར་
 བཀོད་པའོ།

སློབ་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་རྩལ་ལྷན་
 རིང་པའི་ལྷན་ཡོད་དེ། མ་མཐའ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལྷན་
 ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་ལྷན་དེ་བཞེད་དང་ཆོས་འབྱུང་ནམ་མཁུ་སྒྲུབ་ཡིག་ཆངས་གང་
 མང་ལས་མདོན་གསལ་རྟགས་ལྟས་ཤིང་། འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་
 འབྲིབ་ཀྱི་ལྷན་འབབ་ལྷན་རིང་མོའི་ཁྲོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཐོན་པ་རྒྱུ་ལྟེ་རེས་

བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བརྒྱད་རིམ་གྱི་དུས་ཡུན་ཆེས་རིང་པའི་རྒྱ་བོད་
 གྲྲ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་འཕེལ་ལས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་མིང་བར་བསྟུང་དང་གྲྲ་
 ཡིག་བསམ་སྒྲིའི་འདུ་ཤེས་དང་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་
 གནས་སེམས་ཐད་ལ་བྱུགས་སྒྲིལ་བའོ་ཐེབས་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་
 བོད་གྲྲ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་བྱ་གཞག་འཕེལ་རིམ་ལ་གསལ་རྟགས་བྱེད་ན་དེས་པར་དུ་
 གྲྲ་རིགས་རིག་པ་དང་ཡིག་ཆ་དཔལ་རིག་པ། ཆོས་ལུགས་བསམ་སྒྲིའི་རིག་པ་བཅས་
 དཔུང་ལྷངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་དེས་རྟགས་དང་ཞིབ་དཔུང་བྱས་ན་གཞི་ནས་ལོ་རྒྱུས་གྱི་
 རྟོན་ཉིང་ལྟར་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུར་པའི་དུས་དང་ཆབས་ཅིག་དར་རྒྱས་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་བོད་གྲྲ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་འཕེལ་ལས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གྱི་
 བང་མཛོད་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པར་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད་དེ། ཡོངས་གྲགས་ལོ་རྒྱུས་
 ལྟར་ན། དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་མི་སྤྱོད་འཕྲུ་རིག་པའི་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུར་
 འགོ་ཚུགས་ཏེ་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་བརྒྱ་བཞི་པའི་བར་ལ་རྒྱ་བོད་མཁས་དབང་
 རིམ་བྱོན་གྱིས་བོད་ལ་བརྒྱུར་བའི་བཀའ་བསྟན་སྒྲིགས་བཅའ་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་
 ཅུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གྲྲ་ཡིག་ལ་བརྒྱུར་བའི་སྒྲིགས་བཅའ་ཆོག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
 ཅུ་ལས་མེད་པ་དང་། དེའི་རིང་བོད་ལ་གྲྲ་ཡིག་སྒྲིལ་བའི་ལོ་བཅུ་མཁས་བྱུ་བ་
 ཉིས་སྟོང་ལྷག་བྱོན་མུང་བ་དེ་ཆོས་མི་སྤྱོད་འཕྲུ་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་དཔྱད་ཐུན་པ་མཛད་
 དེ་ལོགས་སྒྲིལ་གྱི་བརྒྱུད་རིག་པའི་སྒྲིལ་གྱི་དཔུང་ཆོས་གངས་མེད་པ་མཛོད་ཡོད་པ་
 ད་ལྟོ་མངོན་ཐུན་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།།

དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་ལ་ཐོན་མི་སྤྱོད་འཕྲུ་རིག་པ་བརྒྱུར་བརྒྱུད་གཞུང་།

གི་མ་ལག་ཏུ་ཐུར་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་ཐུངས་མཚུངས་ལུ་ཐུར་ནས་པོད་ཀྱི་
 རྒྱུད་དང་རྒྱུ་ལུགས་པའི་བརྒྱུད་རིག་པའི་བརྒྱུད་བཅོས་བརྒྱུད་མཛད་པ་དང་།
 ཡིག་གཞུགས་འབྲི་སྤྱངས་དེས་སྒྲིལ་ཅན་ཏུ་བརྒྱུར་བ་དང་ཆོག་གི་རྒྱུར་སྤྱངས་བརྒྱ་
 རྒྱུད་རིག་པའི་འཕྲོས་དང་མཐུན་པར་གཏན་འཁེབས་གནང་བ་དེ་ནས་བརྒྱུད་།
 ཡིག་ལུགས་རྒྱུར་རྒྱུད་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་བྲ་ལའི་མ་མའི་གཞུང་རབ་སྒྲིགས་བཅའི་རིགས་
 པོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་རིམ་གྱིས་ཆོད་ལྷན་དེས་སྒྲིལ་ཅན་གྱི་ལམ་ཏུ་
 འཁེལ་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གེས་རིག་གི་སྒྱིད་བརྒྱུད་དེ་སྒྲ་རིག་པ་དང་ཆོད་མ་
 རིག་པ། བརྒྱ་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ། གསལ་བ་རིག་པ། ཆིས་རིག་པ།
 རྒྱུ་གར་རིག་པ། རྒྱུ་རྒྱུར་རིག་པ། མདོན་བརྒྱུད་རིག་པ་བཅས་ཀྱིས་གཙོས་
 པའི་པོད་ཀྱི་གེས་རིག་གི་གཏིར་མཛོད་མ་ལག་ཆགས་པ་རེད། པོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 བརྒྱའི་མ་ལག་གི་འབྲུང་ཁུངས་རྒྱ་གར་གེས་རིག་ཡིན་གསེས། པོད་ཡིག་གི་ཡིག་
 གཞུགས་དང་ཆོམ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིཨ་ཆོག་འཕྲོས་སྤྱངས་དང་ཐ་ན་ཨང་གི་འབྲི་སྤྱངས་ལ་
 རིགས་སའང་མི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིག་གཞུགས་དང་ཆོམ་ལུས་དང་ཨང་གི་འབྲི་སྤྱངས་ལ་དཔེ་
 བརྒྱས་ནས་གསར་བརྒྱུས་པར་མ་ཟད། ཆོམ་འབྲི་སྤྱབས་ཆོག་སྒྲིཨ་འབྲུལ་བའི་
 མཚམས་རྒྱགས་འགྲོད་ཚུལ་ལའང་རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་ཞེས་བཅའ་སྤྱོད་གཞུང་གི་དོན་མི་
 འབྲུག་པའི་ཆེད་ཏུ་བཏབས་པའི་རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་ཏེ། དོན་མི་འབྲུག་པ་ཆོག་གི་རྒྱ་
 དང་། ཆོག་ཀང་མི་འབྲུག་པ་ཤད་ཀྱི་རྒྱ། ཆོག་དོན་མི་འབྲུག་པ་ལེའུའི་རྒྱ། ཤ་ལ་
 ཀ་མི་འབྲུག་པ་བཅའ་པོའི་རྒྱ། མཐའ་མི་འཆོལ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ། སྒྲིགས་བཅའ་མི་
 འབྲུག་པ་གདོད་ཡིག་གམ་སྒྲིཨ་ཏུ་རྒྱ་བཅས་ལས་པར་ཆོག་འབྲི་སྒྲིལ་པོད་རང་གི་

དཔེ་ལ་མ་ཟད་དེ་བྱིངས་ཚང་མ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དྲངས་ཡོང་བ་མངོན་གསལ་
 རེད། དེ་མིན་གཞན་ད་དུང་བརྟུན་རིག་པའི་གཞུང་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་དབྱངས་དང་
 གསལ་བྱེད། ཆོག་པུད། རྣམ་དབྱེ། སྔ་མོ་མ་ཉིད། རྣམ་བཅད། རྩིས་སྤྱི་
 ང་རྟོ། རྩིན་རྩིས་འཇུག ལས་སྤྱི་བྱ་བ། བྱེད་པ། དགོས་ཆེད། འབྲུང་
 རྒྱང་ལ། འབྲེལ་བ། གནས་གཞི། འཛད་པ། ཡིག་མགོ ཆོག་གད་ཉིས་
 གད་དང་ཐེབ་སྤྱི་ལ་སྟགས་པའི་མིང་བརྟུན་ཐ་སྟངས་རྣམས་ཀྱི་མི་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་
 འབྲེལ་ལས་དྲངས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བྱིད་རྣམ་པའི་ཆ་ནས་ཡི་གེའི་གཞུགས་
 དབྱིབས་དང་བརྟུན་རིག་པའི་མ་ལག རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོན། ཚོམ་ལུས།
 མང་གངས། དཔེ་ཆའི་སྟེགས་བམ་དང་ཤིང་དཔར་གྱི་ལྷན་ཆོས་ལ་སྟགས་པ་དང་།
 རྣང་བསམ་སྤྱི་ཐད་ཐད་གཞུགས་རིས་དང་ཚོམ་རིག་སྤྱི་ཆལ། མིང་བརྟུན་
 ལས་སྤྱི་པའི་བསམ་སྤྱི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་དེས་སྤྱངས་མཆོན་ཚུལ་ལ་སྟགས་པའི་ཤུགས་
 རྒྱུན་ཐེབས་ཆོད་ཉ་ཅང་གཉིད་ཟབ་ཅིང་ལྷན་ཆེ་ཚུལ་ལ་བརྟུན་ན། བྱིད་རྣམ་པའི་
 ཐོག་རྒྱ་གར་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲིན་བྱེད་དུས་ཅི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐེབས་
 གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱིས་པར་འདྲ་ཡང་། རྟོན་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ཉེ་མི་རིགས་གང་གི་
 རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་ཚུལ་ནི་རང་གི་སྤྱི་
 ཆོགས་འཕེལ་འབྱུར་གྱི་གནས་བབས་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་སྤྱི་འཕེལ་
 འབྱུར་བྱུང་བ་བཞིན། རྒྱ་གར་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲིན་བྱེད་དུས་གང་མཁོ་
 ཅི་རིགས་འདེམས་གསེས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱི་ནང་འདྲིན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དཔེར་ན་
 ཡི་གེ་དར་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན། ཐོད་ཡིག་གི་ཐོག་མའི་ཡིག་གཞུགས་ནི་དང་ཐོག་རྒྱ་

འཕེལ་བྱུང་སྟེ། ཏུས་རབས་བརྟན་པར་སླེབས་རྗེས་ཚད་དེས་ཅན་ལྷན་པའི་ཚུན་
འཕྲའི་མཐུན་ཆུན་འཛུལ་སྟབས། བོད་ཀྱི་མིང་འདྲིན་དབང་བསྐྱར་པས་མིང་
དབང་སྐྱོང་བའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་ཐབས་བརྒྱ་ཏུས་སྤོང་གིས་བྲལ་སྟེལ་བྱས་
ཏེ་ཐ་ན་མིང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་དར་སྟེལ་བཏང་བས་གཞི་ནས་བོད་
གནའ་རབས་ཀྱི་ཤེས་རིག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མ་ལག་ཏུ་ཆགས་པ་རེད།

དེར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་ས་རང་ཡུལ་ཏུ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་དར་ཡོང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། བོད་གངས་ཅན་ནི་རང་གི་ཡུས་སྟོག་ལ་
གཞན་གྱི་བྱུངས་ཁྲག་གི་དྲངས་མ་བཅུད་ཏུ་འདྲེན་པའི་བསམ་ཆུང་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་ཡོད་
པར་མ་ཟད། དེ་རིགས་རང་གི་བྱུང་ཚམས་ལྷན་འཁྱར་བར་བྱ་བའི་སྒྲོ་རིག་ཀྱང་ཡོད་
པའི་ལྷ་ཆུ་ཡངས་པོས་ཆུ་གར་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དེ་བཅུ་ཡག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་
ཆ་བའི་གཞུང་ནམས་བསྐྱར་འདྲེན་བྱས་ཏེ་རིམ་གྱིས་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་དར་བྱས་
བྱུང་བ་ཞིག་རེད། མི་སྤྱོད་འཕམ་སྒྲིག་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱོར་གང་མང་བོད་སྐད་ལ་མ་ཡིག་
གི་ནང་དོན་རིམ་བཞིན་བསྐྱར་དཀའ་བར་གཞིགས་ཏེ། ལེགས་སྐྱར་སྐད་ཏུ་བྲིས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཅི་རིགས་བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་ཏུས་དོན་འཁྱར་མི་ཡོང་བ་ནམས་སྒྲ་
བཅོན་པ་དང་དོན་འཁྱར་ཡོང་བའི་རིགས་དོན་བཅོན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་བཅད་ནས།
སྐྱོར་བམ་གཉིས་དང་བྲེ་བྲག་རྟགས་བྱེད་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ། གནས་བརྒྱུད་ཆ་
འབྲེལ་ཚགས་མཛད་པ་རེད། སྒྲ་བ་དཔོན་ཐོན་མིས་ཡུང་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆ་བ་སུམ་
རྟགས་འདུས་པའི་སྒྲ་གཞུང་བརྒྱུད་མཛད་ཀྱང་ནང་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་འབྱིབ་ཀྱི་
དབང་གིས་སུམ་རྟགས་གཉིས་ལས་གཞན་ནམས་མཛོད་མེད་ཏུ་འཛིག་པར་ཁྱུར།

མི་པོ་འཇིག་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

དང་པོ། རྒྱ་མདོའི་ཆོག་འགྲེལ་ལས་དབྱངས་ཀྱི་
མཆོམས་སྟུང་ནམས་ཤོད་ཀྱི་སྟུང་བའོ།

दद्धयानय ।	དུམ་ལྷ་ཡ།	ཐོ་མངས་ཤིག་
गौरी ।	གཱི།	དཀར་མོ།
अत्रः ।	ཨ་ཏྲ་ཨ་	འདིར།
गौर्यत्र ।	གཱི་ཏྲ་ཨ་	དཀར་མོ་འདིར།
नद्यत्रः	ན་ཏྲ་ཨ་	འདིར་མེད།
मदध्वत्रः	མ་ཏྲ་ཨ་	མུང་ཅི་འདིར།
पितृ ।	པི་ཏྲི།	པའི་སྐད་དོད།
अर्थः ।	ཨ་ཏྲ་ཨ་	དོན་གྱི་སྐད་དོད།
पित्रर्थः	པི་ཏྲ་ཨ་	པའི་དོན།
अनुबन्धः	ཨ་ཏྲ་ཨ་	རྒྱུ་ལྟར་འབྲེལ་བ།
लनुबन्धः	ལ་ཏྲ་ཨ་	ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ལྟར་འབྲེལ་བ།

नयनं ।	ནལ་ནི།	འདྲེན་མེད་དེ་མིག
भवति ।	ལྷག་ཏུ།	ཡོད་པའམ་དངོས་པོ།
मे ।	སྒྲི།	བ་ལང་།
अक्षः ।	ཨལ་མུ།	མིག་གམ་དགར་ཁུང་།
गवाक्षः ।	གཤམ་མུ།	བ་ལང་གི་མིག་ཉེ་སྒར་ཁུང་།
गवेन्द्रः ।	གཤེན་མུ།	བ་ལང་གི་དབང་པོ་ཉེ་ཁུ་མཆོག
अजिनं ।	ཨེན་ནི།	པགས་པ།
गवाजिनं ।	གཤེན་ནི།	བ་ལང་གི་པགས་པ།
स्व ।	སྒྲི།	འདྲོད་མ།
स्वैरिणी ।	སྒྲི་རྒྱུ།	རང་འདྲོད་མ་ཉེ་སྒར་འཆོང་མ།
प्र ।	པ།	བརྟན་པ་དང་ལུས་རྒྱགས་པའམ་ འཇིགས་པ་མེད་པ།
प्रौढः ।	པྱོན་མུ།	བརྟན་པ་དང་ལུས་རྒྱགས་པའམ་ འཇིགས་པ་མེད་པ།
अक्ष ।	ཨལ།	དམག་ཉེ་ཆེན་པོ།
अक्षैहिणी ।	ཨལ་ཉེ་རྒྱུ།	དམག་ཉེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་མིང་།
युतिः ।	ཡུན་མུ།	རྒྱུང་གྲགས།
गव्युतिः ।	གཤུན་མུ།	རྒྱུང་གྲགས་གཉིས།

गोयुतिः ।	གཡུནིཾ	བ་ལང་བཞེས་པ།
नै ।	ནེ།	གཙཾ་པ།
नायकः ।	ནཱལ་ཀཾ	འདྲེན་པ་འཇ་གཙཾ་པ།
तै ।	ནེ།	དེ་དག
इह ।	ཨིན།	འདི།
ताविह ।	ནཱའི་ན།	དེ་དག་འདིར།
ते ।	ནེ།	དེ་རྒྱལ་པ།
आगताः ।	ཨྲག་ནཱཾ	ཚུར་ཤོག
तआगताः ।	ནྲཨྲག་ནཱཾ	དེ་རྒྱལ་ཚུར་ཤོག
त्यागताः ।	ནྲལྲག་ནཱཾ	དེ་རྒྱལ་འོང་བ།
तस्मै ।	ནྲཨྲེ།	ཚུད།
आसनं ।	ཨྲས་ནྲྱ།	གདན།
तस्माआसनं ।	ནྲཨྲཨྲས་ནྲྱ།	ཚུད་ལ་གདན།
तस्मायासनं ।	ནྲཨྲཨྲས་ནྲྱ།	ཚུད་ལ་གདན
पटो ।	པཱེ།	མཁས་པ།
इह ।	ཨིན།	འདི།
पटइह ।	པཱེ་ཨིན།	མཁས་པ་འདི།
पटविह ।	པཱེ་འི་ན།	མཁས་པ་འདི།

असौ ।	ཨ་སྐྱེ།	འདི་དག
इन्द्र ।	ཨི་རྩུཾ	དབང་པོ།
असाइन्द्रः ।	ཨ་སྐྱེ་ཨི་རྩུཾ	དབང་པོ་འདི་དག
असाविन्द्रः ।	ཨ་སྐྱེ་བི་རྩུཾ	འདི་དག་དབང་པོ།
हेसखे ।	ཧེས་ཁེ།	ཁྱེ་སྒྲིགས་པོ།
इति ।	ཨི་རི།	འདི།
हेसखेति ।	ཧེས་ཁེ་རི།	ཁྱེ་སྒྲིགས་པོ་འདི།
ते ।	རྟེ།	དེ་རྒྱམས།
अत्रः ।	ཨ་ཏྭཾ	འདིར།
तेऽत्रः ।	རྟེ་ཏྭཾ	དེ་རྒྱམས་འདིར།
पटोऽत्रः ।	པའོ་ཏྭཾ	མཁའ་པ་འདིར།
शुद्धो ।	ཤུ་རྩོ།	དག་པའམ་གཙང་བ།
अहं ।	ཨ་ཁྱོ།	བདག་གམ་ངའོ།
शुद्धोऽहं ।	ཤུ་རྩོ་ཏྱཱོ།	དག་པ་ངའོ།
श्राद्धा ।	ཤྲ་རྩོ།	དད་ཅན།
श्राद्धात्रः ।	ཤྲ་རྩོ་ཏྭཾ	དད་ཅན་འདིར།
दधि ।	ད་རྩི།	ཞ།
दधीह ।	ད་རྩི་ཏ།	ཞ་འདི།

तव ।	ཏའ།	ཐོད།
इदं ।	ཨིདྲ།	འདི།
तवेदं ।	ཏའེདྲ།	ཐོད་ཀྱི་འདི།
मम ।	མམ།	བདག་
ममेदं ।	མམེདྲ།	བདག་གི་འདི།
हल ।	ཏལ།	གཤོལ་མདའ་དང་ཐོང་གཤོལ།
हलीषा ।	ཏལྱེཤ།	ཐོང་གཤོལ།
लांगल ।	ལྷོགལ།	གཤོལ་དང་གཤོལ་མདའ།
लंगलीषा ।	ལྷོགལྱེཤ།	གཤོལ་དང་གཤོལ་མདའ།
मनस् ।	མནས།	ཡིད་དམ་སེམས།
मनीषा ।	མནྱེཤ།	ཡིད་ལ་ཤར།
अद्य ।	ཨད།	དེ་རིང་།
ओं ।	ཨྱ།	བཟ་ཤིས་པ།
अद्यं ।	ཨདྲྱ།	དེ་རིང་བཟ་ཤིས་སམ་དེ་རིང་ མས་ཀྱང་།
गंगा ।	གླག་	རྩ་བ་གར།
उदकं ।	ུད་ཀྱི	རྩའམ་ཉལ་འགྲ།
गंगोदकं ।	གློད་ཀྱི	གློད་རྩ།

རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།
འབྱུང་བའི་	འབྱུང་བའི་	འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ།
ཀུན་ཀྱི་	ཀུན་ཀྱི་	ཡོན་ཏན།
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།
ཀུན་ཀྱི་མེད་པའི་	ཀུན་ཀྱི་མེད་པའི་	ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ།
མཐའ་མེད་པའི་	མཐའ་མེད་པའི་	བདག་གི་འབྱུང་བ།
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ། (གཞན་གྱི་འབྱུང་བའི་ ཀུན་གཞན་ལ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ།)
པའི་	པའི་	པའི་
པའི་	པའི་	པའི་འབྱུང་བ། (འབྱུང་བའི་པའི་པའི་ འབྱུང་བའི་པའི་པའི་)
མི་སྒྲིལ་པའི་	མི་སྒྲིལ་པའི་	མི་སྒྲིལ་པའི་
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།
མི་སྒྲིལ་པའི་	མི་སྒྲིལ་པའི་	མི་སྒྲིལ་པའི་འབྱུང་བ།
ཐུག་པའི་	ཐུག་པའི་	ཐུག་པའི་
རྒྱུ་མེད་པའི་	རྒྱུ་མེད་པའི་	འབྱུང་བ།

दुःखार्तः ।	དུམ་སྐད་	སྐད་བསྐལ་མངས་པ།
लकारः ।	ལིག་རུམ་	ལི་ཡིག
तवल्लकारः ।	ཏབསྐརུམ་	ཁྱོད་ཀྱི་ལི་ཡིག (ལི་ཡིག་ནི་དབང་ ལྷག་གམ་ལུན་སྐད་ཚོགས་པའི་དོན།)
होतृ ।	རྫོག་	སྐྱུན་སྲིག་མཁན།
होतृकारः ।	རྫོག་རྫོག་རུམ་	སྐྱུན་སྲིག་མཁན་ཀྱི་ལི་ཡིག
होतृल्लकारः ।	རྫོག་རྫོག་རུམ་	སྐྱུན་སྲིག་ལི་ཡིག
परि ।	པར།	མལ་སྐྱན།
वल्यंकः ।	བལྟིག་	མལ་སྐྱན།
वरयंकः ।	བརྟིག་	མལ་སྐྱན།
तवैषा ।	ཏབེལ།	ཁྱོད་ཀྱི་འདིར།
ऐश्वरयं ।	ཞེས་ཤིང་།	དབང་ལྷག
तवैश्वरयं ।	ཏབེས་ཤིང་།	ཁྱོད་ཀྱི་དབང་ལྷག
ओदनं ।	ཨོད་ན།	ཟན།
तवौदनं ।	ཏབེ་དན།	ཁྱོད་ཀྱི་ཟན།
औनत्त्यं ।	ཨོན་ཏུང་།	ཁེངས་པ།
तवौनत्त्यं ।	ཏབེན་ཏུང་།	ཁྱོད་ཀྱི་ཁེངས་པ།
ओष्ठः ।	ཨོལྷུམ་	མལུ།

विम्बोष्ठः ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
विम्बौष्ठः ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
स्थुल ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་
ओतुः ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་
स्थुलोतुः ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
स्थुलौतुः ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
इति ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
स्वरस्वस्ति ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
व्याकरण ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
स्य ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་
सूत्र ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་
सूतृत् ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
स्वर ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
सिन्ध ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
समाप्ताः ।	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་
आमी ।	ཐི་ཐི་	ཐི་ཐི་ཐི་ཐི་

གཉིས་པ། སྒྲ་མདྲིའི་ཆོག་འགྲེལ་ལས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་མཆོམས་སྒྲུང་རྣམས་
ཤེས་དུ་སྒྲུང་བཤོ།

འདིཏུ།	ཞེད་ཅུ།	ཉི་མ།
འམི་འདིཏུ།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	ཉི་མ་འདི་རྣམས།
འམི་འཤམ།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	རྣམ་འདི་རྣམས།
འམི་འཕྲ།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	སྒྲ་ལག་འདི་རྣམས།
འམི་འཕྲ།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	རྣམ་འདི་རྣམས།
འམི་འཕྲུཌ་ཀ་།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	ལུག་འདི་རྣམས།
འམྱུ་།	ཞེསྒྲུ་།	མེ་དག
འམྱུ་།	ཞེསྒྲུ་།	འདིར།
འམྱུ་འམྱུ་།	ཞེསྒྲུ་ཞེད་ཅུ།	མེ་དག་འདིར།
པདྨ།	པདྨ།	མཁས་པ།
པདྨ་འམྱུ་།	པདྨ་ཞེད་ཅུ།	མཁས་པ་དག་འདིར།
མེ།	མེ།	འཕྲེང་བ་དག
མེསྒྲུ་།	མེསྒྲུ་།	མེསྒྲུ་ཞིག

མལེ་ཤཱའུ་ཡུ་	མལེ་ཤཱའུ་ཡུ་	འཕྲེང་བ་དག་ལོང་ས་ཤིག་
མལེ་	མལེ་	ལྷོ་ལུ་
ཨེ་	ཨེ་	འདྲ་བའ་
མལེ་ལུ་	མལེ་ལུ་	ལྷོ་ལུ་འདྲ་བའ་
རེད་ཤི་	རེད་ཤི་	ས་གཞི་འཇག་ལྷུ་མ་སུ་
ཨེ་	ཨེ་	འདྲི་
རེད་ཤི་ལུ་	རེད་ཤི་ལུ་	གཞུ་མ་ས་འདྲི་
དམམ་ཤི་	དམམ་ཤི་	ཁྱོ་ལུ་ག་
དམམ་ཤི་ལུ་	དམམ་ཤི་ལུ་	ཁྱོ་ལུ་ག་འདྲི་
ཇཱཱུ་ཤི་	ཇཱཱུ་ཤི་	འཕྲེང་བའི་བདག་ལོ་
ཇཱཱུ་ཤི་ལུ་	ཇཱཱུ་ཤི་ལུ་	འཕྲེང་བའི་བདག་ལོ་འདྲི་
མཱཱུ་ཤི་	མཱཱུ་ཤི་	ཁྱོ་མའི་བདག་ལོ་
མཱཱུ་ཤི་ལུ་	མཱཱུ་ཤི་ལུ་	ཁྱོ་མའི་བདག་ལོ་འདྲི་
འཕྲེང་	འཕྲེང་	ཁྱོ་འདྲི་ལྷོ་
མལེ་ཤི་	མལེ་ཤི་	བསམ་མཁུ་
འཕྲེང་མལེ་ཤི་	འཕྲེང་མལེ་ཤི་	ཁྱོ་འདྲི་ལྷོ་བསམ་མཁུ་
འཕྲེང་མལེ་ཤི་	འཕྲེང་མལེ་ཤི་	འདྲི་མ་ལྷོ་
འཕྲེང་	འཕྲེང་	དེ་ལྷོ་ཤི་

इन्द्रपश्य ।	མི་མོང་ལྟར།	འདི་དབང་པོ་ལ་བལྟས།
उत्तिष्ठ ।	ལུ་ལྟོ།	པ་གི་ལོང་ས།
हेदेवदात्तऽएहि ।	ཧེ་དེ་བདུན་ཉམེན།	ཁྱེ་ལྟས་ལྟོན་ཚུར་ཤོག།

གསུམ་པ། སྒྲ་མདོའི་ཆོག་འགྲེལ་ལས་གསལ་བྱེད་ཁྱེ་
མཆམས་སྒྲུར་ནམས་ཤུར་དུ་སྒྲུར་ལོ།

षट् ।	ཤུལ།	ལྟས།
अत्रः ।	མཁྲུམ་	འདིར།
षडत्रः ।	ཤུལ་ཁྲུམ་	ལྟས་འདིར།
वाक् ।	བྲག་	ངག་གམ་ཆོག།
यथा ।	ཡལ།	ཇི་ལྟ་བུའམ་བདེན་པ།
वाग्यथा ।	བྲག་ལལ།	ཇི་ལྟ་བུའི་ངག་ཁྲུམ་པའི་ཆོག།
वागीश्वर ।	བྲག་ཤུལ་ཤུར།	ངག་གི་དབང་ལྟས།
वाक् ।	བྲག་	ཆོག།
मत्रं ।	མཁྲུམ་	ཙམ།

वाङ्मंत्रं ।	བླ་མའི་	ཆོག་ཙམ། རྒྱ་ལ་མི་གནས་པ།
वाग्मंत्रं ।	བླ་མའི་	ཆོག་ཙམ། རྒྱ་ལ་མི་གནས་པ།
मम ।	མམ།	མི།
षण्मम ।	ཤ་མམ།	མ་དུག་སྟེ་གཞོན་ཅུ་གདོང་དུག
षड्मम ।	ཤ་ཇ་མམ།	མ་དུག་སྟེ་གཞོན་ཅུ་གདོང་དུག
वाक् ।	བླ་ག།	དག
शूरः ।	ལུར་མེ	དཔའ་པོ།
वाक्छूरः ।	བླ་ལུར་མེ	དཔའ་པོའི་དག་སྟེ་རྒྱ་ལ་གཡོ་ སྟོལ་མེད་པའི་དག
वाक्शूरः ।	བླ་ལུར་མེ	དཔའ་པོའི་དག་སྟེ་རྒྱ་ལ་གཡོ་ སྟོལ་མེད་པའི་དག
तत् ।	ཏ་ཏ།	དེ།
हविः	ཏ་བིམ་	སྟེག་སྟེག་སྟེག་
तघविः	ཏ་རྒྱ་བིམ་	དེ་སྟེག་སྟེག་སྟེག་
वाक् ।	བླ་ག།	སྟེག་བའམ་དག
हरिः	ཏ་རིམ་	མེད་གེའམ་འཕྲོག་བྱེད།
वाग्घरिः	བླ་ལུར་མེ	སྟེག་བའི་མེད་གེ །འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་ དག་གམ་མེད་གེའི་སྟེག་

वाघरिः	བླ་མ་རིམ་	སྒྲིང་ཤོད་མེད་གེ། འཕྲིན་གེད་ཀྱི་
		དག་གམ་མེད་གེདི་སྒྲིང་།
अच् ।	ཨ་ཙྱ་།	དབྱངས་།
हलौ ।	ཏྲ་ལྷོ།	གསལ་ཁྱེད་།
अजझलौ ।	ཨ་ཇ་ཇྲ་ལྷོ།	དབྱངས་གསལ་དག
अझलौ ।	ཨ་ཇྲ་ལྷོ།	དབྱངས་གསལ་དག
झलानि ।	ཏྲ་ལྷོ་ནི།	ཚྲིས་པ།
षडलानि ।	པ་ཇྲ་ལྷོ་ནི།	རྩ་ལྷག་ཚྲིས་སྒྲིང་།
षढलानि ।	པ་ཇྲ་ལྷོ་ནི།	རྩ་ལྷག་ཚྲིས་སྒྲིང་།
तृष्टप् ।	ཏྲིཐྱུལ་།	གསུམ་འདུས་པ།
हृतं ।	ཏྲུ་ཏྲི་།	ཁྱེད་ཐོག་།
तृष्टभृतं ।	ཏྲིཐྱུལ་ཐྱུ་ཏྲི་།	གསུམ་འདུས་ཁྱེད་ཐོག་ཁྱེད་།
तृष्टुतं ।	ཏྲིཐྱུལ་ཏྲི་།	གསུམ་འདུས་ཁྱེད་ཐོག་ཁྱེད་།
कस् ।	ཀ་སྒྲིང་།	གང་།
चरति ।	ཅ་ར་ཏྲི།	སྒྲིང་པ།
कश्चरति ।	ཀ་སྒྲིང་ར་ཏྲི།	གང་ཏྲི་སྒྲིང་།
शूरः ।	ཤུར་མ་།	དཔལ་ལོ།
कश्शूरः	ཀ་སྒྲིང་ཤུར་མ་།	དཔལ་ལོ་གང་།

तत् ।	ཏན།	དེ།
चित्रं ।	ཅིན།	རི་མ་བྱེད།
तच्चित्तं ।	ཏཙྪཏི།	དེ་རི་མ་བྱེད།
शास्तं ।	ཤཱཏི།	བསྟན་བཅས།
तच्छस्तं ।	ཏཙྪཏི།	བསྟན་བཅས་དེ།
पिश ।	པིཤ།	བདག་གི་གཡོག་འཁོར།
पिशनः	པིཤུམ་	བདག་གི་གཡོག་འཁོར།
प्रश् ।	ཤཤ།	དྲི་བ།
प्रश्नः	ཤཤུམ་	དྲི་བ།
कस् ।	ཀས།	གང།
षष्ठः	ཤཤུམ་	ཅུག་
कषुष्ठः	ཀཤཤུམ་	ཅུག་པ་གང།
टीकते ।	ཏིཀཏེ།	འགྲོ་བ་འཇ་འགྲེལ་བ་བྱེད།
कषीकते ।	ཀཤིཀཏེ།	གང་ལ་འགྲོ། གང་གི་འགྲེལ་བྱེད།
टीकते ।	ཏིཀཏེ།	འགྲོ་འཇ་རིགས་མཉམ། འགྲེལ་བ།
तद्वाकते ।	ཏཱཀཏེ།	དེ་འགྲོ་འཇ་དེ་རིགས་མཉམ།
		དེ་འགྲེལ་བར་བྱེད།
लुनीति ।	ལུནྲིཏི།	གཙོད་པར་བྱེད།

तल्लुनीति ।	ཏུ་ལྷོ་རྩི་ཏི།	དེ་གཙམ་པར་བྱེད།
भवान् ।	ཟ་བླ་ན།	ཁྱོད།
लिखति ।	ལི་ཁ་ཏི།	རི་མ་བྱེད།
भवांलिखति ।	ཟ་བློ་མི་ཁ་ཏི།	ཁྱོད་རི་མ་འབྲི་བར་བྱེད།
युव ।	ཡུ་བ།	ལང་ཚོ།
भवांयुव ।	ཟ་བློ་ཡུ་བ།	ཁྱོད་ཀྱི་ལང་ཚོ།
भवांव्वायु ।	ཟ་བློ་བླ་ཡ།	ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱུང་།
षष्ठः	ཤ་རྒྱུ་ཅེ་	དྲུག་
भवान्षष्ठः	ཟ་བློ་ཤ་རྒྱུ་ཅེ་	ཁྱོད་དྲུག་
षट् ।	ཤ་རྒྱ།	དྲུག་
नरः	ན་རུ་ཅེ་	མི།
षण्णरः	ཤ་རྒྱ་ན་རུ་ཅེ་	མི་དྲུག་
षडनरः	ཤ་རྒྱ་ནེ་	མི་དྲུག་
सीदन्ति ।	སྤིང་རྩི།	རུལ་བར་ཐུར།
षड्हीदन्ति ।	ཤ་རྩིང་རྩི།	དྲུག་ཏུ་རུལ་བར་ཐུར་རྟེ།
राजन् ।	རྩེ་རྩ།	གསལ་ཞིང་བཀྲ་བའམ་རྒྱལ་པོ་
		སློ་གསལ།
राजंश्चित्रं ।	རྩེ་རྩེ་མེ་	གསལ་ཞིང་བཀྲ་བའམ་རྒྱལ་པོ་

तनोति ।	དྲོད་ཀྱི།	སྒྲོ་གསལ།
भवांस्तनोति ।	མྱེད་ཀྱི་དྲོད་ཀྱི།	ཐགས་ཐོགས་ཤིག ཐགས་ཐོགས་ཤིག ཁྱེད་ཡང་ས་ པར་འདུག
टकि ।	ཏ་མི།	འདྲོད་པ།
भवांष्टकि ।	མྱེད་ཀྱི་ཏ་མི།	ཁྱེད་ཀྱི་འདྲོད་པ།
शूरः	ཤུར་མུ་	དཔའ་པོ།
भवाञ्छूरः	མྱེད་ཀྱི་ཤུར་མུ་	ཁྱེད་དཔའ་པོ།
भवाञ्शूरः	མྱེད་ཀྱི་ཤུར་མུ་	ཁྱེད་དཔའ་པོ།
भवान्शूरः	མྱེད་ཀྱི་ཤུར་མུ་	དཔའ་པོ་ཁྱེད།
प्रत्यङ् ।	པ་ཅུང་།	ས་སར་མཆོད་པ།
इदं ।	ཨིདྱ།	འདི།
प्रत्यङ्‌इदं ।	པ་ཅུང་ཨིདྱ།	ས་སར་མཆོད་པ་འདི།
सुगण् ।	སུག་ཀྱི།	གཡོག་འཁོར་བཟང་པོ། ཆོགས་ བཟང་པོ།
सुगणिदं ।	སུག་ཀྱི་དྲི་	གཡོག་འཁོར་བཟང་པོ་འདི། ཆོགས་བཟང་པོ་འདི།
राजन् ।	རྒྱལ་ནས་	རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ།

राजन्निह ।	རྒྱུ་རྒྱུ་ཉི།	རྒྱལ་པོ་འདི་འཇགས་ལ་བ་འདི།
छत्रं ।	ཚཱྀ།	གདུགས།
तवच्छतं ।	ཏབ་ཚཱྀ་ཏྲླ།	ཁྱེད་ཀྱི་གདུགས།
म्ले ।	མལ།	ལྷ་ལྷ།
म्लेच्छः	མལེ་ཚཱྀ་མེ།	དགའ་བ་འཛམས་ཏེ་ལྷ་ལྷ།
ही ।	མྱི།	ཨོ་ཆ་བ།
हीच्छः	མྱི་ཚཱྀ་མེ།	ཨོ་ཆ་བ།
तम् ।	ཏམ།	དེ།
हसति ।	ཏས་ཏི།	གད་མོ་དགོད།
तंहसति ।	ཏྲླ་ཏས་ཏི།	དེ་གད་མོ་དགོད།
पटुम् ।	པཏུམ།	མཁས་པ།
वृथा ।	བྱིས།	ཚྱངས་པ་འཇ་དོན་མེད་པ།
पटुंवृथा ।	པཏྲླ་བྱིས།	མཁས་ཚྱངས། མཁས་ལ་དོན་མེད།
यशान् ।	ཡཤྱན།	གཤགས་པ་རྣམས།
यशांसि ।	ཡཤྱེས།	གཤགས་པ་རྣམས།
पयान् ।	པཡྱན།	འོ་མ་རྣམས་སམ་རྩ་རྣམས།
पयांसि ।	པཡྱེས།	འོ་མ་རྣམས་སམ་རྩ་རྣམས།
पुम् ।	པུམ།	ཕྱེས་པ།

ཕུམ་པོ།	ཕུམ་པོ།	སྒྲིབ་པ་དག
ཀུམ་པོ།	ཀུམ་པོ།	འཁར་བའམ་སྒྲིབ་པ།
ཀུམ་པོ།	ཀུམ་པོ།	འཁར་བའམ་སྒྲིབ་པ་འདི།
ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཏཱ་ཀུམ་པོ།	དེ།
འཇུག་པོ།	འཇུག་པོ།	གསོལ་བའམ་འབྲོག་པ།
ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཏཱ་ཀུམ་པོ།	དེ་གསོལ་བའམ་འབྲོག་པ། གདམས་པ། ལུས་པ།
ཟུང་པོ།	ཟུང་པོ།	འདི་ལ།
དུལ་པོ།	དུལ་པོ།	འདིར་སྒྲིབ་པ།
ཀུམ་པོ།	ཀུམ་པོ།	བྱེད་པའམ་སྒྲིབ་པ།
ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཏཱ་ཀུམ་པོ།	དེ་བྱེད་པའམ་སྒྲིབ་པ།
ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཐགས་ཐགས་པ།
ཏཱ་ཀུམ་པོ།	ཏཱ་ཀུམ་པོ།	དེ་ལ་ཐགས་ཐགས་པ།
སྒྲིབ་པོ།	སྒྲིབ་པོ།	ལུས་པ།
ཀུམ་པོ།	ཀུམ་པོ།	སྒྲིབ་པ།
སྒྲིབ་པོ།	སྒྲིབ་པོ།	ལུས་པ་སྒྲིབ་པའམ་ཡང་དག་པར་བྱེད།
སྒྲིབ་པོ།	སྒྲིབ་པོ།	ཤིང་ཀྱི།
ཡུལ་པོ།	ཡུལ་པོ།	ཁ་ལོ་པ།

सय्यन्तः	སལྷནྱུཅུ་	ཤིང་རྒྱུ་ཁ་ལོ་པ།
सं ।	སྒྲི།	དུས།
वत्सरः	བརྒྱུརུཅུ་	དུས་སམ་ལོ།
सव्वत्सरः	སལྷནྱུརུཅུ་	དུས་ཀྱི་ལོ།
संवचरः	སྒྲིབལུརུཅུ་	དུས་ཀྱི་ལོ།
यं ।	ཡི།	གང།
लोकं ।	ལོག།	འདི་ཚོའམ་འདི་རྒྱལ་ས།
यल्लोकं ।	ཡལྷོག།	གང་འདི་རྒྱལ་ས།
यंलोकं ।	ཡི་ལོག།	གང་འདི་རྒྱལ་ས།
पुं ।	ཕུ།	ཕྱེས་པ།
रोगः	རྩལུཅུ་	ཕྱུན་དང་ནད།
पुरोगः	ཕུརྩལུཅུ་	ཕྱེས་ཕུའི་ནད།
पुरोगः	ཕུརྩལུཅུ་	ཕྱེས་ཕུའི་ནད།
बयं ।	བཡི།	དེང།
सोमाः	སོམྷུཅུ་	ཟླ་པ།
बयङ्गीसोमाः	བཡལྷོ་སོམྷུཅུ་	དེང་གི་ཟླ་པ།
सं ।	སྒྲི།	ཡང་དག་པ།
हिता ।	ཁིབ།	ཕན་པ།

सङ्गीहिता ।	ས་ཀྱི་ཐུ།	ཡང་དག་པར་ཕན་པ།	ཀུན་ནས་ཕན་པ།
रविः	རབེུ	ནི་མ།	
तङ्गीरविः	ཏ ཀྱི་རབེུ	དེ་ལ་ནི་མ།	
हं ।	ཧྱི།	ངང་པ།	
सः	སུ	ཀུལ་པོ།	
हङ्गीसः	ཏ་ཁྱོ་སུ	ངང་པའི་ཀུལ་པོ།	སྐྱུན་མེད་ཡོན་ཏན་
		ཐུལ་ཏུ་བྱུང་པ།	

བཞི་པ། ཟླ་མདོའི་ཚོག་འགྲེལ་ལས་ནས་པར་བཅད་བྱའི་
མཆོམས་སྐྱུར་ནམས་ཤན་དུ་སྐྱུར་བའོ།

कः	गः	सुखं गद।
तनोति ।	नक्कि।	दक्ष गं रं छेदं दक्षं सुखं रं छेद।
कस्तनोति ।	गङ्गक्कि	गदं दक्ष गं रं छेद।
चरति ।	चरति।	सुखं रं छेद।
कश्चरति ।	गङ्गचरति।	गदं सुखं रं छेद।
शेते ।	शेते।	सुखं रं

कश्शते ।	ཀཤེཏེ།	སུ་ཉལ།
षण्डे ।	ཤེ།	དུམ་སུ་ཐེད་པ།
कष्षण्डे ।	ཀཤེཏེ།	དུམ་སུ་གང་ཐེད་དམ་སུས་བརྒྱབས།
साधुः	སྤྱུམ་མུ་	ལེགས་པ།
कस्साधुः	ཀསྤྱུམ་མུ་	གང་ལེགས་སམ་ལེགས་པ་གང།
कः	ཀུམ་	ཅིའམ་གང།
करोति ।	ཀརྟི།	ཐེད་པ།
क क्करोति ।	ཀརྟི།	ཅི་ཐེད་དམ་གང་ཐེད།
कःकरोति ।	ཀུཀརྟི།	ཅི་ཐེད་དམ་གང་ཐེད།
खलुः	ཁལུམ་	ངན་པ།
क क्खलुः	ཀཁལུམ་	ངན་པ་གང།
कः खलुः	ཀུཁལུམ་	ངན་པ་གང་ཐེད།
पठति ।	པཐཏི།	སྒྲིག་པར་ཐེད།
कपठति ।	ཀཔཐཏི།	གང་སྒྲིག་པར་ཐེད།
कःपठति ।	ཀུཔཐཏི།	གང་སྒྲིག་པར་ཐེད།
फलति ।	ཕལཏི།	འབྲས་སུ་ཐེད་པ།
कफलति ।	ཀཕལཏི།	གང་འབྲས་སུ་ཐེད།
कःफलति ।	ཀུཕལཏི།	གང་འབྲས་སུ་ཐེད།

वाचः	བུའམ་	སྒྲོ་པ།
पतिः	པཏིམ་	བདག་པ།
वाचस्पतिः	བུའམ་པཏིམ་	སྒྲོ་བའི་བདག་པ་སྟེ་ཐུར་བྲ།
वनः	བནམ་	ནགས།
पनस्पतिः	པན་པཏིམ་	ནགས་ཀྱི་བདག་པ་སྟེ་ཐེང་གེ།
बृह ।	བློན་གྲ།	རིག་བྱེད།
बृहस्पतिः	བློན་པཏིམ་	རིག་བྱེད་བདག་པ་སྟེ་ཐུར་བྲ།
कारः	ཀར།	བྱེད་པ།
कारस्करः	ཀར་སྐརམ་	བྱེད་པ་འཇ་བྱེད་པ་པ།
पारः	པུརམ་	མཚོག
पारस्करः	པུར་སྐརམ་	མཚོག་གི་བྱེད་པ་པ།
तत् ।	ཏན།	དེ།
करः	ཀརམ་	བྱེད་པ།
तस्करः	ཏསྐརམ་	ཚོམ་སྐབ།
भाः	མུམ་	མོད།
भास्करः	མུསྐརམ་	མོད་བྱེད་དེ་ཉི་མ།
हरित् ।	ཏརིན།	འཕྲོག་བྱེད་དམ་ཐེང་གེ།
चन्द्रः	ཅནྟམ་	ཟླ་པ།

मनोरथः	མཁོར་ཐུང་།	ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྒྱུ་ལྟར་ཡིད་རྟོག་
देवाः	དེ་བུ་མུ་།	ལྷ་རྒྱུ་ལས།
अत्रः	ཨ་ཏྲ་།	འདིར།
देवाअत्रः	དེ་བུ་ཨ་ཏྲ་།	ལྷ་རྒྱུ་ལས་འདིར།
वाताः	བླ་ཏྲ་།	ལུང་ཞོན་ཏེ་དྲི།
वान्तिः	བླ་རྩི་།	ཆེ་བས་སམ་བཅིབས།
वातावान्तिः	བླ་ཏྲ་བླ་རྩི་།	ལུང་ཞོན་ཏེ་དྲི།
देवायत्रः	དེ་བུ་ཨ་ཏྲ་།	ལྷ་རྒྱུ་ལས་འདིར།
भोः	མོ་།	དབྱེངས་ལ་འཁོད་པ།
एहि ।	ཨེ་ནི།	འདིར།
भोएहि ।	མོ་ཨེ་ནི།	ཀྱི་འདིར་བྱུ་།
भगोः	མཁོ་ལོ་།	སྐལ་ལྷ་།
नमस्ते ।	ནམ་རྟེ།	བྱག་འཆལ་བ།
भगोनमस्ते ।	མཁོ་ནམ་རྟེ།	སྐལ་ལྷ་རྒྱུ་ལ་བྱག་འཆལ་ལ།
अघोः	ཨ་ལྷོ་།	ཐིག་པ།
यहि ।	ཡཱ་ནི།	དངས་མིག་
अघोयाहि ।	ཨ་ལྷོ་ཡཱ་ནི།	ཐིག་པ་དངས་མིག་ །རྩོ་བ་བཞུད་ཅིག་
अग्नि ।	ཨ་ཕྱི།	མ།

अग्निरत्रः	ཨ་གྲྱིར་རྩེ་མཆོད་ཀྱི་	མེ་འདིར།
पटुः	པ་ཏུ་ཆེ་བའི་	མཁའ་མ་པ།
यजते ।	ཡཇེ་རྟེ།	ལྷ་མཆོད་པ།
पटुर्यजते ।	པ་ཏུ་ཆེ་བའི་རྟེ།	མཁའ་མ་པ་ལྷ་མཆོད།
उषः	ལྷུ་ཤུ་ཆེ་བའི་	ཕྱོག་པ།
बुधः	བུ་རྩེ་ཆེ་བའི་	གསལ་པ།
उषर्बुधः	ལྷུ་ཤུ་རྩེ་ཆེ་བའི་	ཕྱོག་ནས་གསལ་པ།
गीः	གྲི་ཆེ་བའི་	མཁའ་པ།
पतिः	པ་ཏི་ཆེ་བའི་	བདག་པོ།
गीर्पतिः	གྲི་ཐི་ཆེ་བའི་	མཁའ་བའི་བདག་པོ།
गीपतिः	གྲི་པི་ཆེ་བའི་	མཁའ་བའི་བདག་པོ།
भू ।	བྱུ་ཆེ་བའི་	ས།
भूर्पतिः	བྱུ་ཐི་ཆེ་བའི་	ས་ཡི་བདག་པོ། རྒྱལ་པོ། གཏའ་ཐག་ ཅན་རྟེ་ཁྱེ་མཆོག་
भूपतिः	བྱུ་པི་ཆེ་བའི་	ས་ཡི་བདག་པོ། རྒྱལ་པོ། གཏའ་ཐག་ ཅན་ཁྱེ་མཆོག་
प्राताः	པྱ་རྩེ་ཆེ་བའི་	མོ་རངས།
प्रातारत्रः	པྱ་རྩེ་རྩེ་ཆེ་བའི་	མོ་རངས་འདིར།

अनतः	अङ्कः	३८।
गतः	१५४	२३०।
अन्तर्गतः	अङ्कः	३८।
पुनः	३८	३८।
रामते ।	३८	३८।
पुनारामते ।	३८	३८।
शुक्तीः	३८	३८।
रूप्यात्मनाभाति ।	३८	३८।
शक्तीरूप्यात्मनाभाति ।	३८	३८।
सः	३८	३८।
चरति ।	३८	३८।
सचरति ।	३८	३८।
एषः	३८	३८।
हसति ।	३८	३८।

ཐུར་བཀོད།

व्यवहार-वाक्यानि

ཐུན་ཐུང་གི་ཐ་སྐད་དང་ཚེག་འགའ་ཤམ།

१ नमस्ते ।

ཐུག་འཆལ་ལོ། བདེ་ལེགས།

ནམ་ཤེ།

(Hello; Good morning; Good afternoon.)

२ तव किम् नाम अस्ति ।

ཐུང་གི་མིང་ལ་ཅི་ཟེར།

ང་ལ་གིས་རྒྱལ་ཞེ།

(what's your name?)

मम नाम जयन्तः/ वैजयन्ती अस्ति ।

ངའི་མིང་ལ་ཇེ་ཡུ་རྫོང་/བེ་ཇེ་ཡུ་རྫོང་ཟེར།

མམ་རྒྱལ་ཇེ་ཡུ་རྫོང་ཟེར།

(My name is Jayant/Vaijayanti)

३ त्वम् संस्कृतम् पठसि ।

ཐུང་གིས་སྐོར་སྐོར་གྱི་ཐོན་ཡོད་དམ།

བྱམ་སྐོར་སྐོར་པའམ།

(Do you study Sanskrit?)

आम् अहम् संस्कृतम् पठामि ।

ཡོད། ངས་སྐོར་སྐོར་གྱི་ཐོན་ཡོད།

ཞུམ་ཞུམ་སྐོར་སྐོར་པའམ།

(Yes, I'm studying Sanskrit.)

४ एतत् तव मित्रम् अस्ति ।

འདི་ཐུང་གི་ཤོགས་པོ་ཡིན་ནམ།

ཅི་དུ་ང་ལ་མི་ཁྱེད་ཞེ།

(Is this your friend?)

आम् एतत् मम मित्रम् अस्ति ।

རེད། འདི་ངའི་མྱེགས་སྐྱོ་ཡིན།

ལྷན་ ཞིང་ན་ མམ་ མི་ཉན་ ལྷན།

(Yes, this is my friend.)

५ आगच्छतु उपविशतु ।

ཐེབས་སྐྱོག་ འདིར་བཞུགས་དང་།

ལྷག་རྩྭ་ ལྷུ་བ་བཞུ།

(Please come, have a seat!)

आगच्छामि । धन्यवादाः ।

ང་འོང་ངམ་ཐོན། བཀའ་དྲིན་ཆེ།

ལྷག་རྩྭ་མི་ རྒྱུ་བྱུང་ཨེ།

(I'm coming. Thanks.)

६ किम् इदम् ।

འདི་ཅི་རེད།

གེན་ ཞིང་ན།

(What is this?)

इदम् मम पुस्तकम् ।

འདི་ངའི་དཔེ་ཆ་རེད།

ཞིང་ན་ མམ་ བུ་སྐྱུག་ན།

(This is my book.)

७ उत्तिष्ठ ।

ཕྱངས་ཤིག་

ལྷུ་རྒྱུ་ལྷ།

(Stand up!)

८ उपविश ।

བཞུགས་དང་།

ལྷུ་བ་བཞུ།

(Sit down!)

९ प्रणमामि ।

འདུད་པའམ་བྱག་འཆ་ལ་བ།

བྱུ་ལྷ་མི།

(Hello; Good morning; Good afternoon.)

- २ आगम्यताम् । ལྷག་ཅུ་དྲུ་མ།
 ཐེངས་ཤིག (Please come.)
- ३ उपविश्यताम् । ལུས་བེམ་དྲུ་མ།
 འདིར་འདུག ། འདིར་བཞུགས། (Please have a seat.)
- ४ स्वागतम् । सुस्वागतम् । ལྷག་ཏུ་ ལུ་ལྷག་ཏུ་མ།
 ཞིགས་འོངས། (Welcome! Welcome!!)
- ५ अपि सर्वम् कुशलम् । ཡིད་ སངས་ ཀུ་ཤལ་མ།
 ཅི་ཡང་ཐམས་ཅད་དགེ་འམ་བདེ། (How is everything? How are you?)
 གཤལ་ སངས་ ཀུ་ཤལ་མ།
 ཡགས་སོ། ཐམས་ཅད་བདེ་འམ་དགེ་འོ། ། (Yes, everything is fine.)
- ६ त्वम् कुत्र निवससि । ཐུ་མ་ ཀུ་ཏྲ་ འི་བསམ།
 རྒྱུད་གང་ཏུ་གནས། (Where do you live?)
 अहम् गणेशपुरी इति क्षेत्रे निवसामि । ཡངས་ ཀའི་ཤུ་རྩི་ ཡི་ཅི་ རྩེ་ཅི་ འི་བསམ།
 ང་ཀའི་ཤུ་རྩི་ཞེས་པ་དེར་གནས། (I live in a locality called Ganeshpur.)
- ७ कः समयः । ཀུ་ སམ་ཡུ།
 རུ་ཚོད་ག་ཚད་རེད། (What is time?)
 इदानीम् एकदश-वादनम् । ཡི་དྲུ་རྩི་ ཡེ་ལྷང་ཤ་ རྩེད་ནས།
 ང་ཨ་རུ་ཚོད་བརྒྱ་གཅིག་རེད། (Now, it is 11 O'clock.)

ॐ दिक्कुर्याः ॐ ॐ

(What is the date today?)

ଭଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରବତୀ-ସ୍ଥାପତ୍ୟ ସମିତିଃ

(Today, it is 20th July.)

ଭେଦନ ସ୍ତବ୍ଧରତ୍ନା

(This is beautiful.)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

(Be quiet.)

अष्टमङ्गल ।

ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ੨॥

བཀྲ་ཤིས་ཀླགས་བརྒྱད།

(The Eight Auspicious Symbols)

ਗੁਰੂ

གདམས་པ།

(The Parasol)

शुभं कुरुयात्

གསེར་ཉ།

(The Golden Fishes)

गद्यपद्य

ལྷན་པ།

(The Treasure Vase)

མ་ཡིག་མཐའ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་ཐཱ།

मृगः	ཐྱིག་ཅེ་	རི་དྲགས་གཤམ།
वानरः	བློན་རུ་	ཐུའུ།
खगः	ལག་ཅེ་	འདབ་ཆགས་སམ་བྱ།
विडालः	བིཊ་ལུ་	བྱི་ལ།
कुक्कुरः	ཀུ་ཁུ་རུ་	ཐྱི།
सूर्यः	སུ་རུ་	ཉི་མ།
चन्द्रः	ཅན་རུ་	ཟླ་བ།
शकटः	ཤཀ་ཏུ་	ཤིང་ཀླ།
कलमः	ཀལ་མུ་	ཐུག་ལྷ།
मयूरः	མཡུ་རུ་	མ་བྱ།
शुकः	ཤུ་ཀུ་	ཤེ་ཙ།
कपोतः	ཀཔོ་ཏུ་	ཐེ་བ་དང་ཐུག་རོ་བ།
हस्तः	ཏུ་ཐུ་	ཐུག་གམ་ལག་བ།
मेघः	མེ་ཐུ་	ཐུའུ།

आकारान्त-स्त्रीलिङ्गम्

ཨ་ཡིག་མཐའ་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་ཀླག་མ།

बालिका	བོ་ཡི་ཀླ	བུ་མོ།
छात्रा	ཚྭ་བླ།	བུ་མོ་སྒྲོ་བ་མ།
ललना	ལལ་རྒྱ།	བུད་མེད་མཆོག་ཞེས་མོ།
रमा	ར་མ།	ལ་མྱི་སྟེ་དཔལ་མོ། བྱ་བ་འཇུག་གི་ ཆུང་མའི་མེད།
शारदा	ཤར་དྲ།	སྟོན་སྟེན་མ་སྟེ་དབྱངས་ཅན་མ།
खट्वा	ཁ་ཏྲ།	མལ་ཁྱིའམ་ཉལ་ཁྱི།
अध्यापिका	ཨ་རྒྱ་པི་ཀླ།	མཁན་པོའམ་དགེ་ཀན།
वाटिका	བོ་ཁྱི་ཀླ	ལྷམ་ར།
पाठशाला	པཱ་ཐ་པཱ་ལྷ།	ཆོས་སྒྲིག་ར་བའམ་སྒྲོ་བ་ལྷ།
माला	མྷ་ལྷ།	མེད་བའམ་མགུལ་ཆུན།
वसुधा	བསུ་ཐྲ།	ས་གནོའམ་ནོར་འཛིན།

लता	लता	लता
ग्रीवा	ग्रीवा	ग्रीवा
गुहा	गुहा	गुहा
अम्बा	अम्बा	अम्बा
नासिका	नासिका	नासिका
शाखा	शाखा	शाखा
कलिका	कलिका	कलिका
मक्षिका	मक्षिका	मक्षिका

अकारान्त-नपुंसकलिङ्गम्

ཨ་ཡིག་མཐའ་ཅན་གྱི་མ་འོང་གི་རྟགས།

कमलम्	गङ्गा	पद्म
फलम्	सङ्गा	अङ्गा
नेत्रम्	नेत्र	नेत्र
गृहम्	गृह	गृह

བསྟན་པ་	བསྟན་པ་	རས་དང་གོས། ར་བཟུང་།
ཕུལ་པ་	ཕུལ་པ་	མེ་རྒྱ་གཟ་ཆུ་སྒྲིལ།
ཕུས་པ་	ཕུས་པ་	དཔེ་ཆའམ་སྒྲིལ་བམ།
ལྟུང་པ་	ལྟུང་པ་	དུལ།
པར་པ་	པར་པ་	འདབ་མའམ་ལ་མ།
མུམ་པ་	མུམ་པ་	ཁའམ་སྒྲིལ་དམ་ཞལ་ལམ་གསུང་ ཕྱེད།
ཤེས་པ་	ཤེས་པ་	གིའམ་རལ་གི།
ཅུང་པ་	ཅུང་པ་	འཁོར་ལ།
ལྟོན་པ་	ལྟོན་པ་	སྒྲིལ་མོས་ཆལ།
མུམ་པ་	མུམ་པ་	ཐུན་ཆ།
མིའམ་པ་	མིའམ་པ་	མཛའ་བའམ་གྲགས་པ།
མེད་པ་	མེད་པ་	ཁ་ཟས། མཁ་ཆལ། གསལ་སྒྲིལ།
པར་པ་	པར་པ་	སྒྲིལ། ཡལ་གྱི། ལྟུང་བཟུང་།
མེད་པ་	མེད་པ་	དཀོར་ནི། དེས་པ། འཕྱར་ བའམ་ཡེ་ཕྱེད།

མཉམ་མཉམ་སྒྲིལ་
བཟང་ལྷན་ཁྲིམས་ཅན་

འགྲུལ་	ཅིག	གཅིག	(one)
གྲུལ་	གྲུལ་	གཉིས་	(two)
གྲུལ་	གྲུལ་	གསུམ་	(three)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བཞི་	(four)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	ལྔ་	(five)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	དྲུག་	(six)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བདུན་	(seven)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བརྒྱུད་	(eight)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	དགུ་	(nine)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བཅུ་	(ten)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བཅུ་གཅིག་	(eleven)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བཅུ་གཉིས་	(twelve)
འགྲུལ་	འགྲུལ་	བཅུ་གསུམ་	(thirteen)

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ	ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ	ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ	(fourteen)
ପଞ୍ଚଦଶ	ପଞ୍ଚଦଶ	ପଞ୍ଚଦଶ	(fifteen)
ଷୋଡ଼ଶ	ଷୋଡ଼ଶ	ଷୋଡ଼ଶ	(sixteen)
ସପ୍ତଦଶ	ସପ୍ତଦଶ	ସପ୍ତଦଶ	(seventeen)
ଅଷ୍ଟାଦଶ	ଅଷ୍ଟାଦଶ	ଅଷ୍ଟାଦଶ	(eighteen)
ନବଦଶ	ନବଦଶ	ନବଦଶ	(nineteen)
ବିଂଶତି:	ବିଂଶତି:	ବିଂଶତି:	(twenty)
ଏକବିଂଶତି:	ଏକବିଂଶତି:	ଏକବିଂଶତି:	(twenty-one)
ଦ୍ଵାବିଂଶତି:	ଦ୍ଵାବିଂଶତି:	ଦ୍ଵାବିଂଶତି:	(twenty-two)
ତ୍ରୟୋବିଂଶତି:	ତ୍ରୟୋବିଂଶତି:	ତ୍ରୟୋବିଂଶତି:	(twenty-three)
ଚତୁର୍ବିଂଶତି:	ଚତୁର୍ବିଂଶତି:	ଚତୁର୍ବିଂଶତି:	(twenty-four)
ପଞ୍ଚବିଂଶତି:	ପଞ୍ଚବିଂଶତି:	ପଞ୍ଚବିଂଶତି:	(twenty-five)
ଷଷ୍ଠବିଂଶତି:	ଷଷ୍ଠବିଂଶତି:	ଷଷ୍ଠବିଂଶତି:	(twenty-six)
ସପ୍ତବିଂଶତି:	ସପ୍ତବିଂଶତି:	ସପ୍ତବିଂଶତି:	(twenty-seven)
ଅଷ୍ଟାବିଂଶତି:	ଅଷ୍ଟାବିଂଶତି:	ଅଷ୍ଟାବିଂଶତି:	(twenty-eight)
ନବବିଂଶତି:	ନବବିଂଶତି:	ନବବିଂଶତି:	(twenty-nine)

त्रिंशत्	ཉི་ཤེད	ཐུམ་ཐུ།	(thirty)
चत्वारिंशत्	ཅུ་ཉི་ཤེད	བཞི་བཐུ།	(forty)
पंचाशत्	ཕིནྟ་ཤེད	ལྔ་བཐུ།	(fifty)
शतम्	ཤེད་ཅུ་	བརྒྱ་ཐུམ་པ།	(hundred)

༡། རྩོམ་པའི་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པའི་ལྷན་

མཉམ་པ་བྱེད་པ།	ཆོས་མཉམ་དཔུང་པའི་ལང་ཆོ།
རྒྱུ་ལྡན་འགན་འཁུར་བ།	ཨ་ནན།
མདུན་པོག་རྒྱལ་འཛོད་པ།	མི་ཅན་ཁྲུང་། རིག་འཛིན་དབང་མོ།
རྒྱུ་ལྡན་འཁྲིམས་ཐོལ་མཁན།	ཁྲུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
མི་ལྷན་གྱི་མཁན།	འདྲི་གའི་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གི་མོག་རྒྱལ་ཆེས་འཁོར་ཁང་།
པར་རྒྱག་མཁན།	པེ་ཅིན་ཁྱུ་ཅི་པར་འདེབས་འགན་འཁུར་ཆོད་ཡོད་ཀྱང་ཁྱི།
པར་ཁེངས།	༡༠༠༥མོའི་ཁྲུ་ལཔར་དཔར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱགས།
	༡༠༠༥མོའི་ཁྲུ་ལཔར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།
ཤིང་ཆོད།	16
པར་སྐྱེས།	0001 - 2000
དཔར་ཤོག	13.75
དཔེ་རྒྱགས།	ISBN 978—7—80057—978—3/H. 12
ཤིན་པོར་རྒྱུན།	16.80

— 202 —

དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་པ།

ཨ་ནན།

མདུན་ཤོག་རྩམ་འགོད་པ།

ལི་ཅན་ལྷུང་།

རིག་འཛིན་དབང་མོ།

ISBN 978-7-80057-978-3

9 787800 579783 >

定价: 16.80 元